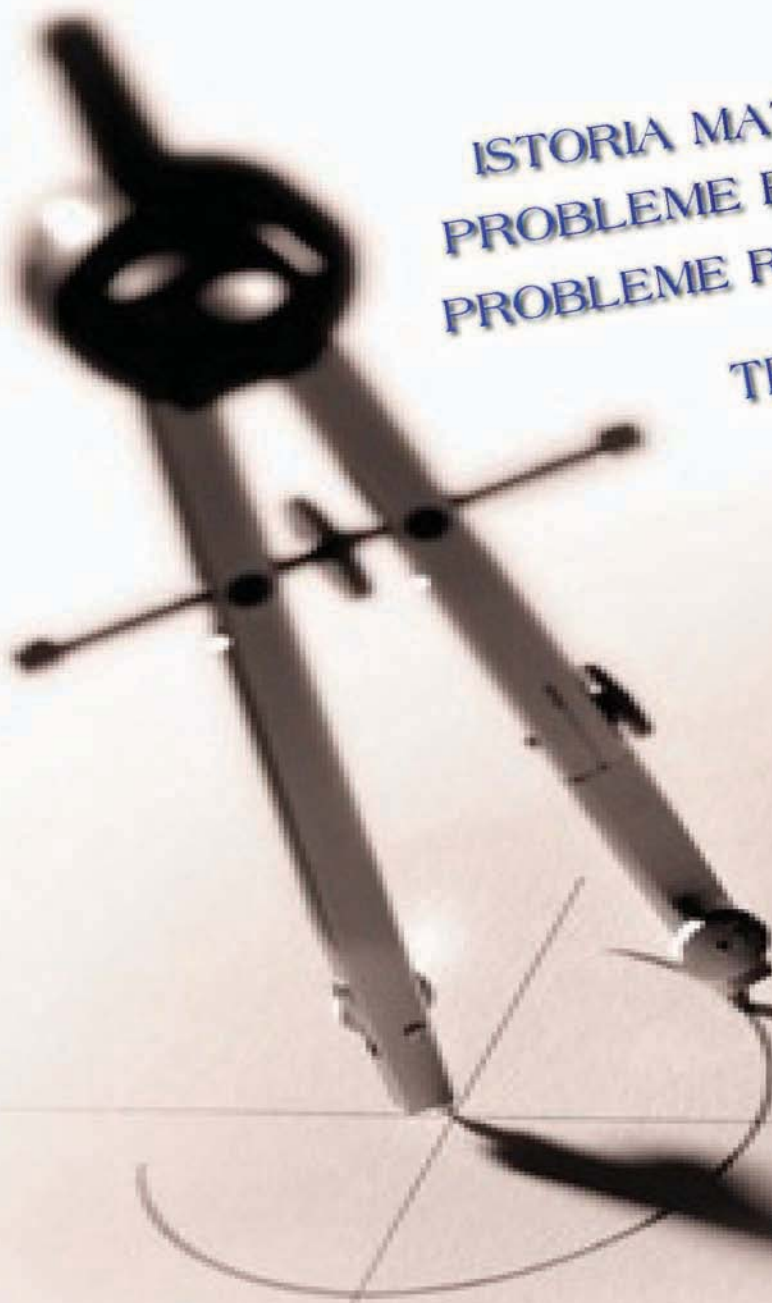

SCLIPAREA MINTII

REVISTĂ NAȚIONALĂ DE CULTURĂ MATEMATICĂ ; PUBLICAȚIE SEMESTRIALĂ, AN VII, NR XIII, 2014

SM

ISTORIA MATEMATICII
PROBLEME PROPUSE
PROBLEME REZOLVATE
TESTE

SM

CALEIDOSCOP MATEMATIC

Societatea de Științe Matematice, Filiala Buzău & Filiala Rm. Sărat,

LICEUL TEHNOLOGIC " COSTIN NENIȚESCU ", BUZĂU

ISSN 2247 - 6601
ISSN-L 2247 - 6601

SCLIPAREA MINTII 13

Revistă națională de cultură matematică, publicație semestrială, An VII, Nr. XIII, APRILIE 2014, BUZĂU

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Membrii onorifici:

Constantin Apostol – Președinte de onoare

Constantin Rusu – Președinte de onoare a Filialei Ramnicu Sărat a Societății de Științe Matematice

Costică Ambrinoc – Președinte Filiala Ramnicu Sărat a Societății de Științe Matematice

Lenuța Pîrlog – Președinte Filiala Buzău a Societății de Științe Matematice

D. M. Bătinețu – Giurgiu

Titu Zvonaru

Nicolae Ivășchescu

Mihály Bencze

Director:

Neculai Stanciu

Redactor șef:

Adrian Stan

Redactori principali:

Nicoleta Gabriela Lușan

Constantin Dinu

Andrei Octavian Dobre

Iuliana Trașcă

Gabriel Tica Ion Stănescu

Lăcrimioara Năstase

CUPRINS

ISTORIA
MATEMATICII..... 1

ARTICOLE ȘI NOTE
MATEMATICE..... 3

PROBLEME
REZOLVATE..... 18

PROBLEME
PROPUSE 38

QUICKIES 51

CALEIDOSCOP
MATEMATIC 47

POȘTA
REDACTIEI..... 48

GÂNDEȘTE CORECT

Membri:

Maria Anton, Mirela Axente, Jose Luis Diaz – Barrero, Liviu Bordianu, Nicoleta Bran, Dana Camelia, Ovidiu Cioponea, Ana Cismaru, Nicoleta Clinciu, Ciprian Cheșcă, Marcel Chiriță, Aurel Chiriță, Nela Ciceu, Ileana Didu, Camelia Dana, Gheorghe Dârstaru, Viorica Dogaru, Marius Drăgan, Alexia Drăgan, Otilia Drăgan, Jamel Ghanouchi, Gheorghe Ghiță, Cornelia Gurău, Ionuț Ivănescu, Cornelia Mihaela Luca, Ion Lușan, Cristian Cosmin Lușan, Simion Marin, Marcela Marin, Gabriela Marinescu, Mariana Mărculescu, Mariana Mitea, Ion Nedelcu, Delia Naidin, Andrei Nicolaescu, Ana Panaitescu, Dumitru Panțuru, Stelian Pișcan, Valerica Pometescu, Claudia Popa, Florentina Popescu, Petre Păunescu, Ramona Puchiu, Dumitru Săvulescu, Roxana Stanciu, Babis Stergiou, Liviu Smarandache, Horațiu Stoian, Andrei Spătaru, Florin Stănescu, Ligia Struțu, Gheorghe Struțu, Doina Stoica, Mircea Mario Stoica, Gabriela Stoienescu, George Florin Șerban, Daniela Ticea, Ionel Tudor, Lucian Tuțescu, Ovidiu Țătan, Marioara Vrabie, Daniel Văcaru, Sorina Văcărean

REDACȚIA

Liceul Tehnologic „Costin Nenițescu”,
Buzău, Strada Transilvaniei, Nr. 134,
Cod. 120012, Tel. 0238725206
e-mail: ady_stan2005@yahoo.com
Coordonator: Adrian Stan

Tipar: Editgraph Buzău, www.editgraph.ro

” Oricare ar fi durata timpului, știința întrebuițării lui îl va face lung”

Seneca

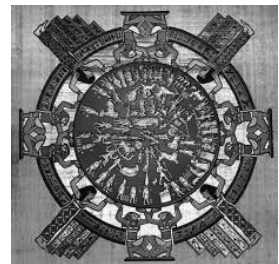
1. Istoria Matematicii

Istoria calendarului

de prof. Adrian Stan

Etimologic, cuvântul ”calendar” vine de la latinescul ”calendarium” ce reprezenta primele zile din lună și care se numeau ”calende” - zilele în care se plăteau datoriile. Calendarul astronomic reprezintă modul de divizare a timpului după observarea fenomenelor astronomice ciclice cum ar fi fazele Lunii – calendar lunar, sau după mișcarea aparentă a Soarelui – calendar solar.

În Egipt acum circa 2700 ani î.e.n. a apărut primul calendar solar cu care se putea calcula cu exactitate anul, având 12 luni a câte 30 de zile, în total 360 de zile la care se adăuga la sfârșitul anului încă cinci zile. Până la acesta, egiptenii foloseau din anul 2776 î.e.n. un calendar lunar, în funcție de fazele Lunii, ce începea o dată cu anotimpul inundațiilor asociat cu răsăritul steii Sirius la mijlocul lunii iulie. Este interesant că egiptenii au găsit cu o precizie uimitoare Nordul geografic (cu o deviație de cel mult un grad), orientând fețele marilor piramide în direcția celor patru puncte cardinale.

Civilizația sumerienilor a realizat gruparea stelelor în constelații fapt ce a permis întocmirea unui calendar lunar și mai apoi unul lunisolar cu 12 luni având 354 de zile. Diferența de 11 zile față de anul solar se realiza prin adăugarea din trei în trei ani a unei luni.

Babilonienii folosind sistemul sexagesimal preluat de la sumerieni au fost primii din lume, acum circa 2000 de ani î.e.n., care au împărțit cercul în 360 de grade, gradul în 60 de minute iar minutul în 60 de secunde. Acestea au fost mai departe preluate de evrei, greci și mai apoi de romani ajungând până în vremea noastră.

De asemenea, ei împărțeau și anul în 360 de zile. Din sutele de mii de tăblițe de lut descoperite, știința mesopotamiană a excelat în algebră și astronomie, fiind primii care au făcut diferența dintre o stea și o planetă, primii care au determinat solstițiile și echinocțiile, și de asemenea ei au fost primii care au împărțit ecliptica în douăsprezece zodii. Prima hartă a boltei cerești avea notate cu exactitate orbitele, conjuncțiile și eclipsele principalelor planete. Uimitor este faptul cum au reușit să prevadă foarte multe din eclipsele de lună.

În Mesopotamia acum circa 500 de ani î.e.n. era folosit un calendar lunar dar la care pe parcursul a 19 ani se adăugau șapte luni suplimentare pentru a-l putea potrivi cu anul solar.

Și în Europa, în zona de sud a Germaniei, la Ezelsdorf, s-a descoperit un corp conic din aur din perioada Bronzului, acum circa 970 ani î.e.n., având gravate pe el o serie de cercuri ce simbolizau zile. Adunate, acestea dădeau 354 respectiv 365 zile indicând de fapt un calendar lunar-solar.

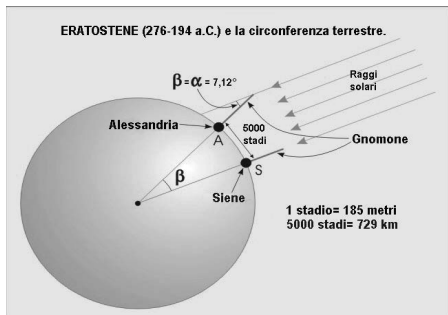
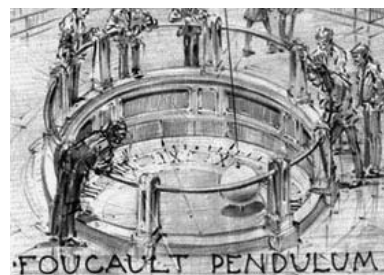
În mitologia greacă, transmisă de către poetul grec Hesiod, Timpul numit Cronos este fiul rezultat dintre Uranus – Cerul și Gea – Pământul. Lumea zeităților este cât se poate de uman reprezentată, în scrierile păstrate ale Antichității, căci se amintește de Cronos ca cel care și-a ucis tatăl și și-a înghițit frații din care doar Zeus a scăpat.

Știința greacă îi are în prim plan pe **Aristarh din Samos** (310-230 î.e.n.) care în sec. III î.e.n. în tratatul ”Despre dimensiunile și distanțele Soarelui și Lunii” afirma că Pământul efectuează o mișcare de rotație de 24 de ore, în jurul axei sale. De asemenea, amintește faptul că stelele și Soarele sunt fixe iar Pământul se învârtă în jurul Soarelui descriind un cerc, gândire ce este premergătoare sistemului heliocentric al lui **Copernic** (1473 - 1543) și care din păcate nu este împărtășită de mai toți savanții Antichității. Chiar și Copernic a trebuit să asiste la interzicerea în 1616 a operelor sale despre sistemul heliocentric de către Papa Paul al V-lea.

Heraclit din Pont (circa 350 ani î.e.n.) discipol al lui **Platon** contribuie la formarea unei imagini astronomice despre Univers. Pentru el, bolta cu stele este fixă iar Pământul se rotește o dată pe zi în jurul axei sale, mișcarea aceasta de rotație fiind sensul pentru succesiunea zi- noapte.

De abia în 1851, fizicianul francez **Jean Bernard Foucault** (1819-1868) cu ajutorul unui pendul

(pendulul lui Foucault –o frânghie lungă de 67 m și o bilă de 28 kg) prezintă publicului dovada științifică a rotirii Pământului în jurul propriei axe, demonstrând ideea heliocentrică a lui Copernic (Soarele în centrul Universului). Mișcarea spațiului de sub pendul reprezenta dovada rotirii Pământului.

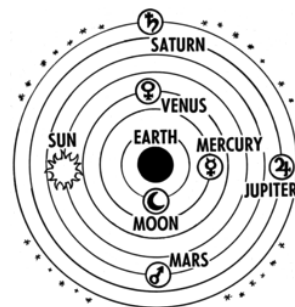
Un mare învățat al timpului său, **Eratostene din Cirene**(circa 240 î.e.n) considera Pământul ca având formă sferică și reușește cu o precizie uimitoare pentru timpul său să deducă lungimea circumferinței Pământului de 39690 km foarte aproape de valoarea reală de 40075 km.

În anul 153 î.e.n anul oficial va începe la 1 ianuarie și nu la 1 martie ca pînă atunci. Lunile septembrie (luna a șaptea), octombrie(luna a opta), noiembrie(luna a noua), decembrie(luna a zecea) ni s-au păstrat din acea perioadă.

Primul calendar cu an bisect este introdus prin decret de către regele egiptean **Ptolemeu al III-lea** , pentru a elimina decalajul de o zi la patru ani.

Un alt matematician și astronom grec din sec. II î.e.n , **Hiparchos** , a fost primul care a introdus în știința greacă împărțirea cercului în 360 de grade, gradul în 60 de minute, și minutul în 30 secunde și de asemenea a construit o serie de instrumente astronomice folosite mult timp și după el ce i-au permis să determine anul solar cu o precizie uimitoare, la o diferență de câteva secunde de cel real și să determine precesia echinocțiilor-fenomenul de deplasare anuală a punctelor echinoxiale.

În sec. II e.n **Ptolemeu (87- 165 e.n)** creatorul sistemului geocentric a reprezentat vârful științei elenistice prin tratatele acestuia despre optică, astronomie, acustică, teoria planetelor și stabilirea unui calendar al răsăritului și apusului astrilor.

Și în Imperiul Roman, **Iulius Cesar** sfătuit de astronomul egiptean **Sosigene**, introduce în anul 46 î.e.n calendarul ce-i poartă numele, calendarul iulian, și care intră în vigoare la 1 ianuarie 45 î.e.n, iar din trei în trei ani îi va fi adăugat un an bisect. El va fi corectat în anul 9 î.e.n de către împăratul Augustus care începând cu anul 8 î.e.n și din patru în patru ani este introdus anul bisect. Denumirea lunii iulie provine de la latinescul Iulius dat în cinstea împăratului roman. Mai mult, o dată cu expansiunea creștinismului în Imperiul Roman, calendarul începe să calculeze timpul de la nașterea lui Isus Cristos și nu de la întemeierea Romei, din sec. VIII, î.e.n.

O nouă reformă a calendarului care se păstrează până astăzi este realizată de către papa **Grigore al XIII-lea** în 1582 pentru a ajusta diferența de zece zile dintre data actuală conform calendarului iulian și cea a anului solar. Astfel, calendarul gregorian numit așa în cinstea papei, face ca ziua de 4 octombrie să devină 15 octombrie.

În Rusia, începutul anului se făcea la 1 septembrie, și o dată cu trecerea de la calendarul bizantin la cel iulian data de 1 septembrie 1700 devine 1 ianuarie 1700.

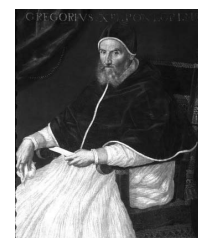
Primul calendar oficial în China datează din anul 104 î.e.n și se datorează observațiilor astronomice ce au permis chinezilor să asocieze constelațiilor observate, succesiunea anotimpurilor. Anul era împărțit în 365 de zile și un sfert, atâtea grade având și cercul. Primul mare observator din lume dotat cu un mecanism de orologerie a fost inventat de chinezi în anul 1088.

Calendarul mayaș aduce în prim plan divinitatea căreia populațiile precolumbiene începând cu sec 5 î. e. n îi datorează cunoașterea scrierii iar înțelegerea cosmosului și spiritualitatea însemna același lucru. Calendarul mayaș era împărțit în 18 perioade (numite uinal) a câte 20 de zile fiecare reprezentate de un caracter, în total 360 de zile, la care se adăuga 5 zile nefaste care nu aveau nume deoarece se considerau nefaste. Separat aveau și un calendar pentru ritualurile divine și de asemenea un calendar numit marele ciclu de 5200 tun (1 tun = 360 zile) ce cuprinde toată istoria lor și care pleacă de la data de 13 august 3114 i.e.n și care se încheie în 21 decembrie 2012 și ar fi însemnat sfârșitul lumii după unii. Interesant este că la mayași spre deosebire de noi apare anul zero.

Bibliografie: 1. Istoria culturii și civilizației. Ovidiu Drîmba. Ed. Saeculum . 1980.

2. Cronica ilustrată a omenirii. Editura Litera. București, 2011.

Prof. Liceul Tenologic. Costin Nenițescu, Buzău

”Când rațiunea altuia izbutește să mă convingă pe deplin, devine propria mea rațiune”.
Jonathan Swift

2. Articole si note matematice

Demonstrarea unor inegalități din Octogon Mathematical Magazine (II)

de D.M. Bătinețu-Giurgiu, Neculai Stanciu și Titu Zvonaru

Acest articol este o continuare a celui din [1] și vom demonstra unele inegalități enunțate în [2].

$$1. \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} - \frac{3}{x+y+z} \geq 2xyz \cdot \frac{\frac{1}{x^2} + \frac{1}{y^2} + \frac{1}{z^2}}{x^2 + y^2 + z^2}, \quad x, y, z > 0 \text{ (vezi [2], Teorema 38, p. 101).}$$

Demonstrație. Inegalitatea de demonstrat se scrie succesiv:

$$\begin{aligned} & \frac{(xy + yz + zx)(x + y + z) - 3xyz}{xyz(x + y + z)} \geq \frac{2(x^2y^2 + y^2z^2 + z^2x^2)}{xyz(x^2 + y^2 + z^2)} \Leftrightarrow \\ & \Leftrightarrow (x^2 + y^2 + z^2)(x^2y + xy^2 + y^2z + yz^2 + x^2z + xz^2) \geq \\ & \geq 2(x + y + z)(x^2y^2 + y^2z^2 + z^2x^2) \Leftrightarrow \sum x^4y + \sum xy^4 + \sum x^3y^2 + \sum x^2y^3 + \\ & + 2\sum x^2y^2z \geq 2\sum x^3y^2 + 2\sum x^2y^3 + 2\sum x^2y^2z \Leftrightarrow \sum x^4y + \sum xy^4 \geq \sum x^3y^2 + \\ & + \sum x^2y^3 \Leftrightarrow \sum xy(x - y)^2(x + y) \geq 0. \blacksquare \end{aligned}$$

$$2. x + y + z + t - 4 \cdot \sqrt[4]{xyzt} \geq 3 \cdot \left(\frac{\sqrt[4]{x} + \sqrt[4]{y} + \sqrt[4]{z}}{3} \cdot \sqrt[4]{t} \right)^4, \quad x, y, z > 0 \text{ (vezi [2], Teorema 6, p. 81).}$$

Demonstrație. Pentru ușurință notăm $x = a^4, y = b^4, z = c^4, t = d^4$, și avem de demonstrat că

$$a^4 + b^4 + c^4 + d^4 - 4abcd \geq 3 \cdot \left(\frac{a + b + c}{3} - d \right)^4. \text{ Putem presupune (eventual renotând) că}$$

$d = \min\{a, b, c, d\}$. Dacă notăm $\alpha = a - d, \beta = b - d, \gamma = c - d$, avem $\alpha, \beta, \gamma \geq 0$. Nu este foarte greu de verificat identitatea:

$$\begin{aligned} & a^4 + b^4 + c^4 + d^4 - 4abcd = 2d^2[\alpha^2 + \beta^2 + \gamma^2 + (\alpha - \beta)^2 + (\beta - \gamma)^2 + (\gamma - \alpha)^2] + \\ & + 4d(\alpha^3 + \beta^3 + \gamma^3 - 3\alpha\beta\gamma) + 8\alpha\beta\gamma d + \alpha^4 + \beta^4 + \gamma^4, \text{ și atunci este suficient să demonstrăm că} \\ & \alpha^4 + \beta^4 + \gamma^4 \geq \frac{(\alpha + \beta + \gamma)^4}{27}. \end{aligned}$$

O demonstrație pentru ultima inegalitate se poate obține cu inegalitatea lui Radon, sau cu inegalitatea lui Cebâșev:

$$\begin{aligned} & \alpha^4 + \beta^4 + \gamma^4 = \alpha^3 \cdot \alpha + \beta^3 \cdot \beta + \gamma^3 \cdot \gamma \geq \frac{1}{3}(\alpha^3 + \beta^3 + \gamma^3)(\alpha + \beta + \gamma) \geq \\ & \geq \frac{1}{9}(\alpha^2 + \beta^2 + \gamma^2)(\alpha + \beta + \gamma)^2 \geq \frac{1}{27}(\alpha + \beta + \gamma)^4. \blacksquare \end{aligned}$$

$$3. \left(\frac{x + y + z}{3} \right)^3 \geq \frac{(x + y)^2(x + y + 4z)^2}{48(x + y + z)} \geq xyz, \quad x, y, z > 0 \text{ (vezi [2], Teorema 41, p. 102).}$$

Demonstrație. Inegalitatea din stânga se scrie succesiv

$$16(x+y+z)^4 \geq 9(x+y)^2(x+y+4z)^2 \Leftrightarrow 4(x+y+z)^2 \geq 3(x+y)(x+y+4z) \\ \Leftrightarrow x^2 + y^2 + 4z^2 + 2xy - 4xz - 4yz \geq 0 \Leftrightarrow (x+y-2z)^2 \geq 0. \text{ Deoarece } (x+y)^2 \geq 4xy, \\ \text{pentru inegalitatea din dreapta este suficient să demonstrăm că} \\ (x+y+4z)^2 \geq 12z(x+y+z) \Leftrightarrow x^2 + y^2 + 4z^2 + 2xy - 4xz - 4yz \geq 0 \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow (x+y-2z)^2 \geq 0. \blacksquare$$

4. $\frac{x+y+z}{\sqrt[3]{xyz}} \leq \frac{x}{y} + \frac{y}{z} + \frac{z}{x}$, $x, y, z > 0$ (vezi [2], Teorema 39, p. 101).

Demonstrație. Notând $x = a^3, y = b^3, z = c^3$, avem de demonstrat că

$a^6c^3 + a^3b^6 + b^3c^6 \geq a^5b^2c^2 + a^2b^5c^2 + a^2b^2c^5$, care rezultă din adunarea următoarelor trei inegalități:

$$\frac{a^6c^3 + a^6c^3 + a^3b^6}{3} \geq a^5b^2c^2; \frac{a^3b^6 + a^3b^6 + b^3c^6}{3} \geq a^2b^5c^2; \\ \frac{b^3c^6 + b^3c^6 + a^6c^3}{3} \geq a^2b^2c^5. \blacksquare$$

5. $(\sqrt{x} - \sqrt{y})^2 + (\sqrt{x} - \sqrt{z})^2 + (\sqrt{x} - \sqrt{t})^2 + (\sqrt{y} - \sqrt{z})^2 + (\sqrt{y} - \sqrt{t})^2 + (\sqrt{z} - \sqrt{t})^2 \geq \\ \geq x + y + z + t - 4 \cdot \sqrt[4]{xyz t}$, $x, y, z, t > 0$ (vezi [2], Teorema 14, p. 90).

Demonstrație. Notând $x = a^4, y = b^4, z = c^4, t = d^4$, avem de demonstrat că

$$a^4 + b^4 + c^4 + d^4 + 2abcd \geq a^2b^2 + a^2c^2 + a^2d^2 + b^2c^2 + b^2d^2 + c^2d^2.$$

Folosim inegalitatea din teorema 12 ([2]), adică

$$3(a^4 + b^4 + c^4 + d^4) + 4abcd \geq (a+b+c+d)(a^3 + b^3 + c^3 + d^3), \text{ rescrisă sub forma}$$

$$2a^4 + 2b^4 + 2c^4 + 2d^4 + 4abcd \geq a^3b + ab^3 + a^3c + ac^3 + a^3d + ad^3 + b^3c + bc^3 +$$

$$+ b^3d + bd^3 + c^3d + cd^3. \text{ Rezultă că este suficient să arătăm că}$$

$$a^3b + ab^3 + a^3c + ac^3 + a^3d + ad^3 + b^3c + bc^3 + b^3d + bd^3 + c^3d + cd^3 \geq$$

$$\geq 2a^2b^2 + 2a^2c^2 + 2a^2d^2 + 2b^2c^2 + 2b^2d^2 + 2c^2d^2, \text{ care este echivalentă cu}$$

$$ab(a-b)^2 + ac(a-c)^2 + ad(a-d)^2 + bc(b-c)^2 + bd(b-d)^2 + cd(c-d)^2 \geq 0. \blacksquare$$

6. $8 \cdot \left(\frac{(x+y)(y+z)(z+x) + xyz}{x+y+z} \right)^3 \geq 27xyz(x+y)(y+z)(z+x)$, $x, y, z > 0$ (vezi [2], Teorema 33, p. 99).

Demonstrație. Deoarece $(x+y)(y+z)(z+x) + xyz = (x+y+z)(xy+yz+zx)$,

inegalitatea de demonstrat se scrie succesiv:

$$8(xy+yz+zx)^3 \geq 27xyz(x+y)(y+z)(z+x) \Leftrightarrow 8(\sum x^3y^3 + 3\sum x^3y^2z + 3\sum x^2y^3z + \\ + 6x^2y^2z^2) \geq 27xyz(\sum x^2y + \sum xy^2 + 2xyz) \Leftrightarrow 8\sum x^3y^3 \geq 3\sum x^3y^2z + 3\sum x^2y^3z + \\ + 6x^2y^2z^2 \Leftrightarrow 3(\sum x^3y^3 + 3x^2y^2z^2 - \sum x^3y^2z - \sum x^2y^3z) + 5(\sum x^3y^3 - 3x^2y^2z^2) \geq 0;$$

prima paranteză este pozitivă conform inegalității lui Schur (aplicată numerelor xy, yz, zx), iar a doua paranteză este pozitivă conform inegalității mediilor. ■

Bibliografie:

1. D.M. Bătinețu-Giurgiu, N. Stanciu, T. Zvonaru, *Demonstrarea unor inegalități din Octogon*, Sclipirea Mîinii, Nr. 12, 2013, 5-6.
2. Octogon Mathematical Magazine, Vol. 13, April, 2005.

Aplicații de analiza matematică

de prof. Florin Stănescu , Dâmbovița

(II)

În cele ce urmează prezentăm continuarea articolului din numărul 11 ce își propunea determinarea unor funcții, definite, în special, prin relații integrale, cu ajutorul inegalităților lui **Cebășev** și a lui **Jensen**.

Aplicația 4. Determinați funcțiile $f : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, care au următoarele proprietăți:

a) f este derivabilă de trei ori cu $f'''(x) \geq 0, (\forall)x \in [0, 1]$;

b) f' este crescătoare și strict pozitivă;

c) $f'(1)(2(f(1) - f(0)) - f'(1)) \cdot \int_0^1 \frac{dx}{(f'(x))^2} = 1.$ *Mathproblems, Volume 2, Issue 2 (2012)*

Rezolvare: Din

$$\left(\frac{x}{f'(x)}\right)' = \frac{f'(x) - xf''(x)}{(f'(x))^2}, (\forall)x \in [0, 1] \Rightarrow \int_0^1 \left(\frac{x}{f'(x)}\right)' dx = \int_0^1 \frac{f'(x) - xf''(x)}{(f'(x))^2} dx \Rightarrow \frac{1}{f'(1)} = \int_0^1 \frac{f'(x) - xf''(x)}{(f'(x))^2} dx. (5)$$

Considerăm funcția $g : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}, g(x) = f'(x) - xf''(x) \Rightarrow g'(x) = -xf'''(x) \leq 0 \Rightarrow g$ este descrescătoare.

Cum funcțiile $g(x)$ și $\frac{1}{(f'(x))^2}$ sunt descrescătoare, conform $(\alpha) - a)$, avem

$$\frac{1}{f'(1)} = \int_0^1 \frac{f'(x) - xf''(x)}{(f'(x))^2} dx \geq \int_0^1 \frac{dx}{(f'(x))^2} \cdot \int_0^1 (f'(x) - xf''(x)) dx = \int_0^1 \frac{dx}{(f'(x))^2} \left(f(1) - f(0) - f'(1) + \int_0^1 f'(x) dx \right) =$$

$$\int_0^1 \frac{dx}{(f'(x))^2} (2(f(1) - f(0)) - f'(1)) (6). \text{ Relația din enunț mai poate scrisă sub forma}$$

$$\frac{1}{f'(1)} = \int_0^1 \frac{dx}{(f'(x))^2} (2(f(1) - f(0)) - f'(1)), \text{ deci } \frac{1}{f'(1)} = \int_0^1 \frac{dx}{(f'(x))^2} (2(f(1) - f(0)) - f'(1)) \geq \frac{1}{f'(1)}.$$

Astfel, $\frac{1}{(f'(x))^2}$ sau g sunt funcții constante.

1. Dacă $f'(x) = a, (\forall)x \in [0, 1] \Rightarrow f(x) = ax + b, a, b \in \mathbb{R}, a > 0. (7)$

2. Dacă

$$g(t) = c \Leftrightarrow f'(t) - tf''(t) = c, (\forall)t \in [0, 1] \Rightarrow \int_0^x (f'(t) - tf''(t)) dt = cx, (\forall)x \in [0, 1] \Rightarrow f(x) - f(0) - xf'(x) +$$

$$\int_0^x f'(t) dt = cx \Rightarrow 2(f(x) - f(0)) - xf'(x) = cx \Rightarrow f'(x) = \frac{2}{x} f(x) + \left(-\frac{f(0)}{x} - c\right), (\forall)x \in (0, 1]. \text{ Ultima}$$

relație reprezintă o ecuație diferențială liniară de ordinul întâi: $y' = p(x)y + q(x)$, cu soluția $y = e^{P(x)} \int q(x)e^{-P(x)} dx$, unde $P(x)$ reprezintă o primitivă fixată a funcției p . Cum

$$P(x) = 2 \ln x \Rightarrow f(x) = e^{2 \ln x} \int \left(-\frac{f(0)}{x} - c\right) e^{-2 \ln x} dx = x^2 \int \left(-\frac{f(0)}{x} - c\right) \frac{1}{x^2} dx = x^2 \left(\frac{f(0)}{2x^2} + \frac{c}{x} + d\right) =$$

$$dx^2 + cx + \frac{f(0)}{2} + e, (\forall)x \in (0, 1]. \text{ Deoarece } f \text{ este continuă pe } [0, 1] \Rightarrow f(x) = dx^2 + cx + \frac{f(0)}{2} + e, (\forall)x \in [0, 1]. (8).$$

Din (7) și (8) și respectând condițiile din enunț obținem că $f(x) = ax^2 + bx + c, a \geq 0, b > 0$.

Aplicația 5. Determinați funcțiile continue și crescătoare $f : \left[0, \frac{\pi}{2}\right] \rightarrow [0, \infty)$, cu următoarele proprietăți:

$$a) \cos^2 x \cdot \sqrt{f(\sin x)} + \sin^2 x \cdot \sqrt{f(\cos x)} \geq 1, (\forall) x \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right]; \quad b) \int_0^{\frac{\pi}{2}} f(x) dx \leq \frac{\pi}{2}.$$

Soluție. Avem că $f(\sin x)$ este o funcție crescătoare, iar $f(\cos x)$ descrescătoare, deci ambele funcții sunt integrabile. Aplicând inegalitatea Cauchy-Schwarz, putem scrie:

$$1 \leq \left(\cos x \cdot \cos x \cdot \sqrt{f(\sin x)} + \sin x \cdot \sin x \cdot \sqrt{f(\cos x)} \right)^2 \leq$$

$$\left(\cos^2 x + \sin^2 x \right) \left(\cos^2 x \cdot \left(\sqrt{f(\sin x)} \right)^2 + \sin^2 x \cdot \left(\sqrt{f(\cos x)} \right)^2 \right) = \cos^2 x \cdot f(\sin x) + \sin^2 x \cdot f(\cos x),$$

$(\forall) x \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right]$. Integrând pe $\left[0, \frac{\pi}{2}\right]$ ultima inegalitate, putem scrie:

$$\frac{\pi}{2} \leq \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^2 x \cdot f(\cos x) dx + \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^2 x \cdot f(\sin x) dx. \quad (9)$$

Pentru integrala $\int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^2 x \cdot f(\cos x) dx$ cu schimbarea

de variabila $x = \frac{\pi}{2} - t$, obținem $\int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^2 x \cdot f(\cos x) dx = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^2 x \cdot f(\sin x) dx$. Revenind în (9) avem

$$\frac{\pi}{4} \leq \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^2 x \cdot f(\sin x) dx.$$

Folosind ca: $\sin x \leq x, (\forall) x \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right]$, f crescătoare, deci

$f(\sin x) \leq f(x), (\forall) x \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right]$, și $(a) - (b)$, avem:

$$\frac{\pi}{4} \leq \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^2 x \cdot f(\sin x) dx \leq \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^2 x \cdot f(x) dx \leq \frac{2}{\pi} \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^2 x dx \cdot \int_0^{\frac{\pi}{2}} f(x) dx \leq \frac{2}{\pi} \cdot \frac{\pi}{4} \cdot \frac{\pi}{2} = \frac{\pi}{4}$$

(am mai folosit ca

$\cos^2 x$ este descrescătoare pe $\left[0, \frac{\pi}{2}\right]$), rezulta $f(x) = c, x \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right]$, iar din $\int_0^{\frac{\pi}{2}} f(x) dx \leq \frac{\pi}{2} \Rightarrow 0 \leq c \leq 1$.

Înlocuind $f = c$ în relația din enunț

$$\Rightarrow (\sin^2 x + \cos^2 x) \sqrt{c} \geq 1 \Rightarrow c \geq 1 \Rightarrow c = 1 \Rightarrow f(x) = 1, (\forall) x \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right].$$

O altă aplicație în care se folosește egalitatea lui Young și inegalitatea lui Jensen este următoarea problemă

Aplicația 6. Determinați funcțiile integrabile $f: [0, 2] \rightarrow \mathbb{R}$, pentru care există $a \in \mathbb{R}$ astfel încât

$$f(x^3 + x) = \sin ax, (\forall) x \in [0, 1] \text{ și } \int_0^2 f(x) dx = 2 \sin \frac{5a}{16}.$$

Bibliografie

1. Boboc N. *Analiza matematica*, Editura Universității din București, 1999;
2. Ganga M. *Teme și probleme de matematica*, Editura Tehnica, București, 1991;
3. Mortici C. *600 de probleme de matematica pentru concursuri*, Editura Gil, Zalau, 2001.

Prof. , Școala Șerban Cioculescu, Găești, Dâmbovița

” Știința puțină îi face pe oameni pretențioși, în timp ce știința multă îi face modești: așa după cum spicele goale își înalță spre cer capetele lor trufașe, în timp ce spicele pline, se apleacă spre pământ sub greutatea lor. ”

Leonardo da Vinci

A method for solving equations

by Mihály Bencze and Titu Zvonaru

Here, we present a method for solving algebraic equations, trigonometric, exponential, or combining these types of equations.

We must to solve the equation: $F(x) = 0$, $x \in I$, $I \subset \mathbb{R}$, (1), where \mathbb{R} is the set of real numbers. We put the equation to solve in the form: $f(g(x)) = f(h(x))$, $x \in I$, (2)

where $f: J \rightarrow \mathbb{R}$ is an injective function on J , and g respectively h are functions with values in J . By the injectivity of the function f , the equation (2) becomes $g(x) = h(x)$, $x \in I$, (3), which generally is easily solved. The difficulty is in choosing the function f . Here we present some illustrate examples ([2]) as follows:

Example 1. Solve in \mathbb{R} the equation:

$$\log_3 \frac{\cos 5x + 8 \cos^3 x}{\cos x} = 8^{\cos x} + 3 \cos x - 2^{\cos 5x + 8 \cos^3 x} - \cos 5x - 8 \cos^3 x + 1.$$

Solution. Considering the injective function $f(t) = \log_3 t + 2^t + t$, $t > 0$, the equation to solve, it is written successively

$$\begin{aligned} f(\cos 5x + 8 \cos^3 x) &= f(3 \cos x) \Leftrightarrow \cos 5x + 8 \cos^3 x = 3 \cos x \\ \Leftrightarrow \cos 5x + 4 \cos x \cdot 2 \cos^2 x - 3 \cos x &= 0 \Leftrightarrow \cos 5x + 4 \cos x(1 + \cos 2x) - 3 \cos x = 0 \\ \Leftrightarrow \cos 5x + \cos x + 4 \cos x \cos 2x &= 0 \Leftrightarrow 2 \cos 3x \cos 2x + 4 \cos x \cos 2x = 0 \\ \Leftrightarrow \cos 2x(\cos 3x + 2 \cos x) &= 0 \Leftrightarrow \cos 2x(\cos x(4 \cos^2 x - 3) + 2 \cos x) = 0 \\ \Leftrightarrow \cos x \cos 2x(4 \cos^2 x - 1) &= 0 \Leftrightarrow \cos x \cos 2x(2(1 + \cos 2x) - 1) = 0 \\ \Leftrightarrow \cos x \cos 2x(2 \cos 2x + 1) &= 0. \end{aligned}$$

Hence, $\cos x = 0$, or $\cos 2x = 0$, or $\cos 2x = -\frac{1}{2}$.

We obtain the solutions $x \in \left\{ \pm \frac{\pi}{2} + 2k\pi \mid k \in \mathbb{Z} \right\} \cup \left\{ \pm \frac{\pi}{4} + k\pi \mid k \in \mathbb{Z} \right\} \cup \left\{ \pm \frac{\pi}{6} + k\pi \mid k \in \mathbb{Z} \right\}$.

Example 2. Solve in \mathbb{R} the equation:

$$x^4 + 3 + 2 \cdot 3^{x^4 - 5x^2 + 3} + 3 \cdot 9^{x^4 - 5x^2 + 3} = 5x^2 + \frac{x(2x^2 + 3x + 4)}{(x^2 + 2)^2} + \log_3 \frac{x}{x^2 + 2}$$

Solution. Considering the injective function $f(t) = t + 2 \cdot 3^t + 3 \cdot 3^{2t}$, $t > 0$, the given equation is written

$$f\left(\log_3 \frac{x}{x^2 + 2}\right) = f(x^4 - 5x^2 + 3).$$

Therefore, it remains to solve the equation $\log_3 \frac{x}{x^2 + 2} = x^4 - 5x^2 + 3$, $x > 0$.

If $x \in (1, 2)$, then $x^4 - 5x^2 + 3 < -1$ and $\frac{x}{x^2 + 2} > \frac{1}{3} \Leftrightarrow \log_3 \frac{x}{x^2 + 2} > -1$;

If $x \in (0, 1) \cup (2, \infty)$, then $x^4 - 5x^2 + 3 > -1$ and $\frac{x}{x^2 + 2} < \frac{1}{3} \Leftrightarrow \log_3 \frac{x}{x^2 + 2} < -1$.

Yields that the only possible $x_1 = 1$ and $x_2 = 2$ which are indeed solutions.

This completes the proof.

Example 3. Solve in \mathbb{R} the equation: $2x^4 - 9x^2 - 3x + 10 = \log_2 \frac{3x}{x^2 + 2}$.

Solution. We consider the injective function $f(t) = \log_2 t + 2t + 2t^2$, $t > 0$.

Then the equation to solve is written as $f(x^2 + 2) = f(3x)$.

So, $x^2 - 3x + 2 = 0$, and we get the solutions $x_1 = 1, x_2 = 2$. The proof is complete.

Example 4. Solve in \mathbb{R} the equation:

$$\log_6 \frac{x^3 + 11x}{x^2 + 1} = 121 - 22x - 135x^2 - 2x^3 + 42x^4 - 3x^6$$

Solution. Considering the injective function $f(t) = \log_6 t + 2t + 3t^2, t > 0$,

the equation to solve is written as $f(x^3 + 11x) = f(6x^2 + 6)$.

So we must to solve the equation $x^3 + 11x = 6x^2 + 6$.

We get the solutions $x_1 = 1, x_2 = 2, x_3 = 3$. The proof is complete.

Example 5. Solve in \mathbb{R} the equation:

$$x^2 + 7 + \log_2 \frac{x^2 - 5x + 8}{\sqrt{x-2}} + \log_3 \frac{x^2 - 5x + 8}{2\sqrt{x-2}} = 5x + 2\sqrt{x-2}.$$

Solution. Considering the injective function $f(t) = \log_2 t + \log_3 t + t$, the equation to solve becomes $f(x^2 - 5x + 8) = f(2\sqrt{x-2})$.

So we must to solve the equation $x^2 - 5x + 8 = 2\sqrt{x-2}$,

which by squaring becomes $x^4 - 10x^3 + 41x^2 - 84x + 72 = 0$

$\Leftrightarrow (x-3)^2(x^2 - 4x + 8) = 0$. Hence $x = 3$, and we are done.

Example 6. Solve in \mathbb{R} the equation: $3x^3 + \log_2 \left(x^2 + \frac{1}{3x}\right) + \log_3 \left(x^2 + \frac{1}{3x}\right) + 1 = 3x$

Solution. Considering the injective function $f(t) = \log_2 t + \log_3 t + t$, the given equation becomes $f(3x^3 + 1) = f(3x)$. So it remains to solve the equation $3x^3 + 1 = 3x$, which has all roots real for

e.g. $x_1 \in \left(0, \frac{1}{2}\right), x_2 \in \left(\frac{1}{2}, 1\right)$. So, you find the solutions using Cardano's formulas.

Example 7. Solve in \mathbb{R} the equation:

$$\log_3 \left(\frac{x}{6} + \frac{3}{2x}\right) = -819 + 6x - 226x^2 + 216x^3 - 28x^4 - x^6.$$

Solution. If we consider the injective function $f(t) = \log_3 t + t^3 + t^2 + t$,

the equation it is written in the form $f(x^2 + 9) = f(6x)$. So, $x^2 + 9 = 6x$, i.e. $x = 3$, and we are done.

Example 8. Solve in \mathbb{R} the equation: $2^{\cos^2 x} - 2^{\sin^2 x} + (3 - \sin^2 x \cos^2 x) \cos 2x = 0$

Solution. We have $(3 - \sin^2 x \cos^2 x) \cos 2x = (3(\sin^2 x + \cos^2 x)^2 - \sin^2 x \cos^2 x) \cos 2x$

$$= (3 \sin^4 x + 3 \cos^4 x + 5 \sin^2 x \cos^2 x)(\cos^2 x - \sin^2 x)$$

$$= 3 \cos^6 x - 3 \sin^6 x - 2 \sin^4 x \cos^2 x + 2 \sin^2 x \cos^4 x$$

$$= 3 \cos^6 x + 2 \cos^4 x(1 - \sin^2 x) - 3 \sin^6 x - 2 \sin^4 x(1 - \sin^2 x)$$

$$= \cos^6 x + 2 \cos^4 x - \sin^6 x - 2 \sin^4 x.$$

If we consider the injective function $f(t) = 2^t + t^3 + 2t^2$, then the given equation becomes

$f(\cos x) = f(\sin x)$. Therefore, $\cos x = \sin x$, which yields $x = \frac{\pi}{4} + k\pi, k \in \mathbb{Z}$.

REFERENCES

- [1] M. Bencze, *Utilizarea injectivității funcțiilor în rezolvarea ecuațiilor*, *Recreații Matematice*, **1**(2013), 27-28.
 [2] *Octagon Mathematical Magazine*, 1993-2013.

Inegalități ciclice obținute cu funcții convexe

de prof. Marius Drăgan, Horațiu Stoian, București

Scopul acestui articol este de a demonstra că inegalitatea ciclică:

$$\sum x_1^\alpha x_2^\beta \geq \sum x_1^{\frac{\alpha+\beta}{n+1}} \prod x_1^{\frac{\alpha+\beta}{n+1}} \tag{1}$$

este adevărată pentru orice x_1, x_2, \dots, x_n pozitive, $n > 2, \alpha, \beta \in (0, \infty)$ astfel încât $\alpha \geq n\beta$.

Substituind $x_i \rightarrow \frac{x_i}{\alpha + \beta}, i = \overline{1, n}$, și considerând funcția convexă $f(x) = e^x, x \in \mathbb{R}$, inegalitatea (1)

este echivalentă sub forma mai generală cu:

Teoremă. Fie $x_1, x_2, \dots, x_n \in (0, \infty), n > 2, \alpha, \beta \in (0, \infty)$ astfel încât $\alpha \geq n\beta$, și $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ o funcție convexă. Atunci are loc inegalitatea:

$$\begin{aligned} & f\left(\frac{\alpha x_1 + \beta x_2}{\alpha + \beta}\right) + f\left(\frac{\alpha x_2 + \beta x_3}{\alpha + \beta}\right) + \dots + f\left(\frac{\alpha x_n + \beta x_1}{\alpha + \beta}\right) \geq \\ & \geq f\left(\frac{2x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n+1}\right) + f\left(\frac{x_1 + 2x_2 + \dots + x_n}{n+1}\right) + \dots + f\left(\frac{x_1 + x_2 + \dots + 2x_n}{n+1}\right) \end{aligned} \tag{2}$$

Demonstrație: Din inegalitatea Jensen căutam $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n \in (0, 1)$ astfel încât:

$$\begin{aligned} & \alpha_1 f\left(\frac{\alpha x_1 + \beta x_2}{\alpha + \beta}\right) + \alpha_2 f\left(\frac{\alpha x_2 + \beta x_3}{\alpha + \beta}\right) + \dots + \alpha_n f\left(\frac{\alpha x_n + \beta x_1}{\alpha + \beta}\right) \geq \\ & \geq f\left(\frac{\alpha_1(\alpha x_1 + \beta x_2) + \alpha_2(\alpha x_2 + \beta x_3) + \dots + \alpha_n(\alpha x_n + \beta x_1)}{\alpha + \beta}\right) = f\left(\frac{2x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n+1}\right) \end{aligned}$$

și analoge

$$\begin{aligned} & \alpha_n f\left(\frac{\alpha x_1 + \beta x_2}{\alpha + \beta}\right) + \alpha_1 f\left(\frac{\alpha x_2 + \beta x_3}{\alpha + \beta}\right) + \dots + \alpha_{n-1} f\left(\frac{\alpha x_n + \beta x_1}{\alpha + \beta}\right) \geq \\ & \geq f\left(\frac{\alpha_n(\alpha x_1 + \beta x_2) + \alpha_1(\alpha x_2 + \beta x_3) + \dots + \alpha_{n-1}(\alpha x_n + \beta x_1)}{\alpha + \beta}\right) = f\left(\frac{x_1 + 2x_2 + \dots + x_n}{n+1}\right) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \alpha_2 f\left(\frac{\alpha x_1 + \beta x_2}{\alpha + \beta}\right) + \alpha_3 f\left(\frac{\alpha x_2 + \beta x_3}{\alpha + \beta}\right) + \dots + \alpha_1 f\left(\frac{\alpha x_n + \beta x_1}{\alpha + \beta}\right) \geq \\ & \geq f\left(\frac{\alpha_2(\alpha x_1 + \beta x_2) + \alpha_3(\alpha x_2 + \beta x_3) + \dots + \alpha_1(\alpha x_n + \beta x_1)}{\alpha + \beta}\right) = f\left(\frac{x_1 + x_2 + \dots + 2x_n}{n+1}\right) \end{aligned} \tag{3}$$

Adunând inegalitățile (3) vom obține inegalitatea (2). Ne rămâne să demonstrăm că $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ sunt bine determinate. Prin identificarea coeficienților din (3) obținem sistemul

$$\begin{aligned} \alpha\alpha_1 + \beta\alpha_n &= \frac{2(\alpha + \beta)}{n+1}; \beta\alpha_1 + \alpha\alpha_2 = \frac{\alpha + \beta}{n+1}; \beta\alpha_2 + \alpha\alpha_3 = \frac{\alpha + \beta}{n+1}; \dots; \\ \beta\alpha_{n-1} + \alpha\alpha_n &= \frac{\alpha + \beta}{n+1} \end{aligned} \tag{4}$$

Deoarece determinantul sistemului $d = \alpha^n - (-\beta)^n \neq 0$, rezultă că sistemul este compatibil determinat. Adunând egalitățile (4) rezultă $\alpha_1 + \alpha_2 + \dots + \alpha_n = 1$.

Din: $\beta\alpha_{k-1} + \alpha\alpha_k = \frac{\alpha + \beta}{n+1}, \forall k = \overline{2, n}$ rezultă $\alpha_k - \frac{1}{n+1} = -\frac{\beta}{\alpha} \left(\alpha_{k-1} - \frac{1}{n+1} \right)$, sau

$$\alpha_i - \frac{1}{n+1} = \left(-\frac{\beta}{\alpha} \right)^{i-1} \left(\alpha_1 - \frac{1}{n+1} \right), \forall i = \overline{1, n}. \text{ Pentru } i = n \text{ obținem}$$

$$\alpha_n - \frac{1}{n+1} = \left(-\frac{\beta}{\alpha} \right)^{n-1} \left(\alpha_1 - \frac{1}{n+1} \right), \text{ iar apoi din prima ecuație a sistemului rezultă}$$

$$\frac{2(\alpha + \beta)}{\beta(n+1)} - \frac{\alpha}{\beta} \alpha_1 - \frac{1}{n+1} = (-1)^{n-1} \frac{\beta^{n-1}}{\alpha^{n-1}} \alpha_1 + \frac{(-1)^n}{n+1} \left(\frac{\beta}{\alpha} \right)^{n-1}, \text{ de unde rezultă}$$

$$\alpha_1 = \frac{2\alpha^n + \alpha^{n-1}\beta - (-\beta)^n}{(n+1)[\alpha^n - (-\beta)^n]}. \text{ Arătăm că } 0 < \alpha_1 < 1.$$

Cazul 1. $n = \text{par}$. $\alpha_1 = \frac{2\alpha^n + \alpha^{n-1}\beta - \beta^n}{(n+1)[\alpha^n - (-\beta)^n]} = \frac{2\alpha^n + (\alpha^{n-1} - \beta^{n-1})\beta}{(n+1)(\alpha^n - \beta^n)}$. Evident $\alpha \geq n\beta > \beta$.

Rezultă $\alpha_1 > 0$. Arătăm că $\alpha_1 < 1$ echivalent cu $\alpha^{n-1}\beta + n\beta^n < (n-1)\alpha^n$. Dar, $\beta \leq \frac{\alpha}{n}$, de unde

$$\alpha^{n-1}\beta + n\beta^n < \frac{\alpha^n}{n} + n \cdot \frac{\alpha^n}{n^n}, \text{ deci este suficient să arătăm că } \frac{\alpha^n}{n} + n \cdot \frac{\alpha^n}{n^n} < (n-1)\alpha^n \Leftrightarrow$$

$$\frac{1}{n} + \frac{1}{n^{n-1}} < n-1. \text{ Dar, } \frac{1}{n} + \frac{1}{n^{n-1}} < 2 \leq n-1, \text{ deci pentru } n = \text{par } 0 < \alpha_1 < 1.$$

Cazul 2. $n = \text{impar}$. $\alpha_1 = \frac{2\alpha^n + \alpha^{n-1}\beta + \beta^n}{(n+1)(\alpha^n + \beta^n)} > 0$. Arătăm că $\alpha_1 < 1$ echivalent cu

$$\text{Arătăm că } \alpha_1 < 1 \text{ echivalent cu } \alpha^{n-1}\beta < n\beta^n + (n-1)\alpha^n. \text{ Dar, } \alpha^{n-1}\beta \leq \alpha^{n-1} \cdot \frac{\alpha}{n} = \frac{\alpha^n}{n}$$

$$\text{Arătăm că } \frac{\alpha^n}{n} < n\beta^n + (n-1)\alpha^n, \text{ inegalitate adevărată deoarece } \frac{1}{n} < n-1.$$

În continuare demonstrăm inductiv că $0 < \alpha_i < 1, \forall i = \overline{1, n}$.

Presupunem $0 < \alpha_{i-1} < 1$, adevărat. Arătăm $0 < \alpha_i < 1$. Deoarece $0 < \beta\alpha_{i-1} < \beta$, deducem că

$$0 < \frac{\alpha + \beta}{n+1} - \alpha\alpha_i < \beta. \text{ Rezultă } \alpha_i < \frac{\alpha + \beta}{\alpha(n+1)} \leq \frac{\alpha + \frac{\alpha}{n}}{\alpha(n+1)} = \frac{1}{n} < 1.$$

$$\text{De asemenea } \alpha_i > \frac{1}{\alpha} \left(\frac{\alpha + \beta}{n+1} - \beta \right) = \frac{\alpha - \beta n}{\alpha(n+1)} \geq 0. \text{ Deci, } 0 < \alpha_i < 1, \forall i = \overline{1, n}.$$

Corolar. Fie $x_1, x_2, \dots, x_n \in (0, \infty)$, $n > 2$, $\alpha, \beta \in (0, \infty)$ astfel încât $\alpha \geq n\beta$. Atunci are loc

$$\text{inegalitatea: } x_1^\alpha x_2^\beta + x_2^\alpha x_3^\beta + \dots + x_n^\alpha x_1^\beta \geq \left(x_1^{\frac{\alpha+\beta}{n+1}} + x_2^{\frac{\alpha+\beta}{n+1}} + \dots + x_n^{\frac{\alpha+\beta}{n+1}} \right) (x_1 x_2 \dots x_n)^{\frac{\alpha+\beta}{n+1}}.$$

Aplicații:

1) pentru $\alpha = 3, \beta = 1, n = 3$, obținem inegalitatea $x_1^3 x_2 + x_2^3 x_3 + x_3^3 x_1 \geq x_1^2 x_2 x_3 + x_1 x_2^2 x_3 + x_1 x_2 x_3^2$;

2) pentru $\alpha = 4, \beta = 1, n = 4$, obținem inegalitate $x_1^4 x_2 + x_2^4 x_3 + x_3^4 x_4 + x_4^4 x_1 \geq x_1 x_2 x_3 x_4 (x_1 + x_2 + x_3 + x_4)$

Probleme de calendar

de prof. Ionel Tudor, Giurgiu

I. Matematica și zilele săptămânii

În anii 1886-1887, reverendul **Cristian Zeller** a stabilit o formulă matematică pentru aflarea zilei săptămânii unei date oarecare.

Pentru a înțelege formula lui Zeller, amintim că partea întreagă a unui real x , se notează $[x]$ și reprezintă cel mai mare număr întreg care nu depășește pe x . Mai exact, dacă scrierea zecimală a lui x este $x = a_0, a_1 a_2 a_3 \dots$ unde a_0 este număr natural iar a_1, a_2, a_3, \dots sunt cifre, atunci $[x] = a_0$.

Dacă z reprezintă ziua din luna l a unui an N , iar n este numărul format din ultimile două cifre ale lui N și m este numărul format din celelalte cifre ale lui N , atunci

$$S = z + n - 2m + \left[\frac{m}{4} \right] + \left[\frac{n}{4} \right] + \left[\frac{26(l+1)}{10} \right] = M7+r, \text{ unde } r < 7 \text{ indică ziua săptămânii,}$$

corespunzător lui 0-sâmbătă, 1-duminică, 2-luni, 3-marți, 4-miercuri, 5-joi, 6-vineri.

Lunile ianuarie și februarie se consideră ca a 13-a și a 14-a lună a anului precedent.

Această formulă este valabilă în calendarul gregorian, adică cel folosit în mod obișnuit, „pe stil nou”

Pentru calendarul iulian, adică cel “pe stil vechi”, formula este:

$$S = z + n - m - 2 + \left[\frac{n}{4} \right] + \left[\frac{26(l+1)}{10} \right] = M7+r, \text{ unde } r < 7.$$

Exemple:

1. În ce zi a săptămânii a căzut data de 2 iulie 1504?

Este data („pe stil vechi”) la care s-a stins din viață domnitorul Moldovei, Ștefan cel Mare.

$z=2, l=7, N=1504, m=15, n=04=4$. Deci,

$$S=2+4-15-2 + \left[\frac{4}{4} \right] + \left[\frac{26 \cdot 8}{10} \right] = -10+20 = 10 = 1 \cdot 7 + 3, \text{ deci } r = 3 \text{ care corespunde zilei de marți.}$$

Pe acoperământul de mormânt, de la Mănăstirea Putna, al marelui voievod, lucrat din porunca fiului său Bogdan al III-lea Vlad, este scris:

„Io Bogdan Voievod din mila lui Dumnezeu, domnul Țării Moldovei, a înfrumusețat și a acoperit cu acest acoperământ mormântul tatălui său, Io Ștefan Voievod, cel care a domnit în Țara Moldovei 47 de ani și trei luni, care s-a strămutat la lăcașul de veci în anul 7012=1504 luna iulie, ziua 2 de **marți**, în ceasul al patrulea din zi.”

2. În ce zi a săptămânii a căzut data de 13 august 1595 (pe stil vechi, iar pe stil nou 23 august 1595)?

Este data victoriei obținute de marele voievod Mihai Viteazul, în lupta de la Călugăreni, împotriva armatei turcești condusă de Sinan Pașa.

$$z=13, l=8, N=1595, m=15, n=95 \text{ iar } S=13+95-15-2 + \left[\frac{95}{4} \right] + \left[\frac{26 \cdot 9}{10} \right] = 108-17+23+23=137=7 \cdot 19+4, \text{ deci}$$

$r = 4$ care corespunde zilei de miercuri.

Cu formula pentru calendarul gregorian se obține tot $S=137$ și aceeași zi de miercuri.

Marele nostru patriot și revoluționar de la 1848, Nicolae Bălcescu în opera sa „Românii supt Mihai - Voievod Viteazul” consemna:

„În sfârșit soarele veni să lumineze această mare zi de **miercuri** 13/23 august, menită a fi briliantul cel mai strălucit al cununei gloriei române.”

3. Să vedem în care zi a săptămânii s-a petrecut Unirea Principatelor Române la 24 ianuarie 1859.

$z=24, l=13, N=1859, n=58, m=18$

$$S = 24 + 58 - 36 + \left[\frac{18}{4} \right] + \left[\frac{58}{4} \right] + \left[\frac{26 \cdot 14}{10} \right] = 46 + 4 + 14 + 36 = 100 = 7 \cdot 14 + 2,$$

deci $r=2$ iar actul unirii s-a petrecut într-o zi de **luni**.

4. În ce zi a săptămânii a fost data de 1 Decembrie 1918? (Ziua „Marii Uniri”)

$z=1, l=12, N=1918, m=19, n=18$ și obținem:

$S=1+18-38+\left[\frac{19}{4}\right]+\left[\frac{18}{4}\right]+\left[\frac{26\cdot 13}{10}\right]=-19+4+4+33=22=3\cdot 7+1$, deci $r=1$ și corespunde zilei de duminică.

5. Menționăm că formulele rămân valabile și pentru anii bisecți.

Să vedem în ce zi din săptămână a căzut 29 februarie, în anul bisect 2012.

$$z=29, l=14, N=2012, m=20, n=11$$

$$S=29+11-40+\left[\frac{20}{4}\right]+\left[\frac{11}{4}\right]+\left[\frac{26\cdot 15}{10}\right]=5+2+39=46=7\cdot 6+4,$$

deci $r=4$ care corespunde zilei de **miercuri**.

II. Matematica și Paștele

Problema aflării datei unei anumite zile este legată de unele fenomene astronomice. De exemplu, **data Duminicii Paștelui**, în religia ortodoxă pe stil vechi, a preocupat și pe marele matematician și astronom german **Karl Gauss**.

În anul **325**, la **Conciliul de la Niceea**, la care au participat și **Sfinții împărați Constantin și Elena**, s-a stabilit ca *prima zi de Paști să fie prima duminică după luna plină, după ziua echinocțiului de primăvară (21 martie), sau într-o zi următoare acestuia*. Această zi cade la

date diferite în diferiți ani, repetându-se într-un ciclu de 28 ani.

Cum fazele lunii se repetă cu o perioadă de **19 ani**, Duminica Paștelui ortodox pe stil vechi, își schimbă data în calendar la un interval de $28\cdot 19=532$ ani. Stabilirea ei

revine la rezolvarea în numere întregi a unor ecuații liniare diofantice, sau mai pe scurt, după procedeul lui Gauss, la folosirea resturilor unor împărțiri. Cum anume?

Iată răspunsul:

Pentru a afla data x a primei zi de Paști ortodox pe stil vechi într-un anumit an n , trebuie să calculăm resturile unor împărțiri și anume:

$$r_1 = n \bmod 19 \text{ (adică restul împărțirii lui } n \text{ la } 19 \text{)};$$

$$r_2 = n \bmod 4 \text{ (restul împărțirii lui } n \text{ la } 4 \text{)};$$

$$r_3 = n \bmod 7 \text{ (restul împărțirii lui } n \text{ la } 7 \text{)};$$

$$r_4 = (19r_1 + 15) \bmod 30 \text{ (restul împărțirii lui } 19r_1 + 15 \text{ la } 30 \text{) și}$$

$$r_5 = (2r_2 + 4r_3 + 6r_4 + 6) \bmod 7 \text{ (restul împărțirii lui } 2r_2 + 4r_3 + 6r_4 + 6 \text{ la } 7 \text{)}.$$

Calculăm apoi $x = r_4 + r_5 + 4$.

Dacă $x \leq 30$, atunci această dată cade într-o duminică din luna aprilie.

Dacă $x > 30$, atunci cifra unităților lui x reprezintă data Duminicii Paștelui în luna mai.

Paștele ortodox pe stil vechi cade cel mai devreme pe 4 aprilie și cel mai târziu pe 8 mai.

Paștele catolic pe stil nou cade cel mai devreme pe 22 martie și cel mai târziu pe 25 aprilie.

Exemple:

1. În ce dată de duminică va fi Paștele în 2014?

$$r_1 = 2014 \bmod 19 = 0; \quad r_2 = 2014 \bmod 4 = 2; \quad r_3 = 2014 \bmod 7 = 5;$$

$$r_4 = (19r_1 + 15) \bmod 30 = (19 \cdot 0 + 15) \bmod 30 = 15;$$

$$r_5 = (2r_2 + 4r_3 + 6r_4 + 6) \bmod 7 = (2 \cdot 2 + 4 \cdot 5 + 6 \cdot 15 + 6) \bmod 7 = 120 \bmod 7 = 1$$

$x = r_4 + r_5 + 4 = 15 + 1 + 4 = 20 < 30$, deci, în 2014, Paștele ortodox cade duminică 20 aprilie (la fel ca și Paștele catolic pe stil nou).

2. Să găsim în ce dată va fi Paștele ortodox din anul 2078.

$$r_1 = 2078 \bmod 19 = 7; \quad r_2 = 2078 \bmod 4 = 2; \quad r_3 = 2078 \bmod 7 = 6;$$

$$r_4 = (19r_1 + 15) \bmod 30 = (19 \cdot 7 + 15) \bmod 30 = (133 + 15) \bmod 30 = 148 \bmod 30 = 28;$$

$$r_5 = (2r_2 + 4r_3 + 6r_4 + 6) \bmod 7 = (2 \cdot 2 + 4 \cdot 6 + 6 \cdot 28 + 6) \bmod 7 = 202 \bmod 7 = 6;$$

$$x = r_4 + r_5 + 4 = 28 + 6 + 4 = 38 > 30 \text{ și în } 2078, \text{ Paștele ortodox cade în duminica de } 8 \text{ mai.}$$

Interesant este faptul că 2078 , este singurul an în perioada 2000-2100 , când Paștele ortodox cade cel mai târziu , anume în 8 mai.

Prezentăm în continuare **data Sfințelor Paști (ortodox stil vechi) pe perioada anilor 2008-2025** (Pascalia)

: 2008-27 aprilie; 2014-20 aprilie ; 2020-19 aprilie ;
 2009-19 aprilie; 2015-12 aprilie ; 2021- 2 mai ;
 2010- 4 aprilie; 2016- 1 mai ; 2022-24 aprilie ;
 2011-24 aprilie; 2017-16 aprilie ; 2023-16 aprilie ;
 2012-15 aprilie; 2018- 8 aprilie ; 2024- 5 mai ;
 2013- 5 mai ; 2019-28 aprilie ; 2025-20 aprilie.

Bibliografie: 1. Colecția Revistei de Matematică din Timișoara(R.M.T.)
 2. Wikipedia.

Prof., Lic. Tehn. „Mihai Viteazul “ Călugăreni, Giurgiu

O metodă de calcul al unor integrale definite

de Constantin Rusu, Râmnicu Sărat

Scopul acestui articol este de a da o metodă de calcul al unor integrale definite. Această metodă a fost obținută prin generalizarea unor probleme publicate în Gazeta Matematică. În final se propun probleme care se rezolvă aplicând metoda dată.

Teoremă. Dacă $f : [a, b] \rightarrow R$, $g : [a, b] \rightarrow R^*$, $h : [a, b] \rightarrow R$ sunt funcții continue cu $f(x) + f(s - x) = h(x)$, $g(x) = g(s - x)$, $\forall x \in [a, b]$, $s = a + b$, atunci:

$$\int_a^b \frac{f(x)}{g(x)} dx = \frac{1}{2} \int_a^b \frac{h(x)}{g(x)} dx .$$

Demonstrație. Cu substituția $x = s - t$, avem succesiv: $I = \int_a^b \frac{f(x)}{g(x)} dx = \int_b^a \frac{f(s-t)}{g(s-t)} (-dt) =$
 $= \int_a^b \frac{h(t) - f(t)}{g(t)} dt = \int_a^b \frac{h(t)}{g(t)} dt - \int_a^b \frac{f(t)}{g(t)} dt \Rightarrow 2I = \int_a^b \frac{h(x)}{g(x)} dx \Rightarrow I = \frac{1}{2} \int_a^b \frac{h(x)}{g(x)} dx . \blacksquare$

Observație. Metoda este eficientă dacă se poate calcula $\int_a^b \frac{h(x)}{g(x)} dx$.

Aplicații:

A1. Cazul $g(x) = 1$. Calculați $I = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \ln(1 + tgx) dx$ (N. Boboc și I. Colojoară, Manual de Analiză Matematică, 1980)

Soluție. Considerăm, $f(x) = \ln(1 + tgx)$, $f : \left[0, \frac{\pi}{4} \right] \rightarrow R$, $s = \frac{\pi}{4}$ și avem:

$$f(x) + f\left(\frac{\pi}{4} - x\right) = \ln(1 + tgx) + \ln\left[1 + tg\left(\frac{\pi}{4} - x\right)\right] = \ln 2 . \text{ Aplicând teorema, obținem: } I = \frac{\pi \ln 2}{8} .$$

A2. Cazul $h(x) \neq k$. Calculați $I = \int_0^1 \frac{\sqrt{x} + \sqrt{1-x}}{1 + \sqrt{2x}} \cdot \frac{\sin \pi x}{\cos^2 \pi x} dx$.

Soluție. Luăm $f(x) = \frac{\sqrt{x} + \sqrt{1-x}}{1 + \sqrt{2x}} \cdot \sin \pi x$, $f: [0,1] \rightarrow \mathbb{R}$, $g(x) = \cos^2 \pi x$, $g: [0,1] \rightarrow \mathbb{R}^*$ și

avem $h(x) = f(x) + f(1-x) = \sqrt{2} \cdot \sin \pi x$. Din teoremă, obținem $I = -\frac{\sqrt{2}}{\pi}$.

A3. Cazul $h(x) = k$.

3.1. Calculați $I = \int_{-1}^1 \frac{\arccos x}{1+x^2} dx$ (Problema 22430, din G.M.-B/1991, autor Alexandru Constantinescu, București).

Soluție. Deoarece $\arccos x + \arccos(-x) = \pi$, cu teorema obținem:

$$I = \int_{-1}^1 \frac{\arccos x}{1+x^2} dx = \frac{\pi}{2} \int_{-1}^1 \frac{1}{1+x^2} dx = \frac{\pi}{2} \operatorname{arctg} x \Big|_{-1}^1 = \frac{\pi}{2} (\operatorname{arctg} 1 + \operatorname{arctg} 1) = \frac{\pi^2}{4}.$$

3.2. Fie funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, continuă pe \mathbb{R} cu proprietatea că $f(x) + f(-x) = k$, $\forall x \in \mathbb{R}$.

Să se calculeze $I = \int_{-\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{4}} \frac{f(x)}{\cos^2 x} dx$ (Problema 24132 din G.M.-B, 5-6/1999, autor Vasile Gorgotă, Rm. Vâlcea).

Soluție. Aplicând teorema avem: $I = \int_{-\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{4}} \frac{f(x)}{\cos^2 x} dx = \frac{k}{2} \int_{-\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{4}} \frac{1}{\cos^2 x} dx = k$.

3.3. Calculați: $I = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{x}{1 + \sin x + \cos x} dx$. (Publicată în G.M.-B, 12/2002, autor Manuela Prăjea, Drobeta Tr. Severin).

Soluție. Cu teorema avem $I = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{x}{1 + \sin x + \cos x} dx = \frac{\pi}{4} \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{1}{1 + \sin x + \cos x} dx$ și de aici calculul integralei se face cu substituția $\operatorname{tg} \frac{x}{2} = t$.

Obținem $I = \frac{\pi}{4} \int_0^1 \frac{dt}{1+t} = \frac{\pi}{4} \ln(1+t) \Big|_0^1 = \frac{\pi}{4} \ln 2$.

3.4. Să se calculeze: $I = \int_0^1 \frac{\arcsin \sqrt{x}}{x^2 - x + 1} dx$ (Problema 25332 din G.M.-B, nr. 6/2005, autor Nicolae Pavelescu, Rm. Vâlcea).

Soluție. Deoarece $\arcsin \sqrt{x} + \arcsin \sqrt{1-x} = \frac{\pi}{2}$ rezultă $k = \frac{\pi}{2}$ și aplicând teorema găsim:

$$\begin{aligned} I &= \int_0^1 \frac{\arcsin \sqrt{x}}{x^2 - x + 1} dx = \frac{\pi}{4} \int_0^1 \frac{1}{x^2 - x + 1} dx = \frac{\pi}{4} \int_0^1 \frac{1}{\left(x - \frac{1}{2}\right)^2 + \left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)^2} dx = \\ &= \frac{\pi}{2\sqrt{3}} \operatorname{arctg} \frac{2x-1}{\sqrt{3}} \Big|_0^1 = \frac{\pi}{2\sqrt{3}} \left(\operatorname{arctg} \frac{1}{\sqrt{3}} + \operatorname{arctg} \frac{1}{\sqrt{3}} \right) = \frac{\pi^2}{6\sqrt{3}}. \end{aligned}$$

**Generalizarea unei probleme date la
Olimpiada Balcanică de Matematică
pentru juniori, Antalya-Turcia 21-26 iunie 2013**

Prof. Șerban George-Florin, Brăila

La această olimpiadă de matematică a fost propusă următoarea problemă :

“Determinați toate perechile ordonate de numere naturale nenule (a,b) pentru care numerele

$\frac{a^3b-1}{a+1}$ și $\frac{b^3a+1}{b-1}$ sunt simultan numere naturale nenule . “

Propun generalizarea acestei probleme :

“Determinați toate perechile ordonate de numere naturale nenule (a,b) pentru care numerele

$\frac{a^n b-1}{a+1}$ și $\frac{b^n a+1}{b-1}$ sunt simultan numere naturale nenule , unde n este număr natural impar. “

Soluție : Folosesc formulele : $\frac{a^n+1}{a+1} = a^{n-1} - a^{n-2} + \dots - a + 1 \in \mathbb{N}$, n impar și $a \in \mathbb{N}$.

$$\frac{a^n-1}{a-1} = a^{n-1} + a^{n-2} + \dots + a + 1 , \quad \frac{a^n \cdot b-1}{a+1} = \frac{(a^n+1)b-b-1}{a+1} = \frac{(a^n+1)b}{a+1} - \frac{b+1}{a+1}$$

Dar $\frac{(a^n+1)b}{a+1} \in \mathbb{N}$, atunci $\frac{b+1}{a+1} \in \mathbb{N}$

$\frac{ab^n+1}{b-1} = \frac{(b^n-1)a+a+1}{b-1} = \frac{(b^n-1)a}{b-1} + \frac{a+1}{b-1}$, dar $\frac{(b^n-1)a}{b-1} \in \mathbb{N}$ atunci $\frac{a+1}{b-1} \in \mathbb{N}$ și $\frac{b+1}{a+1} \in \mathbb{N}$

rezultă că și produsul lor este număr natural adică

$$\frac{b+1}{b-1} \in \mathbb{N} , \quad \frac{b+1}{b-1} = \frac{b-1}{b-1} + \frac{2}{b-1} = 1 + \frac{2}{b-1} \in \mathbb{N} , \quad \frac{2}{b-1} \in \mathbb{N} , \quad b-1 \in \{1,2\} \Rightarrow b \in \{2,3\} .$$

Dacă b=2 atunci $\frac{2a^n-1}{a+1} \in \mathbb{N}$ și $2a^n+1 \in \mathbb{N}$ (A)

$$\frac{2a^n-1}{a+1} = \frac{2(a^n+1)-3}{a+1} = \frac{2(a^n+1)}{a+1} - \frac{3}{a+1} \in \mathbb{N} , \quad \text{dar } \frac{2(a^n+1)}{a+1} \in \mathbb{N}$$

rezultă că $a+1 \in \{1,3\} \Rightarrow a \in \{0,2\}$, a nenul , deci (2,2) este soluție.

Dacă b=3 atunci $\frac{3a^n-1}{a+1} \in \mathbb{N}$ și $\frac{a \cdot 3^n+1}{2} \in \mathbb{N}$, $\frac{3a^n-1}{a+1} = \frac{3(a^n+1)-4}{a+1} = \frac{3(a^n+1)}{a+1} - \frac{4}{a+1} \in \mathbb{N}$,

dar $\frac{3(a^n+1)}{a+1} \in \mathbb{N}$ rezultă că $\frac{4}{a+1} \in \mathbb{N}$, $a+1 \in \{1,2,4\} \Rightarrow a \in \{0,1,3\}$, a nenul deci (1,3) ,(3,3) sunt

soluții. Dacă a=3 , verificăm și cealaltă condiție $\frac{3 \cdot 3^n+1}{2} \in \mathbb{N}$ $\frac{3^{n+1}+1}{2} = \frac{(2u+1)+1}{2} = u+1 \in \mathbb{N}$. Dacă

a=1 si b=3 , verificăm și cealaltă condiție $\frac{3^n+1}{2} = \frac{2v+1+1}{2} = v+1 \in \mathbb{N}$, (A) . Analog se analizează și

cazul n=1 .

S={ (1,3) ,(3,3) , (2,2) } .

Bibliografie : “Olimpiada Balcanică de Matematică pentru juniori ,Antalya-Turcia 2013”

Prof., Liceul Pedagogic “ D. P . Perpessicius “ Brăila

Comentarii despre câteva probleme din Gazeta Matematică

de Nela Ciceu, Bacău și Roxana Mihaela Stanciu, Buzău

În această notă dorim să prezentăm câteva comentarii și soluții inedite pentru unele probleme apărute în G.M.-B nr. 5/2013, ale căror soluții au fost publicate în nr. 11/2013.

E:14495. Determinați numerele naturale x și numerele întregi y , prime între ele, știind că $\frac{5y^2}{x^2 - xy}$ este număr întreg. (D.M. Bătinețu-Giurgiu și Neculai Stanciu)

Deoarece $(x, y) = 1$, este evident că perechea $(1, 0)$ nu este soluție. Iată o soluție ceva mai directă:

Cum $(x, y) = 1$, rezultă $(x - y, y) = 1$ și atunci $\frac{5y^2}{x(x - y)}$ este număr întreg dacă și numai

dacă $\frac{5}{x(x - y)}$ este număr întreg. Obținem posibilitățile $x(x - y) = 1$,

$x(x - y) = -1$, $x(x - y) = 5$, $x(x - y) = -5$. Din prima relație deducem

$x = 1, y = 0$ care nu convine, iar din celelalte trei relații rezultă soluțiile $(1, 2)$, $(1, -4)$, $(5, 4)$, $(1, 6)$, $(5, 6)$.

E:14496. Arătați că fracția $F = \frac{149^{941} + 184^{481}}{297^{792} + 73^{37}}$ este reductibilă.

Grigore Dumitru

Soluția din revistă este scurtă și ușor de urmărit:

” Putem scrie $F = \frac{(4 \cdot 37 + 1)^{941} + (5 \cdot 37 - 1)^{481}}{(8 \cdot 37 + 1)^{792} + (2 \cdot 37 - 1)^{37}} = \frac{M_{37} + 1 + M_{37} - 1}{M_{37} + 1 + M_{37} - 1} = \frac{M_{37}}{M_{37}}$,

deci fracția se poate simplifica cu 37.”

Un elev care nu a rezolvat problema și vede această soluție se întreabă în mod natural: am înțeles, dar cum trebuia să mă gândesc la numărul 37?

Folosind o descompunere în factori, știm că dacă a și b sunt numere naturale, iar t e un număr natural impar, atunci $a^t + b^t$ se divide cu $a + b$. Deoarece avem puteri diferite, cel mai simplu mod de a folosi acest rezultat este să alegem $b = 1$.

Scriind $149^{941} + 184^{481} = 149^{941} - 1 + 184^{481} + 1 = 149^{941} + 1 + 184^{481} - 1$, rezultă că avem posibilitățile:

- $149^{941} - 1$ se divide cu 148 și $184^{481} + 1$ se divide cu 185;
- $149^{941} + 1$ se divide cu 150 și $184^{481} - 1$ se divide cu 183.

Cum $150 = 2 \cdot 3 \cdot 5^2$, $183 = 3 \cdot 61$, $148 = 2^2 \cdot 37$, $185 = 5 \cdot 37$, putem încerca să vedem dacă fracția dată se simplifică cu 3 sau cu 37. Deoarece 297^{792} se divide cu 3, dar 73^{37} nu se divide cu 3, ne rămâne doar varianta 37. Avem

$F = \frac{149^{941} - 1 + 184^{481} + 1}{297^{792} - 1 + 73^{37} + 1} = \frac{M_{148} + M_{185}}{M_{296} + M_{74}}$ și cum $296 = 8 \cdot 37$, $74 = 2 \cdot 37$, rezultă că fracția se

simplifică cu 37.

E:14497. Fie triunghiul ABC ($AB < AC$), $m(\angle A) = 90^\circ$ și (AE bisectoarea unghiului A ($E \in (BC)$)). Punctul D se află pe (AC) astfel încât dreptele DE și BC sunt perpendiculare. Dacă $\{M\} = DE \cap AB$ și $\{N\} = BD \cap MC$, demonstrați că triunghiul BNC este isoscel.

Cosmin Manea și Dragoș Petrică

Prezentăm două soluții, diferite de cea publicată.

I. Triunghiurile CDE și ABC sunt asemenea (sunt dreptunghice și au un unghi ascuțit comun) și atunci

$$\frac{DE}{AB} = \frac{EC}{AC} \Leftrightarrow \frac{DE}{EC} = \frac{AB}{AC}, (1).$$

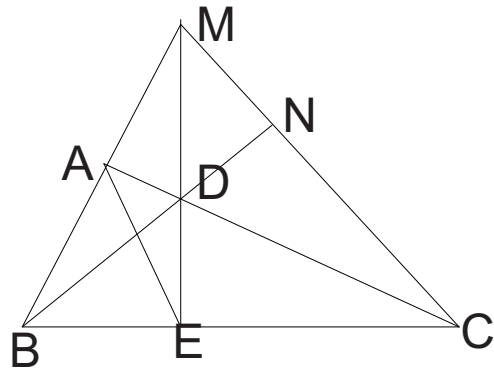
Analog, din asemănarea triunghiurilor MBE și ABC obținem

$$\frac{ME}{AC} = \frac{BE}{AB} \Leftrightarrow \frac{BE}{ME} = \frac{AB}{AC}, (2).$$

Folosind teorema bisectoarei avem

$$\frac{BE}{EC} = \frac{AB}{AC}, (3).$$

Din (1), (2), (3) rezultă că $BE = ED$ și $CE = ME$ și atunci din triunghiurile dreptunghice BDE și CME deducem că $m(\angle EBD) = m(\angle ECM) = 45^\circ$, adică triunghiul BCN este dreptunghic isoscel.

II. Din $AC \perp BM$ și $ME \perp BC$ rezultă că D este ortocentrul triunghiului BCM , deci $m(\angle BNC) = 90^\circ$.

Folosind patrulaterul inscriptibil $BEDA$, deducem că $m(\angle DBE) = m(\angle EAD) = 45^\circ$; rezultă că triunghiul BNC este dreptunghic și are un unghi de 45° , deci este isoscel.

E:14500. Să se arate că un patrulater cu lungimile laturilor 4,5,6 respectiv x nu poate avea aria egală cu $\sqrt{2013}$, oricare ar fi x număr real pozitiv.

Gabriel Sitaru

Prezentăm o soluție care nu folosește faptul că patrulaterul de arie maximă cu laturi de lungimi date este inscriptibil, și nici formula pentru aria unui patrulater inscriptibil.

Notăm cu $[XY...Z]$ aria poligonului $XY...Z$.

Considerăm patrulaterul $ABCD$, cu laturile $AB = a, BC = b, CD = c$. Fie A' proiecția punctului A pe dreapta BC și D' proiecția punctului D pe dreapta AC .

Din inegalitatea triunghiului avem $AC < AB + BC$.

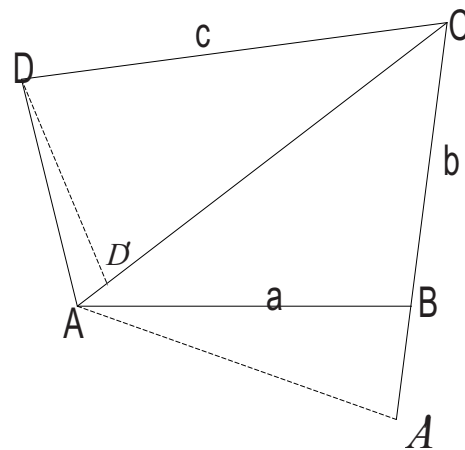
Obținem succesiv:

$$\begin{aligned} [ABCD] &= [ABC] + [ACD] = \\ &= \frac{BC \cdot AA'}{2} + \frac{AC \cdot DD'}{2} \leq \\ &\leq \frac{BC \cdot AB}{2} + \frac{AC \cdot DC}{2} < \end{aligned}$$

$$< \frac{BC \cdot AB}{2} + \frac{(AB + BC) \cdot DC}{2} = \frac{ab + bc + ca}{2}.$$

Deoarece am obținut o expresie simetrică în a, b, c , rezultă că oricare ar fi ordinea laturilor, avem $[ABCD] < \frac{ab + bc + ca}{2}$.

Pentru $\{a, b, c\} = \{4, 5, 6\}$ obținem $[ABCD] < 37$; cum $37 < \sqrt{2013}$, rezultă că un patrulater cu laturile 4,5,6, x nu poate avea aria egală cu $\sqrt{2013}$.

„ Nu am eșuat. Doar am găsit 10000 de situații care nu merg.”.
Thomas Edison

3. Probleme rezolvate

▪ Învățământ primar

P:282. Determinați numerele naturale de două cifre știind că diferența dintre suma cifrelor și 7 este egală cu produsul cifrelor. *Prof. Gheorghe Dârstaru, Buzău*

Rezolvare: Fie numărul căutat de forma \overline{ab} . Din problemă rezultă

$$a + b - 7 = a \cdot b \Leftrightarrow a(1 - b) - (1 - b) = 6 \Rightarrow (1 - b)(a - 1) = 6. \text{ Se obține } a = 7, b = 0 \Rightarrow \overline{ab} = 70.$$

P:283. Determinați cifra a astfel încât: $(\overline{a} + \overline{aa} + \overline{aaa} + \dots + \overline{aa\dots a}) : a = 123456789$.

D.M. Băținețu-Giurgiu, București și Neculai Stanciu, Buzău

Rezolvare. Observăm că:

$$\frac{9 + 99 + 999 + \dots + 999999999}{9} = 1 + 11 + 111 + \dots + 111111111 = 123456789. \text{ Așadar, } a = 9. \square$$

P:284. În liftul unei clădiri cu 10 etaje urcă de la parter cinci persoane. În câte moduri pot coborî din lift persoanele astfel încât pe un etaj să nu coboare mai mult de o persoană.

Prof. Adrian Stan, Buzău

Rezolvare: Din cele cinci persoane, prima are 10 posibilități de coborîre. La fiecare din acestea, a doua persoană are 9 posibilități de coborîre. A treia persoană poate coborî în 8 moduri, etc. Cele cinci persoane vor coborî în $10 \cdot 9 \cdot 8 \cdot 7 \cdot 6 = 3024$ moduri.

P:285. Se scriu numerele naturale în ordine crescătoare începând cu 1. Să se determine cifra de pe poziția 2900. *Prof. Adrian Stan, Buzău*

Rezolvare:

Primele 999 de numere sunt scrise cu $9 + 2 \cdot 90 + 3 \cdot 900 = 2889$ cifre. Restul de cifre până la 2900 este de $2900 - 2889 = 11$ cifre. Acestea evident, vor face parte din numere de patru cifre, care sunt în număr de trei: 1000, 1001, 1002. A 11-a cifră din numerele de patru cifre este 0, prin urmare, a 2900-a cifră este 0.

P:286. Determinați toate numerele naturale care împărțite la 1961 dau restul de 400 de ori mai mare decât câtul.

Prof. Mircea Mario Stoica, Arad

Rezolvare:

Se folosește teorema împărțirii cu rest, $d = \hat{c} + r$, Cum $r \langle \hat{c} = 1961$ rezultă $r \in \{0; 1; 2; \dots; 1960\}$.

$$\text{Din } r = 400 \cdot c \Rightarrow c \in \{0; 1; 2; 3; 4\}.$$

În final, numerele căutate sunt $\{0; 2361; 4722; 7083; 9444\}$.

P:287. Aflați numărul care se mărește cu 198939, dacă adăugăm, la dreapta lui, numărul 48.

Prof. Mircea Mario Stoica, Arad

Rezolvare: Fie (x) numărul care trebuie aflat (îl scriem între paranteze, căci, nu știm câte cifre are);
 $\Rightarrow (x)48 = (x) + 198939 \Rightarrow (x) \cdot 100 + 48 = (x) + 198939 \Rightarrow (x) \cdot 99 = 198891 \Rightarrow (x) = 2009$.

▪ **Clasa a V-a**

G:386. Determinați toate numerele naturale a pentru care există exact 2014 numere naturale b care verifică relația: $2 \leq \frac{a}{b} \leq 5$.

Prof. D.M. Bătinețu-Giurgiu, București și Neculai Stanciu, Buzău

Rezolvare: (dată de Dl. Titu Zvonaru):

Avem $2 \leq \frac{a}{b} \leq 5 \Leftrightarrow \frac{1}{2} \geq \frac{b}{a} \geq \frac{1}{5} \Leftrightarrow \frac{a}{5} \leq b \leq \frac{a}{2}$.

- Dacă a este multiplu de 5, atunci b poate lua una dintre valorile $\frac{a}{5}, \frac{a}{5}+1, \dots, \left[\frac{a}{2}\right]$; adică b poate lua $\left[\frac{a}{2}\right] - \frac{a}{5} + 1$ valori;
- Dacă a nu este multiplu de 5, atunci b poate lua una dintre valorile $\left[\frac{a}{5}\right]+1, \left[\frac{a}{5}\right]+2, \dots, \left[\frac{a}{2}\right]$; adică b poate lua $\left[\frac{a}{2}\right] - \left[\frac{a}{5}\right]$ valori.

Avem de analizat 10 cazuri, în funcție de restul împărțirii lui a la 10; fie $k \in \mathbb{N}$; Sunt bune doar situațiile:
 $a = 10k \Rightarrow 5k - 2k + 1 = 2014 \Rightarrow k = 671$ și $a = 6710$;
 $a = 10k + 2 \Rightarrow 5k + 1 - 2k = 2014 \Rightarrow k = 671$ și $a = 6712$;
 $a = 10k + 3 \Rightarrow 5k + 1 - 2k = 2014 \Rightarrow k = 671$ și $a = 6713$; În celelalte situații, nu se obține $k \in \mathbb{Z}$
 Deci $a \in \{6710, 6712, 6713\}$.

G:387. Fie $B = 1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot \dots \cdot 49$ și $C = 24 \cdot 14641$. Arătați că C divide B .

Prof. Petre Păunescu, Roșiorii de Vede

Rezolvare: 14641 nu este divizibil cu 2, 3, 5, 7, dar este divizibil cu 11 deoarece $14641 = 11^4$.

Cum $C = (1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4) \cdot (11 \cdot 11 \cdot 11 \cdot 11) = (1 \cdot 11) \cdot (2 \cdot 11) \cdot (3 \cdot 11) \cdot (4 \cdot 11)$ rezultă că C divide B .

G:388. Calculați :

$$\left\{ \left\{ \left[(1+2+3+\dots+200) : 201 \right]^{888} \cdot 10^{231} : 100000^{401} \right\} - 19 \right\} : 3^4 - 1 \cdot (101 \cdot 102 \cdot 103)^{104} + (2007 - 1997)^0 \cdot 100.$$

Prof. Simion Marin, Rm. Sărat

Rezolvare: Știm că : $1+2+3+4+\dots+200 = \frac{200 \cdot 201}{2} = 100 \cdot 201$

$$100 \cdot 201 : 201 = 100 = 10^2 ; (10^2)^{888} = 10^{1776} ; 10^{1776} \cdot 10^{231} = 10^{2007} , \quad 10^{2007} : 100000^{401} = 10^{2007} ;$$

$$(10^5)^{401} = 10^2 = 100 ; \quad (100-19) : 81 - 1 = 0 ; (2007-1997)^0 = 1 ; 1 \cdot 100 = 100 . \quad \text{Expresia dată este } 100.$$

G:389. Arătați că numărul $A = 100^{2013}$ se poate scrie ca o sumă de două pătrate perfecte.

Prof. Gheorghe Struțu, Buzău

Rezolvare:

$$A = 100^{2013} = (10^2)^{2013} = 10^{2 \cdot 2013} = 10^{2 \cdot 2013 - 2} \cdot 10^2 = (10^{2012})^2 (6^2 + 8^2) = (6 \cdot 10^{2012})^2 + (8 \cdot 10^{2012})^2.$$

G:390. Aflați restul împărțirii numărului $287^{289} + 4017$ la 2009.

Prof. Mircea Mario Stoica, Arad

Rezolvare: $287^{289} + 4017 = 287^2 \cdot 287^{287} + 2009 + 2008 = 82369 \cdot 287^{287} + 2009 + 2008 =$
 $= 2009(41 \cdot 287^{287} + 1) + 2008 \Rightarrow$ restul împărțirii lui $287^{289} + 4017$ la 2009 este 2008.

G:391. Arătați că dacă S este suma divizorilor naturali ai numărului 2010 atunci $34S$ este pătrat perfect și $1734S$ este cub perfect.

Prof. Nicolae Ivășchescu, Craiova

Rezolvare: Cum $2010 = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 67 \Rightarrow$ suma divizorilor lui 2010 este

$$S = \frac{2^{1+1}-1}{2-1} \cdot \frac{3^{1+1}-1}{3-1} \cdot \frac{5^{1+1}-1}{5-1} \cdot \frac{67^{1+1}-1}{67-1} = 3 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 68. \text{ Atunci, } 34S = (2^3 \cdot 3 \cdot 17)^2 \text{ și } 1734S = (2^2 \cdot 3 \cdot 17)^3.$$

G:392. 60 de muncitori, lucrând câte 8 ore pe zi, au pavat un drum de lungime 900 m în 12 zile. Câți muncitori pot pava în 10 zile, lucrând câte 6 ore pe zi, un drum lung de 1200 metri?

Prof. Adrian Stan, Buzău

Rezolvare:

1) 60 muncitori8h/zi.....12 zile900 m

2) x ? muncitori6h/zi10 zile1200 m

Din 1) rezultă că un muncitor lucrează $\frac{900}{60 \cdot 12} m/zi$ sau $\frac{900}{60 \cdot 12 \cdot 8} = \frac{5}{6 \cdot 8} m/h$.

Același muncitor dar în situația de la 2) va lucra în 10 zile câte 6h/zi un număr de $\frac{5}{6 \cdot 8} \cdot 6 \cdot 10 = \frac{50}{8} m$.

Așadar, la $\frac{50}{8} m$ 1 muncitor, atunci 1200 m x muncitori, $x = \frac{1200}{\frac{50}{8}} = 192$ muncitori.

G:393. Aflați numărul natural \overline{xy} , astfel încât $\left(\frac{\overline{xy} + \overline{yx}}{x + y}\right)^2 \cdot \overline{xy} = 1573$.

Prof. Iuliana Trașcă, Scornicești, Olt

Rezolvare: $\left[\frac{11(x+y)}{x+y}\right]^2 \cdot \overline{xy} = 1573$; $121\overline{xy} = 1573 \Rightarrow \overline{xy} = 13$.

G:394. a) Găsiți trei numere naturale nenule și diferite care să verifice egalitatea $5a - 11b + 6c = 0$;
b) Arătați că oricare ar fi numerele naturale nenule și diferite a, b, c, astfel încât, să aibă loc egalitatea $5a - 11b + 6c = 0$, numărul $A = (a - c)(b - c)$ se divide cu 55.

Prof. Constantin Apostol, Rm. Sărat

Rezolvare: a) Fie $m, n \in \mathbb{N}^*, m \neq n$ și fie $c = 11m, a = 11n$. Din $5 \cdot 11n - 11b + 6 \cdot 11m = 0$. Se obține $b = 5n + 6m$. Pentru $m = 2, n = 3$ rezultă $a = 33, b = 27, c = 22$.

b) Din egalitatea $5a - 11b + 6c = 0$, obținem $5a + 6c = 11b$ sau $5a + 6c = 5b + 6b$, de unde, $5(a - b) = 6(b - c)$. Deducem că 5 divide $b - c$ și 6 divide $a - b$.

Tot din egalitatea $5a - 11b + 6c = 0$, adică din $5a + 6c = 11b$, adunând 6a în ambii membri, obținem $11a + 6c = 11b + 6a$, de unde, $11(a - b) = 6(a - c)$. Rezultă că 11 divide $a - c$ și 6 divide $a - b$, ceea ce știam. Așadar, A se divide, și cu 11, și cu 5, deci se divide cu 55.

G:395. Determinați numerele naturale x și y dacă $7x^5 + 39y^3 = 2013$.

Prof. Gheorghe Dârstaru, Buzău

Rezolvare: Cum $7x^5$ este un termen al sumei, rezultă $7x^5 \leq 2013 \Rightarrow x^5 \leq 287 \Rightarrow x \in \{1, 2, 3\}$.

Singura soluție bună este $x = 3$ și $y = 2$. $S = \{(3; 2)\}$.

G:396. Aflați toate numerele de forma \overline{abc} știind că $\overline{abc} = (a+b+c-9)(a+b+c-8)(a+b+c-7)$

Prof. George-Florin Șerban, Brăila

Rezolvare: Folosim faptul că produsul a trei numere consecutive e divizibil cu 6.

$3|\overline{abc}$, adică $a+b+c$ este multiplu de 3; dar $a+b+c > 9 \Rightarrow (a+b+c) \in \{12, 15, 18, 21, 24, 27\}$.

Dacă $a+b+c = 12$ atunci $\overline{abc} = 3 \cdot 4 \cdot 5 = 60$ ceea ce e fals;

Dacă $a+b+c = 15$ atunci $\overline{abc} = 6 \cdot 7 \cdot 8 = 336$, $a=b=3$ și $c=6$, fals;

Dacă $a+b+c=18$ atunci $\overline{abc}=9 \cdot 10 \cdot 11=990$, $a=b=9$ și $c=0$; În celelalte cazuri nu obținem soluții deoarece $\overline{abc}=(a+b+c-9)(a+b+c-8)(a+b+c-7) \geq (21-9)(21-8)(21-7)=2184$. Numărul căutat este 990.

G:397. Un număr natural de trei cifre împărțit la răsturnatul său dă câtul 3 și restul 175. Aflați numărul. (În legătură cu problema S:E13.90 din SE al G.M.-B.- martie 2013).

Titu Zvonaru, Comănești

Rezolvare: Fie \overline{abc} numărul căutat, cu $a \neq 0$. Deoarece $\overline{abc} = 3 \cdot \overline{cba} + 175$, deducem că $c \leq 2$ (dacă $c \geq 3$, atunci $3 \cdot \overline{cba} + 175$ are mai mult de trei cifre), deci $c \in \{0, 1, 2\}$

-dacă $c = 0$, atunci $\overline{abc} = 3 \cdot \overline{cba} + 175 \Leftrightarrow 97a - 175 = 20b$; trebuie ca $97a - 175$ să se termine cu cifra 0, deci $a = 5$. Avem $20b = 310$ și nu obținem soluție;

-dacă $c = 1$, atunci $\overline{abc} = 3 \cdot \overline{cba} + 175 \Leftrightarrow 97a - 474 = 20b$; ca mai sus, $97a - 474$ se termină cu 0 --dacă $97a$ se termină cu 4; obținem $a = 2$ și cum $97 \cdot 2 < 474$ nu avem soluții nici în acest caz;

-dacă $c = 2$, atunci $\overline{abc} = 3 \cdot \overline{cba} + 175 \Leftrightarrow 97a - 773 = 20b$; obținem $a = 9, b = 5 \Rightarrow \overline{abc} = 952$.

▪ Clasa a VI-a

G:398. Rezolvați în $\mathbb{N}^* \times \mathbb{N}^*$ ecuația $x + 48 + |25 - y| = 2009 - 10^{y-1}$.

Prof. Mircea Mario Stoica, Arad

Rezolvare: Evident, $2009 - 10^{y-1} \geq 0 \Leftrightarrow 10^{y-1} \leq 2009 \Rightarrow y - 1 \in \{1, 2, 3, 4\}$. Înlocuind pe y în relația din enunț se obțin soluțiile $(x, y) \in \{(940; 4), (1839; 3), (1928; 2), (1936; 1)\}$.

G:399. Aflați restul împărțirii numărului $x = 2074^{2013} - 94^{2013} + 2046^{2013}$ la 2013.

Prof. Gheorghe Dârstaru, Buzău

Rezolvare: Restul este zero deoarece $x = (2013 + 61)^{2013} - (61 + 33)^{2013} + (2013 + 33)^{2013} =$
 $= M_{2013} + 61^{2013} - 61^{2013} - M_{61+33} - 33^{2013} + M_{2013} + 33^{2013} = M_{2013}$.

Altă rezolvare dată de Dl. Titu Zvonaru:

Vom demonstra mai întâi că dacă a și b sunt prime între ele, atunci $(a+b)^n - a^n - b^n$ se divide cu ab .

Folosind descompunerea în factori, avem:

$(a+b)^n - a^n - b^n = M(a+b-a) - Mb = Mb$; $(a+b)^n - b^n - a^n = M(a+b-b) - Ma = Ma$ și atunci $(a+b)^n - a^n - b^n = Mab$.

Numărul dat se scrie $x = 2074^{2013} - 61^{2013} + 2046^{2013} - 33^{2013} - [(61+33)^{2013} - 33^{2013} - 61^{2013}] =$
 $= M(2074 - 61) + M(2046 - 33) - M61 \cdot 33 = M2013$, deci restul împărțirii lui x la 2013 este zero.

G:400. Raportul a două numere este egal cu $\frac{1}{4}$, iar suma lor este tot $\frac{1}{4}$.

a) Aflați cele două numere;

b) Împărțiți numărul $\frac{1}{4}$ în părți invers proporționale cu numerele determinate la punctul a)

c) Împărțiți numărul $\frac{1}{4}$ în părți direct proporționale cu numerele determinate la punctul a)

Prof. Constantin Apostol, Rm. Sărat

Rezolvare: a) Fie a și b cele două numere. Din datele problemei avem: $\frac{a}{b} = \frac{1}{4}$ și $a + b = \frac{1}{4}$. Din prima

egalitate deducem că $b = 4a$ și, astfel, din a doua egalitate, obținem $a + 4a = \frac{1}{4}$, adică $5a = \frac{1}{4}$, de unde, $a = \frac{1}{20}$ și, deci, $b = \frac{1}{5}$;

b) Fie x și y , cele două părți ale numărului. $\frac{x}{20} = \frac{y}{5} = \frac{x+y}{20+5} = \frac{\frac{1}{4}}{25} = \frac{1}{100}$; deducem că $x = \frac{1}{5}$ și $y = \frac{1}{20}$.

c) Fie u și v , cele două părți ale lui $\frac{1}{4}$. $\frac{u}{\frac{1}{20}} = \frac{v}{\frac{1}{5}} = \frac{u+v}{\frac{1}{20} + \frac{1}{5}} = \frac{\frac{1}{4}}{\frac{1}{5}} = 1$; deducem că $u = \frac{1}{20}$ și $v = \frac{1}{5}$.

G:401. Arătați că printre orice 305 numere naturale, două câte două coprime cuprinse între 2 și $2010 \cdot 2011$ există cel puțin un număr prim.

D.M. Bătinețu-Giurgiu, București și Neculai Stanciu, Buzău

Rezolvare: Presupunem prin reducere la absurd că toate cele 305 numere n_1, n_2, \dots, n_{305} care, verifică ipoteza sunt compuse. Fie p_i cel mai mic divizor prim al lui n_i și p cel mai mare dintre p_i .

Deoarece n_1, n_2, \dots, n_{305} sunt coprime, factorii p_1, p_2, \dots, p_{305} sunt distincți. Rezultă $p \geq 2011$ (al 305-lea număr prim este 2011). Deci, pentru acel n care are cel mai mic factor prim p avem $n \geq p^2 \geq 2011^2 > 2010 \cdot 2011$. Contradicție! □

G:402. Fie numerele a, b, c, d, e, f astfel încât $\frac{a}{a+b} + \frac{b}{b+c} + \frac{c}{c+d} + \frac{d}{d+e} + \frac{e}{e+f} + \frac{f}{f+a} = \frac{15}{13}$,

aflați numărul $m = \frac{a}{a+f} + \frac{b}{a+b} + \frac{c}{b+c} + \frac{d}{c+d} + \frac{e}{d+e} + \frac{f}{e+f}$.

Prof. Iuliana Trașcă, Scornicești, Olt

Rezolvare: Notăm $n = \frac{a}{a+b} + \frac{b}{b+c} + \frac{c}{c+d} + \frac{d}{d+e} + \frac{e}{e+f} + \frac{f}{f+a}$, avem

$$m+n = \left(\frac{a}{a+b} + \frac{b}{a+b}\right) + \left(\frac{b}{b+c} + \frac{c}{b+c}\right) + \left(\frac{c}{c+d} + \frac{d}{c+d}\right) + \left(\frac{d}{d+e} + \frac{e}{d+e}\right) + \left(\frac{e}{e+f} + \frac{f}{e+f}\right) + \left(\frac{f}{f+a} + \frac{a}{f+a}\right) \Rightarrow m + \frac{15}{13} = 6 \Rightarrow m = \frac{63}{13}.$$

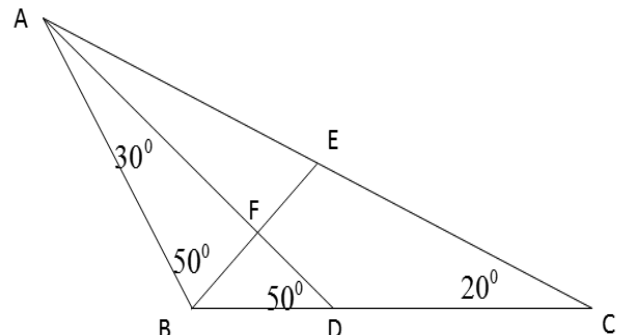
G:403. Fie triunghiul ABC cu $BC = 1$, $AB = a$, $AC = b$ unde $a, b \in \mathbb{N}^*$. Arătați că triunghiul ABC este isoscel.

Prof. Mariana Mărculescu, Craiova

Rezolvare: Din inegalitatea triunghiului $a+1 > b \Rightarrow a \geq b$ și $b+1 > a \Rightarrow b \geq a \Rightarrow a = b$, adică triunghiul este isoscel.

G:404. În triunghiul ABC avem: $D \in (BC)$ astfel încât $m(\angle BAD) = 30^\circ$ și $m(\angle ADB) = 50^\circ$, $E \in (AC)$ astfel încât $m(\angle ABE) = 50^\circ$. Știind că $\{F\} = AD \cap BE$ și $m(\angle ACB) = 20^\circ$, arătați că $m(\angle FCB) = 10^\circ$.

Prof. Simion Marin, Rm. Sărat

Rezolvare: \widehat{BFD} este unghi exterior triunghiului ABF $\Rightarrow m(\angle BFD) = 30^0 + 50^0 = 80^0$. În ΔBFD calculăm $m(\angle FBD) = 180^0 - (80^0 + 50^0) = 50^0 \Rightarrow \angle ABE \equiv \angle EBD \Leftrightarrow$ (BE este bisectoare în ΔABC). $\angle ADB$ este unghi exterior triunghiului ADC $\Rightarrow m(\angle ADB) = m(\angle DAC) + m(\angle DCA) \Rightarrow 50^0 = m(\angle DAC) + 20^0 \Rightarrow m(\angle DAC) = 30^0 \Rightarrow \angle BAD \equiv \angle DAC \Rightarrow$ (AD este bisectoare în ΔABC). Bisectoarele (AD și (BE sunt concurente în F \Rightarrow (CF este a treia bisectoare ; dar $m(\angle ACB) = 20^0 \Rightarrow m(\angle FCB) = 10^0$.

- Clasa a VII-a

G:405. Să se scrie numărul $6033 \cdot 2012$ ca diferență de două produse de câte trei factori, numere naturale consecutive. *Prof. Nicolae Ivășchescu, Craiova*

Rezolvare: $6033 \cdot 2012 = 3 \cdot 2011 \cdot (2011 + 1) = 2011(2011^2 + 3 \cdot 2011 + 2 - 2011^2 + 1) =$
 $= 2011 \cdot (2011 + 1)(2011 + 2) - 2011(2011 + 1)(2011 - 1) = 2011 \cdot 2012 \cdot 2013 - 2010 \cdot 2011 \cdot 2012$

G:406. Arătați că $\left(\frac{2010}{1001}\right)^4 + \left(\frac{2010}{1009}\right)^4 > 32$. *Prof. Mircea Mario Stoica, Arad*

Rezolvare: $\left(\frac{2010}{1001}\right)^4 + \left(\frac{2010}{1009}\right)^4 = \left(1 + \frac{1009}{1001}\right)^4 + \left(1 + \frac{1001}{1009}\right)^4 > 2 \cdot \sqrt{\left(1 + \frac{1009}{1001}\right)^4 \left(1 + \frac{1001}{1009}\right)^4} =$
 $= 2 \cdot \sqrt{\left(1 + 1 + \frac{1001}{1009} + \frac{1009}{1001}\right)^4} > 2 \cdot \sqrt{(2 + 2)^4} = 32$, deoarece $\frac{1001}{1009} + \frac{1009}{1001} > 2$.

G:407. Determinați $x \in \mathbb{N}$ pentru care $\sqrt{4x^2 + 9x + 7} \in \mathbb{N}$.

Prof. Iuliana Trașcă, Scornicești, Olt

Rezolvare: Observăm că : $\sqrt{4x^2 + 4x + 1} < \sqrt{4x^2 + 9x + 7} < \sqrt{4x^2 + 12x + 9}$ sau

$2x + 1 < \sqrt{4x^2 + 9x + 7} < 2x + 3$, x fiind natural $\Rightarrow \sqrt{4x^2 + 9x + 7} = 2x + 2$, adică
 $4x^2 + 9x + 7 = 4x^2 + 8x + 4 \Leftrightarrow x = 3$.

G:408. În primul an, din lotul de n semințe al unei stațiuni de cercetare agricolă, nu a încolțit o sămânță. În anul următor, din n - 1 semințe de același fel, nu a încolțit o sămânță. Situația se repetă x ani, după care experimentul înregistrează încolțirea 100 %.

Aflați x, dacă suma semințelor încolțite în intervalul respectiv este $3\left(n - \frac{x+1}{2}\right)$.

Prof. Ion Stănescu, Smeeni, Buzău

Rezolvare: Fie n-1 numărul de semințe încolțite în primul an, n-2, numărul de semințe încolțite în al doilea, n-3 , numărul de semințe încolțite în al treilea an, , n-x, numărul de semințe încolțite în al x-lea an. Suma tuturor semințelor devine

$$S = nx - (1 + 2 + 3 + \dots + x) = x\left(n - \frac{x+1}{2}\right) = 3\left(n - \frac{x+1}{2}\right) \Rightarrow x = 3.$$

G:409. Aflați numerele naturale x, y și numărul prim p care verifică relația: $x^2 - p^y = 1$.

Neculai Stanciu, Buzău și Titu Zvonaru, Comănești

Rezolvare: Vom arăta că $(x, y, p) \in \{(3, 3, 2); (2, 1, 3)\}$. Evident $x \neq 0$, și de asemenea $y \neq 0$ deoarece 2 nu este pătrat perfect. Avem: $p^y = x^2 - 1 = (x-1)(x+1)$, de unde rezultă că există numerele naturale a și b astfel încât $0 < a < b$ cu $x-1 = p^a$ și $x+1 = p^b$. Atunci $p^b - p^a = 2$ sau $p^a(p^{b-a} - 1) = 2$.

avem două posibilități:

- $p^a = 1, p^{b-a} - 1 = 2 \Rightarrow a = 0, p^b = 3 \Rightarrow a = 0, b = 1, p = 3 \Rightarrow (x, y, p) = (2, 1, 3)$;
- $p^a = 2, p^{b-a} - 1 = 1 \Rightarrow p = 2, a = 1, 2^{b-1} = 2 \Rightarrow a = 1, b = 2, p = 2 \Rightarrow (x, y, p) = (3, 3, 2)$.

G:410. Se consideră dreptunghiul $ABCD$ cu aria 3 (u.a.) și punctele M , respectiv N cu $M \in (AB), N \in (BC)$ astfel încât aria triunghiului MND este 1 (u.a). Determinați minimul sumei $AM + CN$.

D.M. Bătinețu-Giurgiu, București și Neculai Stanciu, Buzău

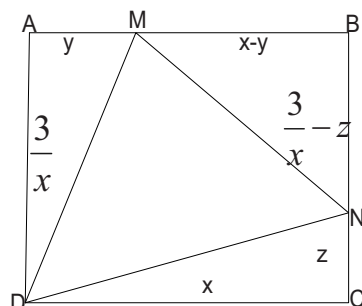
Rezolvare: Avem figura de mai jos.

Din relațiile: (1) $[ABCD] - [MND] = 3 - 1 = 2$;
 (2) $[MBN] + [MAD] + [NCD] = [ABCD] - [MND]$,

$$\text{rezultă: } \frac{(\frac{3}{x} - z)(x - y)}{2} + \frac{3y}{2x} + \frac{xz}{2} = 2 \Leftrightarrow 3 - \frac{3y}{x} - zx + zy + \frac{3y}{x} + xz = 4 \Leftrightarrow yz = 1.$$

Din inegalitatea mediilor avem că $y + z$ este minim dacă și numai dacă $y = z$.

Deoarece $\begin{cases} yz = 1 \\ y = z \end{cases}$, rezultă $y = z = \sqrt{1} = 1$. Obținem așadar $\min(y + z) = 2$.

G:411. Într-un triunghi ABC , $M \in (BC)$ și $m(\widehat{BAM}) = 25^\circ$, iar $m(\widehat{CAM}) = 30^\circ$, $N \in (AC)$ și $m(\widehat{ABN}) = 45^\circ$, iar $m(\widehat{CBN}) = 55^\circ$. Arătați că latura (AB) este media geometrică a segmentelor (AM) și (BN) .

Prof. Constantin Apostol, Rm. Sărat

Rezolvare: Din datele problemei, rezultă

$$m(\widehat{ACB}) = 180^\circ - [m(\widehat{BAC}) + m(\widehat{ABC})] = 180^\circ - (55^\circ + 100^\circ) = 25^\circ.$$

Deducem că $\triangle ABM \sim \triangle CBA$, având unghiul \widehat{ABC} , comun și $\widehat{BAM} \equiv \widehat{ACB}$. Scriind

$$\text{proporționalitatea laturilor, } \Rightarrow \frac{AB}{BC} = \frac{BM}{AB} = \frac{AM}{AC}; \Rightarrow AM = \frac{AB \cdot AC}{BC} \quad (1)$$

Din $m(\widehat{BAN}) = m(\widehat{CBN}) = 55^\circ$, deducem că $\triangle CBN \sim \triangle CAB$, având unghiul \widehat{ACB} , comun și

$$\widehat{BAN} \equiv \widehat{CBN}. \text{ Din proporționalitatea laturilor, } \Rightarrow \frac{BC}{AC} = \frac{BN}{AB} = \frac{CN}{BC} \Rightarrow BN = \frac{AB \cdot BC}{AC} \quad (2)$$

Înmulțind relațiile (1) și (2), membru cu membru, obținem: $AM \cdot BN = \frac{AB \cdot AC}{BC} \cdot \frac{AB \cdot BC}{AC}$, de unde,

după simplificări, rezultă $AM \cdot BN = AB^2$, relație care arată că latura (AB) este media geometrică a segmentelor (AM) și (BN) .

. Clasa a VIII-a

G:412. Scrieți numărul numărul $2011^{2012} + 4^{2013}$ ca produs de doi factori.

D.M. Bățineșu-Giurgiu, București și Neculai Stanciu, Buzău

Rezolvare:

Observăm că : $2011^{2012} + 4^{2013} = 2011^{4 \cdot 503} + 4 \cdot 4^{2012} = ((2011)^{503})^4 + 4 \cdot (4^{503})^4 = a^4 + 4b^4$.

Dar, $a^4 + 4b^4 = a^4 + 4a^2b^2 + 4b^4 - 4a^2b^2 = (a^2 + 2b^2)^2 - (2ab)^2 =$

$= (a^2 + 2b^2 + 2ab)(a^2 + 2b^2 - 2ab)$, care reprezintă identitatea *Sophiei Germain*.

Deci $2011^{2012} + 4^{2013} = (a^2 + 2b^2 + 2ab)(a^2 + 2b^2 - 2ab)$, unde $a = 2011^{503}$, $b = 4^{503}$.

G:413. Determinați $n \in \mathbb{N}^*$ pentru care este adevărată egalitatea:

$$(3^{2^n} + 2^{2^n}) \cdot (3^{2^{n-1}} + 2^{2^{n-1}}) \cdot \dots \cdot (3^{2^2} + 2^{2^2}) \cdot (3^2 + 2^2) \cdot (3 + 2) = 6561^{256} - 256^{256}.$$

Prof. Iuliana Trașcă, Scornicești, Olt

Rezolvare: Amplificând membrul din stânga al egalității cu $1=3-2$ și utilizând produsul sumei cu diferența, se obține $3^{2^{n+1}} - 2^{2^{n+1}}$. De asemenea, $6561 = 81^2 = (3^4)^2 = 3^8$; $256 = 2^8$.

$$6561^{256} = (3^8)^{256} = 3^{2^{11}}. \quad 256^{256} = (2^8)^{2^8} = 2^{8 \cdot 2^8} = 2^{2^3 \cdot 2^8} = 2^{2^{11}}.$$

$$\text{Am obținut: } 3^{2^{n+1}} - 2^{2^{n+1}} = 3^{2^{11}} - 2^{2^{11}} \Leftrightarrow n+1 = 11 \Leftrightarrow n = 10.$$

G:414. Se consideră o funcție $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(f(x)) = 2009x - 2008$. Arătați că $f(1) = 1$.

Prof. Doina și Mircea Mario Stoica, Arad

Rezolvare: Din $f(f(x)) = 2009x - 2008$ (1), pentru $x=1$ se obține $f(f(1)) = 1$. (2). Înlocuim în (1) pe x cu $f(1)$ se obține $f(f(f(1))) = 2009f(1) - 2008$ (3). Din (2) și (3) se obține $f(1) = 2009f(1) - 2008 \Rightarrow f(1) = 1$.

G:415. Cercetați dacă $\max_{x \in \mathbb{R}} (-x^2 + 5x + 7)$ aparține intervalului $\left[-1; \frac{1}{2}\right]$.

Prof. Ion Stănescu, Smeeni, Buzău

Rezolvare:

$$-x^2 + 5x + 7 = -(x^2 - 2 \cdot \frac{5}{2}x + \frac{25}{4}) + \frac{25}{4} + 7 = \frac{53}{4} - (x - \frac{5}{2})^2. \text{ Rezultă că maximul expresiei este } \frac{53}{4} \text{ și}$$

nu aparține $\left[-1; \frac{1}{2}\right]$.

G:416. Să se arate că pentru nici o valoare întregă a lui n , raportul $\frac{n^3 + n^2 + n + 2}{n^3 - n + 3}$, nu este număr întreg.

Prof. Constantin Apostol, Rm. Sărat

Rezolvare: Observăm că oricare ar fi $a \in \mathbb{Z}$, la numitor obținem numărul $a^3 - a + 3$, care se divide cu 3, căci, $a^3 - a + 3 = a(a-1)(a+1) + 3$, unde $a(a-1)(a+1)$ este un produs de trei numere întregi consecutive.

Să arătăm că pentru nici un număr $a \in \mathbb{Z}$, numărul de la numărător, nu se divide cu 3.

În raport cu împărțirea la 3, un număr întreg este de forma $3k$, $3k+1$ sau $3k+2$, $k \in \mathbb{Z}$.

Pentru $a = 3k$, obținem : $(3k)^3 + (3k)^2 + 3k + 2 = M_3 + 2$;

Pentru $a = 3k+1$, obținem : $(3k+1)^3 + (3k+1)^2 + (3k+1) + 2 = M_3 + 2$

Pentru $a = 3k+2$, obținem : $(3k+2)^3 + (3k+2)^2 + (3k+2) + 2 = M_3 + 1$

Dacă numărătorul nu este divizibil cu un divizor al numitorului, deducem că numărătorul nu este divizibil cu numitorul și, deci, raportul nu este număr întreg.

G:417. În cubul ABCDEFGH de muchie a se consideră M mijlocul lui $[AB]$. Să se determine distanța de la H la planul (FMC) .

Prof. Adrian Stan, Buzău

Rezolvare:

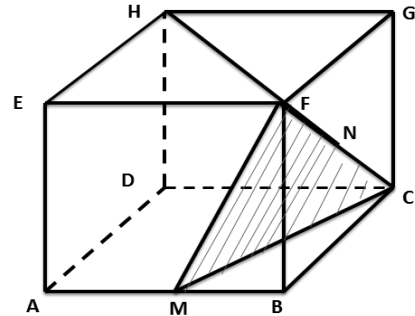
Fie $\{N\} = GB \cap FC$. N este mijlocul lui $[FC]$
și din triunghiul echilateral HFC rezultă $HN \perp FC$ (1)

$$HG = a, GN = NB = \frac{a\sqrt{2}}{2}, MB = \frac{a}{2}.$$

Deoarece $\frac{HG}{NB} = \frac{GN}{MB} = \sqrt{2}$ și

$$m(\widehat{G}) = m(\widehat{B}) = 90^\circ \text{ rezultă } \Delta HGN \sim \Delta NBM \Rightarrow \widehat{HNG} \equiv \widehat{NMB} \\ \Rightarrow m(\widehat{HNG}) + m(\widehat{MNB}) = 90^\circ \Rightarrow HN \perp MN \quad (2).$$

Din (1) și (2) rezultă $HN \perp (FMC)$, iar $d(H, (FMC)) = HN = \sqrt{HG^2 + GN^2} = \frac{a\sqrt{6}}{2}$.

G:418. Fie cubul ABCDA'B'C'D' și $M \in (BB')$. Precizați poziția lui M pe muchia (BB') dacă

$$\cos\left(m\left[\widehat{(ADM), (ABC)}\right]\right) = \frac{4}{5}.$$

Prof. Gheorghe Dârstaru, Buzău

Rezolvare: Deoarece $MA \perp AD$ și $AB \perp AD$, unghiul dintre planele (ADM) și (ABC) este $\sphericalangle MAB$.

Avem: $\cos\left(m\left[\widehat{(ADM), (ABC)}\right]\right) = \frac{AB}{AM} \Rightarrow \frac{l}{\sqrt{l^2 + BM^2}} = \frac{4}{5} \Rightarrow BM = \frac{3l}{4}$.

G:419. Pe planul triunghiului dreptunghic ABC având cateta $AB = 12$ cm și ipotenuza

$BC = 6\sqrt{13}$ cm, se ridică perpendiculara $BM = 10$ cm. Calculați :

- Distanța de la M la AC ;
- Distanța de la M la centrul de greutate al triunghiului .

Prof. Simion Marin , Rm. Sărat

Rezolvare: Deoarece $MB \perp (ABC)$ și $AB \perp AC$ rezultă $MA \perp AC$ (t. 3 \perp) ; deci $MA = d(M, AC)$. Din triunghiul

dreptunghic MBA obținem $MA = \sqrt{10^2 + 12^2} = 2\sqrt{61}$ cm .

Din triunghiul ABC obținem

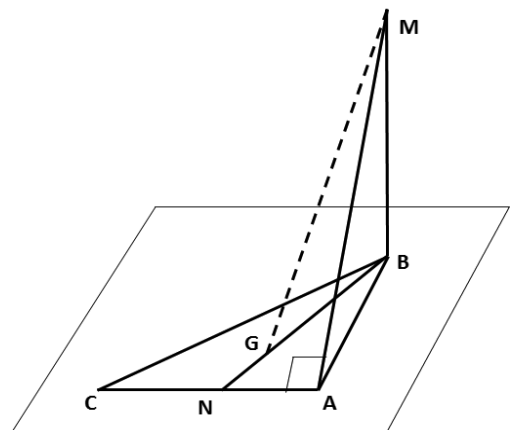
$$AC = \sqrt{BC^2 - AB^2} = \sqrt{468 - 144} = \sqrt{324} = 18 \text{ cm.}$$

Fie N mijlocul lui $[AC]$.

Rezultă că $AN = \frac{AC}{2} = 9$ cm. Din ΔABN calculăm lungimea

mediane $BN = 15$ cm . $BG = \frac{2}{3}$ din $BN = 10$ cm.

Din ΔMBG obținem $MG = 10\sqrt{2}$ cm .

Clasa a IX-a

L:268. Să se determine $a, b \in \mathbb{R}$ astfel încât ecuațiile $(4a-10)x^2 + (a-8)x + 3 = 0$ și

$(b+8)x^2 - (2b+19)x + 9 = 0$ să aibă aceleași soluții.

Prof. Adrian Stan, Buzău

Rezolvare:

Din condiția $\frac{4a-10}{b+8} = \frac{a-8}{-(2b+19)} = \frac{1}{3}$ rezultă $12a-30 = b+8$ și $3a-24 = -2b-19$. De aici,

prin rezolvarea sistemului $\begin{cases} 12a-b=38 \\ 3a+2b=5 \end{cases}$ rezultă $a=3$ și $b=-2$.

L:269. Determinați mulțimea $A = \left\{ x \in \mathbb{R} \mid \frac{x}{x^2+3x+3} \in \mathbb{Z} \right\}$.

Prof. Constantin Dinu, Buzău

Rezolvare: $\frac{x}{x^2+3x+3} = p \in \mathbb{Z} \Rightarrow px^2 + (3p-1)x + 3p = 0$. Pentru $p \neq 0, x \in \mathbb{R} \Rightarrow \Delta \geq 0 \Leftrightarrow$

$$-3p^2 - 6p + 1 \geq 0 \Rightarrow p \in \{-2; -1; 0\}.$$

Pentru $p = -2 \Rightarrow x \in \left\{ -2; -\frac{3}{2} \right\}$; $p = -1 \Rightarrow x \in \{-3; -1\}$; $p = 0 \Rightarrow x \in \{0\}$; În concluzie,

$$A = \left\{ -3; -2; -\frac{3}{2}; -1; 0 \right\};$$

L:270. Fie x, y, z numere reale, $z < 0, x \neq 0$, astfel încât $|y| < 2\sqrt{xz}$. Să se demonstreze inegalitatea: $x(x^2 + y^2 + z^2) + y(x + y + z) + 3z < 0$.

Prof. Constantin Rusu, Râmnicu Sărat

Rezolvare: Deoarece $xz > 0$, avem $x < 0$. Asociem numerelor reale x, y, z funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ dată prin $f(t) = xt^2 + yt + z$. Dar $|y| < 2\sqrt{xz} \Leftrightarrow y^2 - 4xz < 0$. Deducem că $f(t) < 0, \forall t \in \mathbb{R}$. Deci $f(x) < 0, f(y) < 0, f(z) < 0$. Adunând aceste trei inegalități obținem cerința din enunț.

L:271. Fie $x \in \left(0; \frac{\pi}{2}\right)$. Arătați că $\frac{\sin^3 x}{5} + \frac{\cos^3 x}{12} \geq \frac{1}{13}$.

Prof. Ana Cismaru, Malu Mare, Dolj

Rezolvare:

$$\frac{\sin^3 x}{5} + \frac{\cos^3 x}{12} = \frac{\sin^4 x}{3\sin x} + \frac{\cos^4 x}{12\cos x} \geq \frac{(\sin^2 x + \cos^2 x)^2}{3\sin x + 12\cos x} \geq \frac{1}{\sqrt{(3^2 + 12^2)(\sin^2 x + \cos^2 x)}} = \frac{1}{13}.$$

L:272. Arătați că $\frac{1}{5} + \frac{1}{13} + \frac{1}{25} + \dots + \frac{1}{2n^2 + 2n + 1} < \frac{1}{2}, \forall n \in \mathbb{N}^*$.

Prof. Nicoleta Bran, Craiova

Rezolvare: Deoarece $2n^2 + 2n + 1 = n^2 + (n+1)^2 \Rightarrow$

$$\sum_{k=1}^n \frac{1}{2k^2 + 2k + 1} < \sum_{k=1}^n \frac{1}{2k(k+1)} = \frac{1}{2} \sum_{k=1}^n \left(\frac{1}{k} - \frac{1}{k+1} \right) = \frac{1}{2} \cdot \frac{n}{n+1} < \frac{1}{2}.$$

L:273. Știind că $x, y \in \mathbb{R}_+^*$ și $x < y$, să se compare numerele: $a = \frac{y^3}{x}$ și $b = 2x^2 + xy + y^2$.

Prof. Constantin Apostol, Rm. Sărat

Rezolvare: Fie \otimes relația dintre cele două numere, care poate fi „>”, „= ” sau „<”.

Așadar, $\frac{y^3}{x} \otimes 2x^2 + xy + y^2 \mid x \Leftrightarrow y^3 \otimes 2x^3 + x^2y + xy^2 \Leftrightarrow y^3 - x^3 \otimes x^3 + x^2y + xy^2 \Leftrightarrow$
 $\Leftrightarrow (y-x)(y^2 + xy + x^2) \otimes x(x^2 + xy + y^2) \Leftrightarrow y-x \otimes x \Leftrightarrow y \otimes 2x.$ Obținem cazurile :

- I) Dacă $y < 2x$, $\Rightarrow \otimes$ este „ $<$ ”;
 II) Dacă $y = 2x$, $\Rightarrow \otimes$ este „ $=$ ”;
 III) Dacă $y > 2x$, \otimes este „ $>$ ”;

L:274. Să se arate că dacă $x, y, u, v \in \mathbb{R}$ astfel încât $x^2 + y^2 = 9$ și $u^2 + v^2 = 36$, atunci

$$xu + yv \in [-18; 18].$$

Prof. Iuliana Trașcă, Scornicești, Olt

Rezolvare:

Metoda 1: Alegem $x=3\cos a, y=3\sin a, u=6\cos b, v=6\sin b$ (care verifică egalitățile de mai sus)

Atunci, $xu+yv=18\cos(a-b) \in [-18, 18]$.

Metoda 2: Conform inegalității Cauchy-Buniakowski-Schwarz rezultă

$$(xu+yv)^2 \leq (x^2+y^2)(u^2+v^2)=324, \text{ adică } xu+yv \in [-18, 18].$$

L:275. Pentru $n \in \mathbb{N}^*$, se consideră numerele în progresie aritmetică: $1 + \sqrt{\sqrt{\sqrt{n+1}}}$,

$2 + 2\sqrt{\sqrt{n+1}}, 1 + \sqrt{n+1}$. Să se determine rația progresiei.

Prof. Ionel Tudor, Călugăreni, Giurgiu

Rezolvare: Numerele date sunt în progresie aritmetică dacă și numai dacă

$$2 + 2\sqrt{\sqrt{n+1}} = \frac{(1 + \sqrt{n+1}) + (1 + \sqrt{\sqrt{\sqrt{n+1}}})}{2} \Rightarrow 4 + 4\sqrt{\sqrt{n+1}} = 2 + \sqrt{n+1} + \sqrt{\sqrt{\sqrt{n+1}}}.$$

Notăm $x = \sqrt{\sqrt{\sqrt{n+1}}} > 0 \Rightarrow \sqrt{\sqrt{n+1}} = x^2$ și $\sqrt{n+1} = x^4$. Se obține, ecuația $2 + 4x^2 = x^4 + x$ de unde $x^4 - 4x^2 + x - 2 = 0$. Descompunând, rezultă $x^2(x^2 - 4) + x - 2 = 0 \Leftrightarrow (x-2)(x^3 + 2x^2 + 1) = 0$.

Pentru $x > 0$ avem $x^3 + 2x^2 + 1 > 0$. Rezultă $x=2$ și atunci $\sqrt{n+1} = x^4 = 16 \Rightarrow n+1 = 256 \Rightarrow n = 255$.

Am găsit progresia aritmetică $\div 3, 10, 17$ care are rația $r = 7$.

L:276. Fie $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ astfel încât $m \cdot f(x-1) + n \cdot f(-x) = 3x + 7$. Determinați $m, n \in \mathbb{R}$ astfel încât $f(2) = -5, f(-3) = 4$.

Prof. Claudia Popa, Berca, Buzău

Rezolvare: Pentru $x = -2$ respectiv $x = 3$ rezultă
$$\begin{cases} 4m - 5n = 1 \\ -5m + 4n = 16 \end{cases} \Rightarrow n = -\frac{23}{3}, m = -\frac{28}{3}.$$

L:277. Dacă $x_k \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right), \forall k = \overline{1, n}$, atunci arătați că
$$\left(\sum_{k=1}^n (\sin x_k + 2\operatorname{tg} x_k)\right) \sum_{k=1}^n \frac{1}{x_k} > 3n^2.$$

D.M. Bătinețu – Giurgiu, București și Neculai Stanciu, Buzău

Rezolvare: Este evident că:
$$\frac{\sin x + 2\operatorname{tg} x}{3} > 2\operatorname{tg} \frac{x}{2} > x, \forall x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right) \quad (1)$$

Într-adevăr, notând $\operatorname{tg} \frac{x}{2} = t \in (0, 1)$ avem de demonstrat că:

$$\begin{aligned} \frac{2t}{1+t^2} + \frac{4t}{1-t^2} > 6t, \forall t \in (0, 1) &\Leftrightarrow \frac{1}{1+t^2} + \frac{2}{1-t^2} > 3, \forall t \in (0, 1) \Leftrightarrow 1-t^2 + 2 + 2t^2 > 3(1-t^4) \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow 3t^4 + t^2 > 0, \forall t \in (0, 1), \text{ ceea ce este evident.} \end{aligned}$$

Prin urmare,

$$\sum_{k=1}^n (\sin x_k + 2tgx_k) > 3 \sum_{k=1}^n x_k, \forall x_k \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right), k = \overline{1, n} \quad (2)$$

Înmulțind inegalitatea (2) cu $\sum_{k=1}^n \frac{1}{x_k} > 0$ și ținând seama că: $\left(\sum_{k=1}^n x_k\right) \left(\sum_{k=1}^n \frac{1}{x_k}\right) \geq n^2$, inegalitatea (2)

devine: $\left(\sum_{k=1}^n (\sin x_k + 2tgx_k)\right) \sum_{k=1}^n \frac{1}{x_k} > 3 \left(\sum_{k=1}^n x_k\right) \left(\sum_{k=1}^n \frac{1}{x_k}\right) \geq 3n^2$, ceea ce demonstrează enunțul.

L:278 Să se demonstreze că într-un triunghi oarecare (cu notațiile obișnuite) au loc relațiile:

a) $GI^2 = \frac{2}{9(a+b+c)} [(a-b)(a-c)(p-a) + (b-a)(b-c)(p-b) + (c-a)(c-b)(p-c)].$

b) $GI^2 = \frac{1}{9} (p^2 + 5r^2 - 16Rr).$

Prof. Marcel Chiriță, Bucuresti

Rezolvare: Soluție. $\vec{AG} = \frac{1}{3}(\vec{AB} + \vec{AC})$, $\vec{AI} = \frac{b}{a+b+c} \vec{AB} + \frac{c}{a+b+c} \vec{AC} \Rightarrow$

$$\vec{GI} = \left(\frac{b}{a+b+c} - \frac{1}{3}\right) \vec{AB} + \left(\frac{c}{a+b+c} - \frac{1}{3}\right) \vec{AC}. \quad \text{Dar } \vec{AB} \cdot \vec{AC} = \frac{1}{2} \cdot (b^2 + c^2 - a^2)$$

$$GI^2 = \vec{GI} \cdot \vec{GI} = \left[\left(\frac{b}{a+b+c} - \frac{1}{3}\right) \vec{AB} + \left(\frac{c}{a+b+c} - \frac{1}{3}\right) \vec{AC}\right] \cdot \left[\left(\frac{b}{a+b+c} - \frac{1}{3}\right) \vec{AB} + \left(\frac{c}{a+b+c} - \frac{1}{3}\right) \vec{AC}\right]$$

$$= \left(\frac{a+c-2b}{3(a+b+c)}\right)^2 c^2 + \left(\frac{a+b-2c}{3(a+b+c)}\right)^2 b^2 + \left(\frac{a+c-2b}{3(a+b+c)}\right) \left(\frac{a+b-2c}{3(a+b+c)}\right) (b^2 + c^2 - a^2) =$$

$$= \frac{1}{9(a+b+c)^2} [(a+c-2b)^2 c^2 + (a+b-2c)^2 b^2 + (a+c-2b)(a+b-2c)(b^2 + c^2 - a^2)]$$

$$= \frac{1}{9(a+b+c)} (-a^3 - b^3 - c^3 + 2a^2b + 2a^2c + 2ab^2 + 2b^2c + 2ac^2 + 2bc^2 - 9abc).$$

Se verifică ușor că: $-a^3 - b^3 - c^3 + 2a^2b + 2a^2c + 2ab^2 + 2b^2c + 2ac^2 + 2bc^2 - 9abc =$
 $= 2[(a-b)(a-c)(p-a) + (b-a)(b-c)(p-b) + (c-a)(c-b)(p-c)]$

Ținând cont de formulele: $p = \frac{a+b+c}{2}$, $r = \frac{S}{p} = \sqrt{\frac{(p-a)(p-b)(p-c)}{p}}$, $S = \frac{abc}{4R}$ avem

$$\frac{1}{9} (p^2 + 5r^2 - 16Rr) = \frac{1}{9} \left[\frac{(a+b+c)^2}{4} + \frac{5(b+c-a)(c+a-b)(a+b-c)}{4(a+b+c)} - \frac{8abc}{a+b+c} \right] =$$

$$\frac{1}{9(a+b+c)} \left[\frac{(a+b+c)^2 + 5(b+c-a)(c+a-b)(a+b-c) - 32abc}{4(a+b+c)} \right] =$$

$$\frac{1}{9(a+b+c)} (-a^3 - b^3 - c^3 + 2a^2b + 2a^2c + 2ab^2 + 2b^2c + 2ac^2 + 2bc^2 - 9abc) = GI^2.$$

L:279. Fie a, b, c numere reale pozitive. Să se demonstreze inegalitatea:

$$48(a+b+c) \leq (a^2 + b^2 + c^2 + 9)^2.$$

Prof. Constantin Rusu, Râmnicu Sărat

Rezolvare: Cu inegalitatea mediilor avem:

$$\frac{a+b+c}{3} \leq \sqrt{\frac{a^2 + b^2 + c^2}{3}} \cdot 1 \leq \frac{\frac{a^2 + b^2 + c^2}{3} + 1}{2} = \frac{a^2 + b^2 + c^2 + 3}{6} \quad (1)$$

$$\begin{aligned} \text{Dar, } \sqrt{\frac{a^2+b^2+c^2+3}{6}} \cdot 1 &\leq \frac{a^2+b^2+c^2+3}{6} + 1 = \frac{a^2+b^2+c^2+9}{12} \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow \frac{a^2+b^2+c^2+3}{6} &\leq \left(\frac{a^2+b^2+c^2+9}{12}\right)^2 \end{aligned} \quad (2)$$

Din (1) și (2) rezultă concluzia. Egalitatea se obține dacă $a = b = c$, $\frac{a^2+b^2+c^2}{3} = 1$, adică $a = b = c = 1$.

• Clasa a X-a

L:280. Fie $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^2 + 14x + 42$. Rezolvați în \mathbb{C} ecuația $f(f(f(f(f(x)))))) = 0$.

Prof. Dana Camelia, Didu Ileana, Craiova

Rezolvare: $f(x) = (x+7)^2 - 7 \Rightarrow f(f(x)) = (f(x)+7)^2 - 7 = (x+7)^2 - 7$. Analog,

$f(f(f(x))) = (x+7)^2 - 7$, etc. $f(f(f(f(x)))) = (x+7)^2 - 7 \Rightarrow$

$$(x+7)^2 = 7 = 7(\cos 0 + i \sin 0) \Rightarrow x_k = \sqrt[3]{7} \left(\cos \frac{2k\pi}{32} + i \sin \frac{2k\pi}{32} \right), \quad k = \overline{0, 31}.$$

L:281. Fie $x, y, z > 0$. Arătați că $\frac{(x+1)^2}{3 \cdot \sqrt[3]{(yz)^2 + 1}} + \frac{(y+1)^2}{3 \cdot \sqrt[3]{(xz)^2 + 1}} + \frac{(z+1)^2}{3 \cdot \sqrt[3]{(xy)^2 + 1}} \geq 3$.

În ce caz avem egalitate ?

Prof. Gabriel Tica, Băilești, Prof. Lucian Tuțescu, Craiova

Rezolvare:

$$\sum \frac{(x+1)^2}{3 \cdot \sqrt[3]{(yz)^2 + 1}} \geq \sum \frac{(x+1)^2}{(y+1)(z+1)} \geq 3 \cdot \sqrt[3]{\prod \frac{(x+1)^2}{(y+1)(z+1)}} = 3. \text{ Egalitate pentru } x = y = z = 1.$$

S-a aplicat inegalitatea mediilor: $3 \cdot \sqrt[3]{(yz)^2 + 1} = 3 \cdot \sqrt[3]{yz(yz)} + 1 \leq y + z + yz + 1 = (y+1)(z+1)$.

L:282. Să se rezolve ecuația $\log_x^2 7 - \log_{\sqrt{7}} \frac{1}{x} - \log_{\frac{1}{7}} \sqrt[3]{x} + \frac{4}{3} = 0$.

Prof. Adrian Stan, Buzău

Rezolvare: Din condițiile de existență rezultă $x > 0$ și $x \neq 1$.

$$\text{Avem: } \log_x 7 = \frac{1}{\log_7 x}; \quad \log_{\sqrt{7}} \frac{1}{x} = -\log_{\sqrt{7}} x = -\frac{1}{\frac{1}{2} \log_7 x} = -2 \log_7 x. \quad \log_{\frac{1}{7}} \sqrt[3]{x} = -\frac{1}{3} \log_7 x.$$

Notând $\log_7 x = t$ ecuația dată devine $7t^3 + 4t^2 + 3 = 0 \Leftrightarrow (t+1)(7t^2 - 7t + 3) = 0 \Rightarrow$

$$t_1 = -1, t_{2,3} \notin \mathbb{R}. \text{ Așadar, din } \log_7 x = -1 \Rightarrow x = \frac{1}{7}.$$

L:283. Folosind eventual identitatea $x^3 - 13x + 12 = (x-1)(x-3)(x+4)$, rezolvați ecuațiile:

a) $3^{3^x} - 13 \cdot 3^x + 12 = 0;$

b) $\lg x + \lg(x^2 + 25x) = \lg(x+1) + \lg(25x-12).$

Prof. Constantin Dinu, Buzău

Rezolvare: a) Cu notația $3^x = y > 0$, ecuația devine $y^2 - 13y + 12 = 0 \Leftrightarrow (y-1)(y-3)(y+4) = 0$ rezultă $y = 1, y = 3, y = -4$. De aici se obține că $x \in \{0; 1\};$

b) Din condițiile de existență ale logaritmulor $x > 0, x^2 + 25x > 0,$

$x + 1 > 0, 25x - 12 > 0,$ rezultă $x \in \left\{ \frac{12}{25}; +\infty \right\}$; Ecuația devine $\lg x \cdot (x^2 + 25x) = \lg(x + 1) \cdot (25x - 12) \Rightarrow$

$x^3 - 13x + 12 = 0 \Rightarrow x \in \{1; 3\}.$

L:284. Să se rezolve sistemul:
$$\begin{cases} 2^x + 2^{x+y} + 2^y = 5 \\ 2^y + 2^{y+z} + 2^z = 7 \\ 2^z + 2^{x+z} + 2^x = 11 \end{cases} \quad \text{Prof. Struțu Gheorghe, Buzău}$$

Rezolvare: Notăm: $2^x = a > 0; 2^y = b > 0; 2^z = c > 0.$ Astfel, sistemul devine:

$$\begin{cases} a + ab + b = 5 \\ b + bc + c = 7 \\ c + ac + a = 11 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} (a+1)(b+1) = 6 & a = 2 \Rightarrow x = 1 \\ (b+1)(c+1) = 8 & \Leftrightarrow b = 1 \Rightarrow y = 0 \\ (a+1)(c+1) = 12 & c = 3 \Leftrightarrow z = \log_2 3 \end{cases}.$$

L:285. Să se rezolve în mulțimea $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ ecuația: $7^x = 3^y + 100.$

Prof. Ovidiu Țâțan, Râmnicu Sărat

Rezolvare: Arătăm mai întâi că ecuația nu are soluții întregi negative.

Dacă $x < 0, y < 0 \Rightarrow 7^x \in (0, 1), 3^y \in (0, 1) \Rightarrow 3^y + 100 \in (100, 101),$ deci nu avem soluții.

Dacă $x < 0, y > 0 \Rightarrow 7^x \in (0, 1), 3^y + 100 > 100,$ deci nu există soluții.

Dacă $x > 0, y < 0 \Rightarrow 7^x > 1, 3^y + 100 \in (100, 101),$ dar nu există $x \in \mathbb{Z}$ cu $7^x \in (100, 101)$ deci din nou nu avem soluții. Așadar $x \geq 0, y \geq 0.$ Cazurile $x=0$ sau $y=0$ nu conduc nici ele la soluții.

Pentru $x > 0, y > 0$ scriem ecuația sub forma: $7^x - 343 = 3^y - 243 \Rightarrow 7^3(7^{x-3} - 1) = 3^5(3^{y-5} - 1).$

Cum $(7^3, 3^5) = 1$ și observând că ecuația nu are soluții $x < 3, y < 5$ rezultă $7^3 / (3^{y-5} - 1).$

Dacă $y > 5, y \in \mathbb{N} \Rightarrow 3^{y-5} - 1 \equiv -1 \pmod{3}.$ Dar $7^3 = 343 \equiv 1 \pmod{3}$ deci $-1 \equiv 1 \pmod{3},$ fals.

Rămâne deci $y = 5$ și apoi $x = 3.$ În concluzie, ecuația admite soluție unică, $S = \{(3; 5)\}.$

L:286. Fie $n \in \mathbb{N}, n \geq 2$ și numerele reale $a > b > 0$ pentru care $(a - b)^n = a + b.$

Să se arate că: a) $\sqrt[n+1]{a^2 - b^2} = \sqrt[n]{a + b};$ b) $\frac{(a - b)^{2n+1}}{\sqrt[n+1]{a^2 - b^2}}$ este pătratul unui binom.

Prof. Ionel Tudor, Călugăreni, Giurgiu

Rezolvare:

Mai întâi facem observația că există numerele $a > b > 0$ și n care verifică condițiile din ipoteză, de exemplu $a=3, b=1$ și $n=2.$

$$(a - b)^n = a + b \Rightarrow \sqrt[n]{a + b} = \sqrt[n]{(a - b)^n} = a - b > 0.$$

Atunci $\sqrt[n+1]{a^2 - b^2} = \sqrt[n+1]{(a + b)(a - b)} = \sqrt[n+1]{(a - b)^n (a - b)} = a - b = \sqrt[n]{a + b}.$

$$\frac{(a - b)^{2n+1}}{\sqrt[n+1]{a^2 - b^2}} = \frac{(a - b)^{2n+1}}{\sqrt[n]{a + b}} = \frac{(a - b)^{2n+1}}{a - b} = (a - b)^{2n} = [(a - b)^n]^2 = (a + b)^2.$$

L:287. Rezolvați ecuația
$$\frac{\sqrt{3} - \sqrt{2}}{\sqrt{3} - \sqrt{\ln x(x-1)}} - 2 = \frac{\sqrt{\ln x(x-1)} - \sqrt{3}}{\sqrt{3} - \sqrt{2}}.$$

Prof. Petre Păunescu, Roșiorii - de - Vede

Rezolvare: Se face notația $\sqrt{\ln x(x-1)} = a > 0$ și $\sqrt{3} - \sqrt{2} = b$, atunci

$$\frac{b}{\sqrt{3}-a} - 2 = \frac{a-\sqrt{3}}{b} \Rightarrow y + \frac{1}{y} = 2 \text{ unde s-a făcut notația } \frac{b}{\sqrt{3}-a} = y. \text{ Se obține } y=1 \text{ după care}$$

$a = \sqrt{2} \Rightarrow \ln x(x-1) = 2 \Rightarrow x^2 - x = e^2$ cu soluțiile $x_{1,2} = \frac{1 \pm \sqrt{1+4e^2}}{2}$ care respectă condițiile de existență $x^2 - x > 0$, $\ln(x^2 - x) > 0$ și numitorul diferit de zero.

L:288. Se consideră mulțimile $A_1 = (-\infty, \alpha]$ și $A_2 = [\beta, +\infty)$, unde $\alpha = x^2 y^2 + 9x^2 + 4y^2 + 36$, $\beta = (xy + 6)^2$, iar x, y numere reale. Să se arate că:

- 1) a) $A_1 \cap A_2 \neq \text{mulțime vidă}$, $\forall x, y \in \mathbb{R}$; b) Precizați relația dintre x și y pentru care $\alpha = \beta$;
2) Aflați valorile lui x și y pentru care $A_1 \cap A_2 = [49, 50]$.

Prof. Constantin Rusu, Râmnicu Sărat

Rezolvare: 1) Demonstrăm că $\alpha \geq \beta$. În adevăr, α se scrie succesiv astfel $\alpha = x^2 y^2 + 9x^2 + 4y^2 + 36 = x^2(y^2 + 9) + 4(y^2 + 9) = (x^2 + 2^2)(y^2 + 3^2)$. Avem de arătat că $(x^2 + 2^2)(y^2 + 3^2) \geq (x \cdot y + 2 \cdot 3)^2$, ceea ce este adevărat conform inegalității C-B-S.

Sau $\alpha \geq \beta \Leftrightarrow (3x - 2y)^2 \geq 0$. Egalitatea se obține dacă $\frac{x}{y} = \frac{2}{3}$. Pentru punctual 2) avem de rezolvat

$$\text{sistemele: } S_1 : \begin{cases} xy + 6 = 7 \\ x^2 y^2 + 9x^2 + 4y^2 + 36 = 50 \end{cases} \text{ și } S_2 : \begin{cases} xy + 6 = -7 \\ x^2 y^2 + 9x^2 + 4y^2 + 36 = 50 \end{cases}$$

Sistemul S_2 nu are soluții reale deoarece a doua ecuație devine $9x^2 + 4y^2 = 50 - 36 - 169 < 0$. Se obțin

$$\text{soluțiile: } S = \left\{ (-1, -1), (1, 1), \left(\frac{2}{3}, \frac{3}{2}\right), \left(-\frac{2}{3}, -\frac{3}{2}\right) \right\}.$$

L:289. Să se rezolve în $\mathbb{R} \times \mathbb{R} \times \mathbb{R}$ sistemul de ecuații:

$$\begin{cases} \sqrt{2x+1} + \sqrt{3y+1} + \sqrt{4z+1} = 15 \\ 3^{2x+\sqrt{3y+1}} + 3^{3y+\sqrt{4z+1}} + 3^{4z+\sqrt{2x+1}} = 3^{30} \end{cases}$$

Prof. Marcel Chiriță, București

Rezolvare: Ridicând la pătrat prima ecuație și ținând cont de inegalitatea mediilor obținem:

$$\begin{aligned} (2x+1) + (3y+1) + (4z+1) &= 225 - 2\sqrt{(2x+1)(3y+1)} - 2\sqrt{(3y+1)(4z+1)} - 2\sqrt{(4z+1)(2x+1)} \Rightarrow \\ 2x + 3y + 4z + 3 &\geq 225 - (2x+1 + 3y+1) - (3y+1 + 4z+1) - (4z+1 + 2x+1) \\ \Rightarrow 6x + 9y + 12z &\geq 216 \Rightarrow 2x + 3y + 4z \geq 72. \end{aligned}$$

În ecuația a doua ținând cont de inegalitatea mediilor și de inegalitatea precedentă obținem:

$$3^{30} = 3^{2x+\sqrt{3y+1}} + 3^{3y+\sqrt{4z+1}} + 3^{4z+\sqrt{2x+1}} \geq 3 \cdot \sqrt[3]{3^{2x+\sqrt{3y+1}+3y+\sqrt{4z+1}+4z+\sqrt{2x+1}}} = 3 \cdot \sqrt[3]{3^{2x+3y+4z+15}} \cdot 3 \cdot \sqrt[3]{3^{87}} = 3^{30}$$

Se obține egalitate atunci când $\sqrt{2x+1} = \sqrt{3y+1} = \sqrt{4z+1}$. Ținând cont de prima ecuație obținem $x=12, y=8$ și $z=6$.

• Clasa a XI-a

L:290. Într-o progresie aritmetică $(a_n)_{n \geq 1}$, suma primilor n termeni este $S_n = \frac{4n^2 + 8n}{3}$. Să se

calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_1 + a_2 + \dots + a_n}{n \cdot a_n}$.

Prof. Adrian Stan, Buzău

Rezolvare: Cum $a_n = S_n - S_{n-1} = \frac{8n+4}{3}, \forall n \geq 1$, iar $a_1 + a_2 + \dots + a_n = S_n = \frac{4n^2 + 8n}{3}$, rezultă,

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_1 + a_2 + \dots + a_n}{n \cdot a_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{4n^2 + 8n}{3}}{n \cdot \frac{8n+4}{3}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{4n^2 + 8n}{8n^2 + 4n} = \frac{1}{2}.$$

L:291. Fie $(x_n)_{n \geq 1}$, $x_1 = 3, x_2 = 2, x_{n+2} = \sqrt{x_{n+1} + x_n}, n \geq 1$.

a) Arătați că $x_n \leq 2 + \frac{1}{n}, \forall n \geq 1$;

b) Șirul $(x_n)_{n \geq 1}$ este convergent și $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = 2$;

Prof. Ion Nedelcu, Ploiești, Prof. Lucian Tuțescu, Craiova

Rezolvare: a) Se arată prin inducție.

$$x_{n+2} \leq \sqrt{2 + \frac{1}{n} + 2 + \frac{1}{n+1}} \leq 2 + \frac{1}{n+2} \Leftrightarrow \frac{2n+1}{n^2+n} \leq \frac{4n+9}{n^2+4n+4} \Leftrightarrow 2n^3 + 4n^2 - 3n - 4 \geq 0, \forall n \geq 2.$$

b) Se arată prin inducție că $x_n \geq 2$. $x_n \in \left[2; 2 + \frac{1}{n}\right], \forall n \geq 1; \lim_{n \rightarrow \infty} x_n = 2$.

L:292. Se consideră dezvoltarea $(X-3)^{10} = a_0 + a_1X + a_2X^2 + \dots + a_{10}X^{10}$. Să se calculeze

$$a_1 + 2a_2 + 3a_3 + \dots + 10a_{10}.$$

Prof. Florentina Popescu, Buzău

Rezolvare: Derivând relația din enunț, se obține $10(X-3)^9 = a_1 + 2a_2X + 3a_3X^2 + \dots + 10a_{10}X^9$ și pentru $X = 1$, rezultă $a_1 + 2a_2 + 3a_3 + \dots + 10a_{10} = -10 \cdot 2^9$.

L:293. Se consideră funcția $f: D \subseteq \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \sqrt{\frac{3+|x-3|}{3-|x-3|}}$.

a) Să se determine domeniul maxim de definiție a funcției și să se studieze continuitatea lui f pe această mulțime.

b) Calculați $\lim_{x \rightarrow 3} (f(x))^{\frac{2}{|x-3|}}$.

Prof. Constantin Dinu, Buzău

Rezolvare:

a) $3 - |x-3| > 0 \Rightarrow D = (0; 6)$; După explicitarea modulului, rezultă $f(x) = \begin{cases} \sqrt{\frac{6-x}{x}}, & x \in (0; 3) \\ \sqrt{\frac{x}{6-x}}, & x \in (3; 6) \end{cases}$,

Deoarece $\lim_{x \rightarrow 3} \sqrt{\frac{6-x}{x}} = \lim_{x \rightarrow 3} \sqrt{\frac{x}{6-x}} = f(3) = 1$, atunci f este continuă pe D .

b) $\lim_{x \rightarrow 3} \left(\frac{6-x}{x}\right)^{\frac{1}{3-x}} = e^{\frac{2}{3}}, \lim_{x \rightarrow 3} \left(\frac{x}{6-x}\right)^{\frac{1}{x-3}} = e^{\frac{2}{3}} \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 3} (f(x))^{\frac{2}{|x-3|}} = e^{\frac{2}{3}}$.

L:294. Fie $n \in \mathbb{N}^*$ și $A, B \in M_n(\mathbb{C})$ inversabilă. Arătați că:

a) Dacă $AB^{-1} = I_n + BA^{-1}$ atunci $A - B$ este inversabilă.

b) Dacă $BA^{-1} = I_n + AB^{-1}$ atunci $A + B$ este inversabilă.

Prof. Otilia Drăgan, Prof. Ovidiu Cioponea, Craiova

Rezolvare:

- a) Din $(A-B)(A^{-1}-B^{-1}) = I_n - BA^{-1} + AB^{-1} - I_n = I_n \Rightarrow \det(A-B) \neq 0 \Rightarrow A-B$ este inversabilă.
 b) Din $(A+B)(A^{-1}-B^{-1}) = I_n + BA^{-1} - AB^{-1} - I_n = I_n \Rightarrow \det(A+B) \neq 0 \Rightarrow A+B$ este inversabilă.

L:295. Fie $x, y, z > 0$ cu $x + y + z = 1$. Arătați că:

- a) $(x+y)^z \cdot (y+z)^x \cdot (z+x)^y \leq \frac{2}{3}$;
 b) $x^{y+z} \cdot y^{z+x} \cdot z^{x+y} \leq \frac{1}{9}$;

Prof. Ion Nedelcu, Ploiești, Prof. Lucian Tuțescu, Craiova

Rezolvare:

- a) Fie $f: (0;1) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x \ln(1-x)$, atunci, $f''(x) = \frac{x+2}{(x-1)^2} < 0, \forall x \in (0;1) \Rightarrow f$ este concavă pe $(0;1)$ de unde rezultă conform inegalității $f\left(\frac{x+y+z}{3}\right) \geq \frac{f(x)+f(y)+f(z)}{3}$ ceea ce trebuia arătat.
 b) Fie $g: (0;1) \rightarrow \mathbb{R}$, $g(x) = (1-x) \ln x$, atunci, $g''(x) = \frac{-x+1}{x^2} < 0, \forall x \in (0;1) \Rightarrow g$ este concavă pe $(0;1)$ de unde rezultă conform inegalității $g\left(\frac{x+y+z}{3}\right) \geq \frac{g(x)+g(y)+g(z)}{3}$ ceea ce trebuia arătat.

L:296. Fie $f: [a;b] \rightarrow \mathbb{R}$, $0 < a < b$ de două ori derivabilă și $\sqrt{a}f(b) + \sqrt{b}f(a) = (\sqrt{a} + \sqrt{b})f(\sqrt{ab})$.

Arătați că există $c \in (a;b)$ astfel încât $f''(c) = 0$.

Prof. Liviu Smarandache, Ramona Puchiu, Craiova

Rezolvare:

$\exists c_1 \in (a; \sqrt{ab})$ astfel încât $\frac{f(\sqrt{ab}) - f(a)}{\sqrt{a}(\sqrt{b} - \sqrt{a})} = f'(c_1)$ și $\exists c_2 \in (\sqrt{ab}; b)$ astfel încât $\frac{f(b) - f(\sqrt{ab})}{\sqrt{b}(\sqrt{b} - \sqrt{a})} = f'(c_2)$. Din enunț și $c_1 < c_2 \Rightarrow f'(c_1) = f'(c_2) \Rightarrow \exists c \in (c_1, c_2) \subset (a; b)$ astfel încât $f''(c) = 0$.

L:297. Să se rezolve în $\mathbb{R} \times \mathbb{R}$ sistemul $\begin{cases} 2^x + x = 3^y \\ 2^y + y = 3^x \end{cases}$. **Prof. Aurel Chiriță, Slatina**

Rezolvare:

Pentru $x < y \Rightarrow 3^y = 2^x + x < 2^y + y < 3^x \Rightarrow y < x$, fals. Analog pentru $y < x$. Atunci, $x = y \Rightarrow 2^x + x = 3^x$. Fie $f: [2;3] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(t) = t^x$. Conform teoremei lui Lagrange, $\exists c \in (2;3)$ astfel încât $3^x - 2^x = x \cdot c^{x-1} \Rightarrow x = x \cdot c^{x-1} \Rightarrow x \in \{0;1\} \Rightarrow (x; y) \in \{(0;0), (1;1)\}$.

L:298. Fie curba de ecuație $\alpha x^2 y = 2x - 2$, $\alpha > 0$. Prin punctul de inflexiune se duce o perpendiculară pe o dreaptă variabilă ce trece prin origine. Să se afle locul geometric al intersecției.

Prof. Claudia Popa, Berca, Buzău

Rezolvare:

$y = f(x) = \frac{2x-2}{\alpha x^2} \Rightarrow f'(x) = \frac{-2x+4}{\alpha x^3} \Rightarrow f''(x) = \frac{4x-12}{\alpha x^4}$. Din $f''(x) = 0 \Rightarrow x_0 = 3$. Punctul de inflexiune este $I\left(3; \frac{4}{9\alpha}\right)$ iar ecuația locului geometric este ecuația cercului

$$\left(x^2 - \frac{3}{2}\right)^2 + \left(y - \frac{2}{9\alpha}\right)^2 = \frac{9}{4} + \frac{4}{81\alpha^2} \text{ de centru } C\left(\frac{3}{2}; \frac{2}{9\alpha}\right) \text{ și raza } R = \sqrt{\frac{9}{4} + \frac{4}{81\alpha^2}}.$$

• Clasa a XII-a

L:299. Fie $f: M_2(\mathbb{Z}) \rightarrow M_2(\mathbb{Z})$, $f(x) = \begin{pmatrix} a+1 & 3 \\ -1 & a+4 \end{pmatrix} \cdot X$. Să se determine $a \in \mathbb{Z}$ astfel încât f să fie automorfism al grupului $(M_2(\mathbb{Z}), +)$.

Prof. Adrian Stan, Buzău

Rezolvare:

Fie f automorfism al grupului $(M_2(\mathbb{Z}), +)$, rezultă f e bijectivă $\Rightarrow \begin{pmatrix} a+1 & 3 \\ -1 & a+4 \end{pmatrix}$ e inversabilă, deci,

$$\Rightarrow (a+1)(a+4) + 3 \neq 0.$$

$$\begin{pmatrix} a+1 & 3 \\ -1 & a+4 \end{pmatrix}^{-1} = \frac{1}{a^2 + 5a + 7} \cdot \begin{pmatrix} a+4 & -3 \\ 1 & a+1 \end{pmatrix} \Rightarrow a+4, -3, 1, a+1 \text{ trebuie să fie divizibile cu}$$

$$a^2 + 5a + 7 \text{ adică } a^2 + 5a + 7 = 1 \text{ sau } -1.$$

$$\text{Din } a^2 + 5a + 7 = 1 \Rightarrow a \in \{-2; -3\} \text{ și din } a^2 + 5a + 7 = -1 \Rightarrow a \notin \mathbb{Z}.$$

L:300. Se consideră funcțiile $f, F: (1; \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{1}{x^2} \left(\frac{1}{x+1} - \ln\left(1 - \frac{1}{x}\right) \right)$, iar $F(x) = \frac{1}{x} \ln\left(1 - \frac{1}{x}\right)$.

a) Demonstrați că $F(x)$ este o primitivă a lui $f(x)$;

b) Calculați $\int_2^e f(x) \cdot F(x) dx$.

Prof. Constantin Dinu, Buzău

Rezolvare: a) F este o primitivă a lui f deoarece $F'(x) = \left(\frac{1}{x}\right)' \ln\left(1 - \frac{1}{x}\right) + \frac{1}{x} \left[\ln\left(1 - \frac{1}{x}\right)\right]' = f(x)$.

$$\begin{aligned} \text{b) } \int_2^e f(x) \cdot F(x) dx &= \frac{1}{2} F^2(x) \Big|_2^e = \frac{1}{2} \left[\frac{1}{x} \ln\left(1 - \frac{1}{x}\right) \right]^2 \Big|_2^e = \frac{1}{2} \left[\left(\frac{1}{e} \ln \frac{e-1}{e} \right)^2 - \frac{1}{2} \left(\ln \frac{1}{2} \right)^2 \right] = \\ &= \frac{1}{2} \left[\frac{1}{e^2} (\ln(e-1) - 1)^2 - \frac{1}{2} \ln^2 2 \right]. \end{aligned}$$

L:301. Să se calculeze: $I(a) = \int \frac{2x+1}{x^4 + 2x^3 + 4x^2 + 3x + 2 + a} dx, a \in \mathbb{R}$.

Prof. Constantin Rusu, Râmnicu Sărat

Rezolvare: $I(a)$ se mai scrie $\int \frac{(x^2 + x)'}{x^4 + 2x^3 + 4x^2 + 3x + 2 + a} dx$, ceea ce sugerează scrierea numitorului

după puterile lui $x^2 + x$. Astfel:

$$x^4 + 2x^3 + 4x^2 + 3x + 2 + a = \alpha(x^2 + x)^2 + \beta(x^2 + x) + \gamma, \text{ iar prin identificarea coeficienților găsim}$$

$$\alpha = 1, \beta = 3, \gamma = 2 + a. \text{ Cu substituția } x^2 + x = t, \text{ avem } I(a) = \int \frac{dt}{t^2 + 3t + 2 + a}.$$

$$\begin{aligned} \text{Dacă } \Delta = 9 - 8 - 4a > 0 &\Leftrightarrow a < \frac{1}{4}, \text{ atunci } t^2 + 3t + 2 + a = \left(t + \frac{3}{2}\right)^2 - \frac{9}{4} + 2 + a = \left(t + \frac{3}{2}\right)^2 - \left(\sqrt{\frac{1}{4} - a}\right)^2 = \\ &= \left(t + \frac{3}{2} - \sqrt{\frac{1}{4} - a}\right) \left(t + \frac{3}{2} + \sqrt{\frac{1}{4} - a}\right) \text{ și } I(a) = \frac{1}{\sqrt{1-4a}} \ln \left| \frac{2t+3-\sqrt{1-4a}}{2t+3+\sqrt{1-4a}} \right| + C = \\ &= \frac{1}{\sqrt{1-4a}} \ln \left| \frac{2(x^2+x)+3-\sqrt{1-4a}}{2x^2+2x+3+\sqrt{1-4a}} \right| + C. \end{aligned}$$

$$\text{Dacă } \Delta = 1 - 4a = 0 \Leftrightarrow a = \frac{1}{4}, \text{ atunci: } I(a) = \int \frac{dt}{\left(t + \frac{3}{2}\right)^2} = -\frac{1}{t + \frac{3}{2}} + C = -\frac{2}{2x^2 + 2x + 3} + C.$$

$$\begin{aligned} \text{Dacă } \Delta < 0 \Leftrightarrow a > \frac{1}{4}, \text{ atunci } I(a) &= \int \frac{dt}{\left(t + \frac{3}{2}\right)^2 + \left(\sqrt{a - \frac{1}{4}}\right)^2} = \frac{2}{\sqrt{4a-1}} \operatorname{arctg} \frac{t + \frac{3}{2}}{\sqrt{a - \frac{1}{4}}} + C = \\ &= \frac{2}{\sqrt{4a-1}} \operatorname{arctg} \frac{2x^2 + 2x + 3}{\sqrt{4a-1}} + C. \end{aligned}$$

L:302. Să se calculeze: $\int_{-1}^1 \frac{a + \arccos x}{1+x^2} dx$, unde $a > 0$.

D.M. Bătinețu – Giurgiu, București și Neculai Stanciu, Buzău

Rezolvare: Fie $I = \int_{-1}^1 \frac{a + \arccos x}{1+x^2} dx$, în care facem schimbarea de variabilă $x = u(t) = -t$, cu $u'(t) = -1, u(1) = -1, u(-1) = 1$ și obținem:

$$I = \int_1^{-1} \frac{a + \arccos(-t)}{1+t^2} \cdot (-1) \cdot dt = \int_{-1}^1 \frac{a + \pi - \arccos t}{1+t^2} dt = (a + \pi) \int_{-1}^1 \frac{1}{1+t^2} dt - I.$$

$$\text{Deci, } 2I = (a + \pi) \operatorname{arctg} t \Big|_{-1}^1 = (a + \pi) \cdot \frac{\pi}{2}, \text{ de unde } I = \frac{\pi(\pi + a)}{4}.$$

L:303. Aflați primitivele funcției $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{\cos 2x}{(\sin x + \cos x + 2010)^{2011}}$.

Prof. Liviu Smarandache, Ivănescu Ionuț, Craiova

$$\begin{aligned} \text{Rezolvare:} \text{ Se face substituția } \sin x + \cos x = t &\Rightarrow (\cos x - \sin x) dx = dt \Rightarrow \int \frac{\cos 2x}{(\sin x + \cos x + 2010)^{2011}} dx = \\ &= \int \frac{(\cos x + \sin x)(\cos x - \sin x)}{(\sin x + \cos x + 2010)^{2011}} dx = \int \frac{t dt}{(t + 2010)^{2011}} = \int \frac{dt}{(t + 2010)^{2010}} - 2010 \int \frac{dt}{(t + 2010)^{2011}} = \\ &= -\frac{1}{2009} \cdot \frac{1}{(t + 2010)^{2009}} + \frac{1}{(t + 2010)^{2010}} = -\frac{\sin x + \cos x + 1}{2009(\sin x + \cos x + 2010)^{2010}} + C. \end{aligned}$$

L:304. Să se calculeze integrala $\int_0^2 \frac{4x^3 + 6x^2 + 8x + 3}{(x^2 + x + 1)^3} dx$.

Prof. Constantin Dinu, Buzău

Rezolvare:

$$\int_0^2 \frac{4x^3 + 6x^2 + 8x + 3}{(x^2 + x + 1)^3} dx = \int_0^2 \frac{2(x^2 + x + 1)(2x + 1)}{(x^2 + x + 1)^3} dx + \int_0^2 \frac{2x + 1}{(x^2 + x + 1)^3} dx = -2 \cdot \frac{1}{x^2 + x + 1} \Big|_0^2 - \frac{1}{2(x^2 + x + 1)^2} \Big|_0^2 = \frac{108}{49}.$$

L:305. Fie $a \in \mathbb{R}_+$. Să se arate că $\int_{-a}^a \lg(\sqrt{9x^2 + 1} + 3x) dx = 0$.

Prof. Adrian Stan, Buzău

Rezolvare: Fie $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \lg(\sqrt{9x^2 + 1} + 3x)$. Se arată că f este impară:

$$f(-x) = \lg(\sqrt{9x^2 + 1} - 3x) = \lg \frac{1}{\sqrt{9x^2 + 1} + 3x} = \lg 1 - \lg(\sqrt{9x^2 + 1} + 3x) = -f(x).$$

L:306. Să se rezolve în \mathbb{R} ecuația: $8x^6 - 3x\sqrt{x} - 1 = 0$.

Prof. Ionel Tudor, Călugăreni, Giurgiu

Rezolvare: Impunem condiția $x \geq 0$. Valoarea $x=0$ nu verifică ecuația.

Pentru $x > 0$ notăm $y = x\sqrt{x} > 0$ și ecuația devine succesiv:

$$8y^4 - 3y - 1 = 0 \Leftrightarrow 8y^4 - 4y^3 - 2y^2 + 4y^3 - 2y^2 - y + 4y^2 - 2y - 1 = 0 \Leftrightarrow$$

$$2y^2(4y^2 - 2y - 1) + y(4y^2 - 2y - 1) + (4y^2 - 2y - 1) = 0 \Rightarrow$$

$$(4y^2 - 2y - 1)(2y^2 + y + 1) = 0 \Rightarrow \text{Pentru ecuația } 4y^2 - 2y - 1 = 0 \Rightarrow \Delta = 20 \Rightarrow y_{1,2} = \frac{1 \pm \sqrt{5}}{4}. \text{ Convine}$$

$$\text{doar } y = \frac{1 + \sqrt{5}}{4}. \text{ Avem } x^3 = y^2 = \frac{3 + \sqrt{5}}{8} \Rightarrow x = \frac{\sqrt[3]{3 + \sqrt{5}}}{2} > 0, \text{ de unde } x = \frac{\sqrt[3]{3 + \sqrt{5}}}{2}.$$

Pentru ecuația $2y^2 + y + 1 = 0 \Rightarrow \Delta = -7 \Rightarrow$ ecuația nu are soluții reale.

$$\text{Deci, în } \mathbb{R}, \text{ ecuația dată are doar soluția } x = \frac{\sqrt[3]{3 + \sqrt{5}}}{2}.$$

Știați că?

Pe 28 mai 585 î.e.n este observată o eclipsă de soare și datată cu exactitate pentru prima dată, eveniment ce avea să rămână în istoriografie ca fiind momentul în care conducătorul mezilor Cyaxares trebuie să întrerupă lupta cu oștile lidianului Alyattes deoarece ziua devenise noapte. Evenimentul a fost prevestit de Thales din Milet care încă din secolul VI î.e.n calculează și viitoarea eclipsă din 14 martie 190 î.e.n.

Cometa Halley ce poartă numele astronomului englez Edmund Halley (1656 – 1742) este observată și consemnată pentru prima dată de către chinezi acum circa 239 î.e.n. Mișcarea sa periodică în jurul Soarelui devine vizibilă în jurul Pământului la circa 77 de ani și de obicei oamenii de rând considerau că aceasta prevestea ceva rău ca și în 160 î.e.n odată cu răzvrătirea iudeilor împotriva dominației seleucide sau în 1066 în bătălia de la Hastings a lui William Cuceritorul (1027 – 1087) în care acesta a crezut că e de bun augur pentru el. Ultima dată, cometa a fost vizibilă în 1986 și va mai fi vizibilă următoarea dată în 2061.

Construirea observatorului astronomic de la Greenwich începe în 1675 la inițiativa regelui Charles al II-lea (1630 — 1685) pentru a veni în sprijinul navigatorilor și pentru a defini meridianul zero care este marcat printr-o bandă de alamă ce trece prin curtea institutului. Vizitatorii care calcă pragul institutului pot vedea acest meridian și chiar pot călca pe el.

„ Este o problemă simplă să faci lucrurile să fie complicate,
dar e foarte complicat să le faci simple”.
Legea Lui Meyer

4. Probleme propuse

▪ Învățământ primar

P:288. Priviti cu atenție următorul tablou cu numere:

12	46	58	62
2	24	40	?

Descoperiți regula după care sunt așezate numerele și completați spațiul lipsa.

Prof. Gabriela Stoenescu si Florin Stanescu, Dâmbovița

P:289. Suma a trei numere este 19. Dacă primul număr adunat cu triplul celui de-al doilea este 19 , iar al doilea adunat cu al treilea este 15 , să se afle numerele .

Elevă. Alexia Dragan, București

P:290. Suma a cinci numere naturale este 416 . Aflați numerele știind că primele patru numere sunt impare consecutive , iar al cincilea este o treime din suma celorlalte .

Prof. Marcela Marin, Rm. Sărat

P:291. Un elev a citit o carte în 3 zile. În prima zi a citit jumătate din numărul paginilor, în a doua zi un sfert din rest, iar în a treia zi 24 de pagini. Câte pagini are cartea?

Prof. Anton Maria, Berca

P:292. Dacă împărțim diferența numerelor 528 și 179 la suma dintre 7 și un număr necunoscut, obținem câtul 7 și restul 6. Află numărul necunoscut.

Prof. Lușan Cristian-Cosmin , Buzău

P:293. Aflați numărul necunoscut din $\{[(x + 3) \times 3 + 3] \times 3 + 3\} \times 3 + 3 = 309$

Înv. Lușan Ion, Pleșcoi, Berca

P:294. Suma a patru numere este 700. Să se afle numerele știind că suma dintre primul și al treilea este de două ori mai mare decât al doilea, iar al patrulea este jumătate din al doilea și cu 6 mai mare decât primul.

Prof. Lușan Nicoleta-Gabriela, Berca

P:295. Diana și mama ei au împreună 30 de ani. Peste 6 ani, Diana va avea o cincime din vârsta mamei sale. Câți ani are fiecare acum?

Prof. Marinescu Gabriela, Vadu Pașii, Buzău

P:296. Într-un săculeț sunt 20 de baloane galbene și roșii. Dacă scot 10 baloane fără să le văd, sigur este unul roșu, iar dacă scot 12 baloane, sigur unul este galben. Câte baloane sunt de fiecare culoare în săculeț?

Prof. Ticea Daniela, Buzău

P:297. Diferența dintre vârsta corbului mare și vârsta corbului mic este de 51 de ani, iar o jumătate din vârsta corbului mare este de două ori mai mare decât vârsta corbului mic.

Cât mai are de trăit fiecare, știind că un corb, dacă ar trăi 10 ani și încă 20, ar trăi a zecea parte dintr-un mileniu?

Prof. Vrabie Marioara , Berca

▪ Clasa a V-a

G:420. Se dă numărul $A = \{ [5 : (2 \cdot 3 - 1) + 14] : 15 + 3 : [1 + 2 \cdot (45 : 15 - 2)] \} : 2 + 2008$.

Să se calculeze suma divizorilor numărului A.

Prof. Nicolae Ivășchescu, Craiova

G:421. Determinați cele mai mici numere naturale \overline{abcde} , respectiv \overline{fghij} astfel încât: $2 \cdot \overline{abcde} = \overline{fghij}$ și cele două numere împreună să utilizeze toate cifrele de la 0 la 9.

D.M. Băținețu-Giurgiu, București și Neculai Stanciu, Buzău

G:422. Aflați numărul natural n, astfel încât $2013 \cdot 4024 + 2 \cdot 2013 \cdot 4024 + \dots + n \cdot 2013 \cdot 4024$ să fie pătrat perfect.

Prof. Ion Stănescu, Smeeni, Buzău

G:423. a) Să se arate că fracția $F = \frac{544}{225}$ este ireductibilă.

b) Determinați $n \in \mathbb{N}$ care verifică egalitatea $\left(\frac{5}{3}\right)^n - \left(\frac{3}{5}\right)^n = \frac{544}{225}$.

Prof. Ionel Tudor, Viorica Dogaru, Călugăreni, Giurgiu

G:424. Determinați numerele naturale a și b astfel încât fracția $\frac{1961}{ab - 7a + 3b - 21}$ să fie echiunitară.

Prof. Mircea Mario Stoica, Arad

G:425. Să se găsească numerele naturale m și n știind că: $1^n + 2^n + \dots + 2013^n = 45^m - 12$.

Prof. Șerban George-Florin, Brăila

G:426. Determinați perechile de numere naturale (a, b), pentru care $2ab + 3a + b = 21$.

Prof. Constantin Apostol, Rm. Sărat

G:427. Determinați numerele \overline{ab} , și trei numere naturale consecutive cu primul număr prim, știind că prin împărțirea lui \overline{ab} la cele trei numere, se obțin ca resturi precedentele celor trei numere.

Prof. Gheorghe Ghiță, Buzău

G:428. Mulțimile A și B sunt astfel încât $\text{card}(A \cup B) = 140$, $\text{card}(A - B) = 50$ și $\text{card}(B - A) = 60$.

Să se calculeze $\text{card}(A \cap B)$.

Prof. Adrian Stan, Buzău

G:429. Prin împărțirea numărului a la numărul b ($a, b \in \mathbb{N}^*$) obținem câtul 7 și restul 12.

Arătați că $70 \cdot a - 490 \cdot b - 111$ este pătrat perfect și cub perfect.

Prof. Iuliana Trașcă, Olt

G:430. Simplificați fracția: $\frac{\overline{1a} + \overline{1aa} + \overline{1aaa} + \dots + \overline{1\underbrace{aaa\dots a}_{9 \text{ cifre}}}}{9}$.

Prof. Sorina Văcărean, Cluj-Napoca

▪ Clasa a VI-a

G:431. Numerele $x > y > 0$ și $n \in \mathbb{N}^*$ verifică egalitatea $x^{2n+1} - y^{2n+1} = x + y$. Arătați că numărul $x^{2n} - y^{2n}$ este supraunitar.

Prof. Ionel Tudor, Călugăreni, Giurgiu

G:432. Să se arate că pentru orice număr natural n numărul $N = 2011^n + 2013^{n+1} + 2015^{n+2}$ nu poate fi pătrat perfect.

Prof. Gheorghe Ghiță, Buzău

G:433. Determinați numerele naturale x, y, z știind că $\frac{x}{9} = \frac{y}{18} = \frac{12}{z}$.

Prof. Doina și Mircea Mario Stoica, Arad

G:434. Aflați toate numerele de forma \overline{abca} care verifică simultan condițiile :

a) $\overline{abca} \div 11$

b) Restul împărțirii numărului \overline{abca} la numărul \overline{ab} este un număr cu trei divizori .

c) $b < a$.

Prof. Șerban George-Florin , Brăila

G:435. Dacă $x_1, x_2, \dots, x_{2010} \in \mathbb{R}^*$ și $\frac{x_1 + x_2}{x_1 + 2010x_2} = \frac{x_2 + x_3}{x_2 + 2010x_3} = \dots = \frac{x_{2010} + x_1}{x_{2010} + 2010x_1}$ atunci avem

$$x_1 = x_2 = x_3 = \dots = x_{2010}.$$

Prof. Nicolae Ivășchescu, Craiova

G:436. Determinați cel mai mic număr natural n știind că împărțit la 108, 75, și 90 se obțin resturile 57, 63 respectiv 48.

Prof. Gheorghe Dârstaru, Buzău

G:437. a) Calculați numărul $m = \frac{2014^{n+3} - 2014^{n+1}(1 + 2013 \cdot 2015)}{2014^n \cdot 2013 \cdot 2015} + 161$;

b) Să se afle numerele \overline{xyz} scrise în baza zece știind că $\frac{m}{a \cdot b + c \cdot (a + c^7)} \in \mathbb{N}$, unde m este numărul

determinat la a).

Prof. Iuliana Trașcă, Olt

G:438. Determinați o infinitate de cvadruple (a, b, c, d) care sunt soluții ale ecuației

$$a^2 + b^3 + c^4 = d^5.$$

D.M. Băținețu-Giurgiu, București și Neculai Stanciu, Buzău

G:439. Calculați câtul împărțirii numărului $a = \overline{1i, 01} + \overline{4i, 05} + \overline{7i, 09} + \dots + \overline{43i, 57}$ la 3.

Prof. Sorina Văcărean, Cluj-Napoca

G:440. Fie A produsul primelor 100 de numere naturale nenule. Determinați numărul B^2 astfel încât B^2 să fie maxim, să dividă numărul A și să nu fie divizibil cu 6.

Prof. Petre Păunescu, Roșiorii de Vede

G:441. În pătratul $ABCD$, se consideră punctele E pe (AB) și F pe (BC) , astfel încât,

$$\frac{AE}{EB} = \frac{BF}{FC} = \frac{1}{2}. \text{ Arătați că } m(\widehat{ADE}) + m(\widehat{BEF}) = 45^\circ.$$

Prof. Constantin Apostol, Rm. Sărat

G:442. Arătați că dacă măsurile unghiurilor unui triunghi sunt direct proporționale cu trei numere naturale cu proprietatea că unul dintre ele este egal cu media aritmetică a celorlalte două , atunci triunghiul are un unghi cu măsura de 60° .

Prof. Simion Marin, Rm. Sărat

▪ Clasa a VII-a

G:443. Găsiți $x \in \mathbb{N}$ astfel ca $x^2 + 2x + 2012$ să fie pătrat perfect.

Prof. Nicolae Ivășchescu, Craiova

G:444. Arătați că $|x - 2009| + |x - 2010| + |2x - 4015| \geq 4, \forall x \in \mathbb{R}$.

Prof. Doina și Mircea Mario Stoica, Arad

G:445. Dacă a, b și c sunt numere reale pozitive să se arate inegalitatea :

$$(a + b + c)^2 \geq 2\sqrt{2}(ab + bc + ac).$$

Prof. Șerban George-Florin, Brăila

G:446. Fie $A = \left\{ x \in \mathbb{R} \mid \sqrt{\frac{25}{x^2+1}} \in \mathbb{N} \right\}$. Determinați probabilitatea ca alegând un număr din

mulțimea A , acesta să fie irațional și strict negativ.

Prof. Sorina Văcărean, Cluj-Napoca

G:447. Folosind formule de calcul prescurtat, descompuneti în factori numărul $A = \sqrt{420}$.

Prof. Petre Păunescu, Roșiorii de Vede

G:448. În triunghiul ABC , $[AM]$ este mediană, iar $P \in (AB)$ astfel încât $\frac{AP}{PB} = \frac{1}{2}$. Dacă

$AM \cap CP = \{N\}$, arătați că $A_{ABC} = 4 \cdot A_{CMN}$.

Prof. Gheorghe Dârstaru, Buzău

G:449. Se consideră dreptunghiul $ABCD$ cu aria a (u.a.) și punctele M , respectiv N cu $M \in (AB)$, $N \in (BC)$ astfel încât aria triunghiului MND este b (u.a). Determinați minimul sumei $AM + CN$ în cazul în care $a > 2b$.

D.M. Bătinețu-Giurgiu, București și Neculai Stanciu, Buzău

G:450. Determinați măsurile unghiurilor triunghiului ABC , în care bisectoarea (BD) este cât (DC) și $BA + AD = BC$.

Prof. Constantin Apostol, Rm. Sărat

G:451. Să se arate că nu există numere naturale nenule și distincte pentru care suma inverselor cuburilor lor să fie egală cu $\frac{5}{4}$.

Prof. Gheorghe Ghiță, Buzău

G:452. Arătați că în orice trapez isoscel ortodiagonal (cu diagonalele perpendiculare), avem relația :

$h = \frac{d\sqrt{2}}{2}$, unde h este lungimea înălțimii iar d lungimea diagonalei trapezului.

Prof. Marin Simion, Rm. Sărat

▪ Clasa a VIII-a

G:453. Dacă numerele reale nenule a, b, c, d verifică relațiile $a + b + c + d = 16$ și

$ab + ac + ad + bc + bd + cd = 96$, să se arate că $\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} + \frac{1}{d}$ este număr natural.

Prof. Ionel Tudor, Călugăreni, Giurgiu

G:454. Fie $a, b \in \mathbb{R}$ astfel încât $a(a-6) + 2b(b+4) + 17 = 0$. Să se calculeze $2 \cdot (a-b)^{2015} + (b-a)^{2015}$.

Prof. Adrian Stan, Buzău

G:455. Rezolvați în \mathbb{R} ecuația $\frac{1}{x^2+4x} + \frac{1}{x^2+12x+32} + \frac{1}{x^2+20x+96} = \frac{3}{13}$.

Prof. Gheorghe Dârstaru, Buzău

G:456. Fie funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = -x + 2010$. Determinați funcția $g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(g(x)) = -7x + 4020$.

Prof. Mircea Mario Stoica, Arad

G:457. Dacă x, y și z sunt numere reale nenule astfel încât $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = \frac{1}{x+y+z}$ atunci arătați

că: $(x^{2011} + y^{2011} + z^{2011})(x+y+z)^{2013} = (x^{2013} + y^{2013} + z^{2013})(x+y+z)^{2011}$.

D.M. Bătinețu-Giurgiu, București și Neculai Stanciu, Buzău

G:458. Să se rezolve ecuația: $\left[\frac{x-2}{2016} \right] + \left[\frac{x-4}{2016} \right] + \left[\frac{x-6}{2016} \right] + \dots + \left[\frac{x-2014}{2016} \right] = 1$. unde $[x]$ reprezintă

partea întreagă a numărului x .

Prof. Gheorghe Ghiță, Buzău

G:459. Arătați că $\frac{\overbrace{2699\dots9}^{3n}}{\underbrace{299\dots9}_n} \in \mathbb{N}$, unde $n \in \mathbb{N}^*$. *Prof. Șerban George-Florin, Brăila*

G:460. Pe perpendiculara în A, pe planul dreptunghiului ABCD, se consideră punctul M. Știind că laturile triunghiului MBD sunt proporționale cu numerele $\sqrt{34}$, $\sqrt{25}$ și $\sqrt{41}$ și că $MC = 15\sqrt{2}$ cm, calculați dimensiunile dreptunghiului și lungimea segmentului (MA).

Prof. Constantin Apostol, Rm. Sărat

G:461. Pe planul triunghiului ABC având $m(\hat{A}) = 90^\circ$, $AB = 6$ cm și $m(\hat{C}) = 30^\circ$ se ridică perpendiculara AM. Să se determine lungimea acestei perpendiculare știind că măsura unghiului diedru format de planele (MBC) și (ABC) este de 60° .

Prof. Marin Simion, Rm. Sărat

▪ Clasa a IX-a

L:307. Fie $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{(m+1)x^2 + (2m-1)x + m-1}{x^2 + 2mx + m+1}$. Să se determine $m \in \mathbb{R}$ astfel încât

$f(x) \geq 0$ pentru orice x număr real.

Prof. Adrian Stan, Buzău

L:308. Dacă în triunghiul ABC avem $m(A) \leq m(B) \leq m(C)$ și $a^2 + b^2 = 2Rc$ să se calculeze $m(C)$.

Prof. Marcel Chiriță, București

L:309. Arătați că în orice triunghi ABC, are loc inegalitatea $\sum \frac{a^2}{p-a} \geq 4p$.

Prof. dr. Mihály Bencze, Brașov

L:310. Dacă: $2^a = 3, 3^b = 4, 4^c = 5, 5^d = 6, 6^e = 7, 7^f = 8$, cât este valoarea produsului abcdef?

D.M. Bătinețu-Giurgiu, București și Neculai Stanciu, Buzău

L:311. Să se arate că în orice triunghi ABC, are loc inegalitatea: $\cos \frac{A}{2} + \cos \frac{B}{2} + \cos \frac{C}{2} \leq \sqrt{\frac{3(r+4R)}{2R}}$,

cu notațiile cunoscute. (In legătură cu problema C;2742, GM nr. 4/2004, Dinu Teodorescu, Pucioasa)

Prof. Gheorghe Ghiță, Buzău

L:312. În interiorul triunghiului ABC se consideră un punct K. Arătați că dacă:

$$A(\Delta BKC) = \frac{R^2 \sin 2A}{2} \text{ și } A(\Delta CKA) = \frac{R^2 \sin 2B}{2}, \text{ atunci } K \text{ aparține mediatoarei segmentului } [AB].$$

Prof. Constantin Rusu, Rm. Sărat

L:313. Să se arate că există $x \in \mathbb{R}$, pentru care $\frac{\cos 25^\circ + x \cdot \sin 25^\circ}{\cos 35^\circ} \in \mathbb{N}$.

Prof. Ionel Tudor, Călugăreni, Giurgiu

L:314. Fie triunghiul ABC cu $m(\sphericalangle A) = 90^\circ$ și l_a, m_a, h_a sunt bisectoarea, mediana respectiv înălțimea corespunzătoare ipotenuzei. Dacă $l_a^2 \geq m_a \cdot h_a$ atunci ΔABC este dreptunghic isoscel.

Prof. Șerban George-Florin, Brăila

▪ Clasa a X-a

L:315. Să se arate că dacă a_1, a_2, a_3, a_4 sunt termenii unei progresii aritmetice cu termenii strict pozitivi și cu rația pozitivă atunci : $\frac{1}{\sqrt[n]{a_1}} + \frac{1}{\sqrt[n]{a_4}} < \frac{1}{\sqrt[n]{a_2}} + \frac{1}{\sqrt[n]{a_3}}$, oricare ar fi $n \in \mathbb{N}, n \geq 2$.

Prof. Chiriță Marcel, București

L:316. Pentru $p \in \mathbb{N}^*$, se consideră suma $S(p) = \sum_{m=0}^p \sum_{n=0}^m \sum_{k=0}^n \frac{(k+1)(k+2)(k+3)}{(n+1)(n+2)(n+3)} \cdot C_{n+3}^{k+3}$. Să se rezolve ecuația $S(p) + 2p = 15$.

Prof. Ionel Tudor, Prof. Stelian Pișcan, Călugăreni, Giurgiu

L:317. Dacă șirul $(a_n)_{n \geq 0}$ este definit prin $a_0 = 1, a_{503} = 0$ și pentru orice $n \geq 1$, termenii $a_{n-1}, a_1 a_n$ și a_{n+1} sunt în progresie aritmetică, atunci determinați a_{2012} .

D.M. Băținețu-Giurgiu, București și Neculai Stanciu, Buzău

L:318. Fie $a, b, c \in (-\infty, -1) \cup (0, +\infty)$ astfel încât $\arctga + \arctgb + \arctgc = \frac{\pi}{2}$.

Să se demonstreze că : $8abc \geq 3\sqrt{3}(1-a^2)(1-b^2)(1-c^2)$.

Prof. Constantin Rusu, Rm. Sărat

L:319. Dacă $x_i, \alpha_i > 0, i = \overline{1, n}, n \in \mathbb{N}^*, m \in \mathbb{N}, m \geq 3$, atunci are loc inegalitatea:

$$\frac{x_1^m}{\alpha_1} + \frac{x_2^m}{\alpha_2} + \dots + \frac{x_n^m}{\alpha_n} \geq \frac{(x_1 + x_2 + \dots + x_n)^m}{\left(m\sqrt[m]{\alpha_1} + m\sqrt[m]{\alpha_2} + \dots + m\sqrt[m]{\alpha_n}\right)^{m-1}}$$

Prof. Gheorghe Ghiță, Buzău

L:320. Să se arate că $\sqrt{3n+5} + \sqrt{5n+15} \leq 2\sqrt{4n+10}, \forall n \in \mathbb{N}$.

Prof. Adrian Stan, Buzău

L:321. Fie $a, b \in \mathbb{R}_+$ cu suma 1. Arătați că $a^2 \cdot b \leq \frac{4}{27}$, precizând când are loc egalitatea.

Prof. Constantin Dinu, Buzău

▪ Clasa a XI-a

L:322. Determinați matricile $A, B \in M_n(\mathbb{Z})$ pentru care $A + B = AB$.

D.M. Băținețu-Giurgiu, București și Neculai Stanciu, Buzău

L:323. Să se studieze convergența șirului : $a_n = \frac{(-1)^n n^2 + 1}{n^2 + (-1)^n n^\alpha + 1}, \alpha \in \mathbb{R}$.

Prof. Constantin Rusu, Rm. Sărat

L:324. Fie șirul de numere reale $(x_n)_{n \geq 1}$ cu proprietatea $x_n > 0$ și

$$x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_n = \frac{x_n(x_n + 2) - x_1}{4}, \forall n \geq 1.$$

a) Să se determine $x_1, x_2, x_3, \dots, x_n$;

b) Să se arate că $\sqrt{x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_n + 1} \in \mathbb{N}$.

Prof. Adrian Stan, Buzău

L:325. Într-un sistem de coordonate XOY se consideră punctele $A(2; 3), B(-3; -2), C(0; c), c \in \mathbb{R}$. Să se găsească poziția punctului C astfel încât suma $AC + BC$ să fie minimă.

Prof. Constantin Dinu, Buzău

L:326. Dacă $A \in M_2(\mathbb{R})$ și $\det(A + I_2) = \det(A^2 + I_2)$ atunci $\det(A)$ și $\text{Tr}(A)$ iau valori în intervale de aceeași lungime, unde $\det(A)$ și $\text{Tr}(A)$ sunt determinantul, respectiv, urma matricei A .

Prof. Gheorghe Ghiță, Buzău

L:327. Dacă $A, B \in M_n(\mathbb{C})$, inversabile și care verifică relația $A + B = AB$

atunci $(A^{-1} + B^{-1})^{-1} = I_n$.

Prof. Marcel Chiriță, București

L:328. Fie $A \in M_2(\mathbb{Q})$ o matrice astfel încât $A^2 = O_2$. Arătați că $\forall B \in M_2(\mathbb{Q})$, numărul

$N = \sqrt{\det(A + AB + BA)}$ este rațional.

Prof. Florin Stănescu, Găești, Dâmbovița

■ Clasa a XII-a

L:329. Se consideră funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^4 - 4x^3 + 8x + 5$.

a) Să se rezolve ecuația $f(x) = 0$;

b) Arătați că există $a \in \mathbb{R}$ pentru care $f(1+a) = f(1-a) = 1$;

Prof. Ionel Tudor, Călugăreni, Giurgiu

L:330. Calculați: $\int_0^1 x^{2013} (1-x)^{2014} dx$.

D.M. Băținețu-Giurgiu, București și Neculai Stanciu, Buzău

L:331. Se consideră o funcție $f: [0, a] \rightarrow [0, \infty)$, derivabilă cu derivata continuă. Să se arate că există

$c \in [0, a]$ astfel încât să avem: $\int_0^a f(x) dx \geq a \left(f(a) - \frac{af'(c)}{2} \right)$.

Prof. Constantin Rusu, Râmnicu Sărat

L:332. Să se calculeze integrala: $\int \frac{\text{tg } 2015x \cos 2013x}{\cos x \cos 2014x} dx$, pe un interval I pe care are sens funcția de integrat.

Prof. Gheorghe Ghiță, Buzău

L:333. Știind că $a > 0$ și $c < 0$, stabiliți care este numărul de rădăcini reale pozitive ale polinomului

$P = X^3 + aX^2 + bX + c \in \mathbb{R}[X]$.

Prof. Constantin Dinu, Buzău

L:334. Fie $f: [a; b] \rightarrow \mathbb{R}_+^*$ o funcție derivabilă de două ori, cu $f''(x)$ continuă și pozitivă pe $[a; b]$.

Dacă f este strict crescătoare, arătați că:

$$2 \int_a^b \frac{\sqrt{f''(x)}}{f(x)} dx \leq \min \left\{ \frac{f(b) - f(a)}{f(a) \cdot f'(a)} + \frac{f'(b) - f'(a)}{f(b)}, \frac{f(b) - f(a)}{f(a) \cdot f(b)} + \frac{f'(b) - f'(a)}{f'(a)} \right\}.$$

Prof. Florin Stănescu, Găești, Dâmbovița

L:335. Să se determine un polinom $P(X)$ cu coeficienți întregi astfel încât $3^n + P(n)$ să fie divizibil cu 32 pentru orice $n \in \mathbb{N}^*$.

Prof. Marcel Chiriță, București

5. QUICKIES

A Quickie should have an unexpected, succinct solution. Submitted quickies should not be under consideration for publication elsewhere. We invite readers to submit solutions-quickies and new proposals-quickies, accompanied by solutions mailed electronically (ideally MS Word 2003 or PDF file) to stanciuneculai@yahoo.com. All communications should include the reader's name, full address, and an e-mail address. Submitted solutions should arrive before September 30, 2014.

PROPOSALS - QUICKIES

Q9. Proposed by Nela Ciceu, Roşiori, Bacău, Romania.

Let A, B, C be three collinear points and M be any point in the plane of the points A, B, C . The symmedian from A in triangle ABM intersect MB in the point P , and the symmedian from A in triangle ACM intersect MC in the point Q . Prove that the line PQ passes through a fixed point.

Q10. Proposed by D.M. Băţineţu-Giurgiu, and Neculai Stanciu, Romania.

If $a, b, x, y \in R_+^*$ and $m \in R_+$, then prove that
$$\frac{x^{m+2}}{(ax+by)^m} + \frac{y^{m+2}}{(ay+bx)^m} \geq \frac{x^2+y^2}{(a+b)^m}.$$

Q11. Proposed by Titu Zvonaru, Comăneşti, Romania.

Prove that if a, b and c are the lengths of the sides of a triangle, then

$$\frac{a}{b+c-a} + \frac{b}{c+a-b} + \frac{c}{a+b-c} - 2 \left[\left(\frac{a-b}{a+b} \right)^2 + \left(\frac{b-c}{b+c} \right)^2 + \left(\frac{c-a}{c+a} \right)^2 \right] \geq 3.$$

Q12. Proposed by Mihály Bencze, Braşov, Romania.

Prove that in all acute triangle ABC , holds

$$\sqrt{3}(\sum \text{tg}A)(\sum \text{ctg}A) \geq 9\sqrt{3} \geq 4(\sum \sin A)(\sum \cos A).$$

SOLUTIONS – QUICKIES

Q5. Proposed by D.M. Băţineţu-Giurgiu, and Neculai Stanciu, Romania.

Show that: if $m \in [0, \infty)$, $x, y, z, t \in (0, \infty)$, then in any triangle ABC , with usual notations holds the

inequality
$$\sum_{\text{cyclic}} \frac{(xa^2 + ym_b^2)^{m+1}}{(zh_c^2 + th_a^2)^m} \geq \frac{(4x + 3y)^{m+1}}{3^{m-\frac{1}{2}}(z+t)^m} S.$$

Solution of Q5 by authors. By $h_a \leq m_a, h_b \leq m_b, h_c \leq m_c$, *J. Radon's* inequality and $\sum_{\text{cyclic}} m_a^2 = \frac{3}{4} \sum_{\text{cyclic}} a^2$ we

obtain
$$\begin{aligned} \sum_{\text{cyclic}} \frac{(xa^2 + ym_b^2)^{m+1}}{(zh_c^2 + th_a^2)^m} &\geq \sum_{\text{cyclic}} \frac{(xa^2 + ym_b^2)^{m+1}}{(zm_c^2 + tm_a^2)^m} \stackrel{\text{RADON}}{\geq} \frac{\left(\sum_{\text{cyclic}} (xa^2 + ym_b^2) \right)^{m+1}}{\left(\sum_{\text{cyclic}} (zm_c^2 + tm_a^2) \right)^m} = \\ &= \frac{\left(x \sum_{\text{cyclic}} a^2 + y \sum_{\text{cyclic}} m_b^2 \right)^{m+1}}{(z+t)^m \left(\sum_{\text{cyclic}} m_a^2 \right)^m} = \frac{\left(x \sum_{\text{cyclic}} a^2 + \frac{3y}{4} \sum_{\text{cyclic}} a^2 \right)^{m+1}}{\left(\frac{3}{4} \right)^m (z+t)^m \left(\sum_{\text{cyclic}} a^2 \right)^m} = \\ &= \frac{(4x + 3y)^{m+1} \left(\sum_{\text{cyclic}} a^2 \right)^{m+1}}{4^{m+1} \left(\frac{3}{4} \right)^m (z+t)^m \left(\sum_{\text{cyclic}} a^2 \right)^m} = \end{aligned}$$

$\frac{(4x+3y)^{m+1} \left(\sum_{cyclic} a^2 \right)}{4 \cdot 3^m \cdot (z+t)^m}$. By Ionescu-Weitzenböck inequality, i.e. $a^2 + b^2 + c^2 \geq 4\sqrt{3}S$ and from above we

obtain $\sum_{cyclic} \frac{(xa^2 + ym_b^2)^{m+1}}{(zh_c^2 + th_a^2)^m} \geq \frac{(4x+3y)^{m+1}}{3^{\frac{m-1}{2}}(z+t)^m} S$, q.e.d. ■

Also solved by Marius Drăgan, Bucharest, Romania.

Q6. Proposed by Titu Zvonaru, Comănești, and Neculai Stanciu, Romania.

How many digit has the number 2^{96} ?

Solution of Q6 by authors. Using the inequality $2^{10} = 1024 > 1000 = 10^3$ we obtain that:

$$2^{96} = 2^6 \cdot (2^{10})^9 > 64 \cdot 10^{27} > 10^{28}.$$

We have successively:

$$\begin{aligned} 2^{10} &= 1024 < 1025 = 5^2 \cdot 41 \Rightarrow 2^{20} < 5^4 \cdot 1681 < 5^4 \cdot 1700 = 5^6 \cdot 2^2 \cdot 17 \\ \Rightarrow 2^{18} &< 5^6 \cdot 17 \Rightarrow 2^{36} < 5^{12} \cdot 289 < 5^{12} \cdot 290 = 5^{13} \cdot 2 \cdot 29 \\ \Rightarrow 2^{35} &< 5^{13} \cdot 29 \Rightarrow 2^{70} < 5^{26} \cdot 841 < 5^{26} \cdot 850 = 5^{28} \cdot 34 \\ \Rightarrow 2^{69} &< 5^{28} \cdot 17 < 5^{28} \cdot 20 = 5^{29} \cdot 2^2 \Rightarrow 2^{67} < 5^{29} \end{aligned}$$

and then $2^{67} \cdot 2^{29} < 5^{29} \cdot 2^{29} \Rightarrow 2^{96} < 10^{29}$.

From $10^{28} < 2^{96} < 10^{29}$ we deduce that 2^{96} has 28 digits. ■

Also solved by Marius Drăgan, Bucharest, Romania.

Q7. Proposed by Mihály Bencze, Braşov, Romania.

Solve in positive real numbers the equation

$$\log_2^2 \left(x + \frac{4}{x} \right) + x + \frac{4}{x} = (-x^2 + 4x - 2)^2 + 2^{-x^2 + 4x - 2}.$$

Solution of Q7 by Titu Zvonaru and Daniel Văcaru, Romania.

Using the function $f(t) = 2^t + t^2, t > 0$, the given equation becomes

$f\left(\log_2\left(x + \frac{4}{x}\right)\right) = f(-x^2 + 4x - 2)$ and because the function f is increasing ($f'(t) > 0$ for any $t > 0$),

so f is injective we obtain $\log_2\left(x + \frac{4}{x}\right) = -x^2 + 4x - 2$. We have $x + \frac{4}{x} \geq 4$ and

$-x^2 + 4x - 2 \leq 2 \Leftrightarrow (x-2)^2 \geq 0$. Hence, we find one solution, and this is $x = 2$. ■

Also solved by author.

Q8. Proposed by Babis Stergiou, Greece

Find two even and continuous functions $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ with $f(1) = g(1)$ and in addition with the

properties: $3 \int_0^x f(t) dt = xg(x)$ and $3 \int_0^x g(t) dt = xf(x)$ for all $x \in \mathbb{R}$.

Solution of Q8 by Daniel Văcaru, Piteşti, Romania

Consider two primitives $F: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, G: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ such that $F'(x) = f(x), G'(x) = g(x)$,

$\forall x \in \mathbb{R}$ and $F(0) = G(0) = 0$. So, $3F(x) = xg(x), 3G(x) = xf(x), \forall x \in \mathbb{R}$. Therefore we get

$3F(x)f(x) = 3G(x)g(x)$ and multiplying by $\frac{2}{3}$ we deduce that $(F^2)'(x) = (G^2)'(x)$, so

$F^2(x) - G^2(x) = k, \forall x \in \mathbb{R}$. Then $(F(x) - G(x))(F(x) + G(x)) = 0$, which yields

$F(x) = G(x) \Rightarrow f(x) = g(x) \Rightarrow 3F(x) = xf(x) \Rightarrow f(x) = g(x) = x^2, \forall x \in \mathbb{R}$

Also solved by Marius Drăgan, Bucharest and Babis Stergiou, Greece.

“Nimic nu este mai agil ca gândul ,
el te poartă prin întregul univers.”

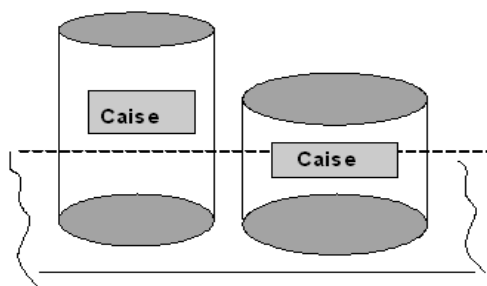
Thales

6. Caleidoscop matematic

1. Aranjează cele patru fructe în toate modurile posibile. Câte astfel de moduri există ?

2. Două borcane cu gem de caise de aceeași calitate stau pe raftul unui magazin. Borcanul mai înalt este cu două treimi mai înalt decât celălalt și are diametrul jumătate din diametrul borcanului mai scurt. Dacă borcanul mai înalt costă 5 lei iar cel mai scurt, 9 lei, care cumpărătura este mai avantajoasă ?

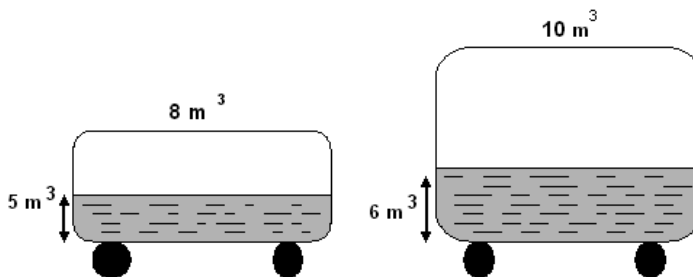

3. Din vârful A al pătratului ABCD de latură 16 m, pleacă simultan un melc și o furnică. Dacă viteza melcului este de 2,5 cm/s și a furnicii de 320 mm/s, să se găsească ce distanță va fi între cei doi după 3 minute.

4. Am mai multe pixuri care scriu colorat: 3 cu roșu, 4 cu albastru, 5 cu verde și 2 cu negru. În câte moduri pot scrie o scrisoare doar cu două culori.

5. Într-o grădină zoologică trăiesc 4 lei, 5 tigri și 6 pantere. Dacă vrem să alegem un leu, un tigr și două pantere, în câte moduri o putem face ?

6. Două cisterne au capacitatea de 8 m^3 , respectiv 10 m^3 și sunt încărcate cu 5 m^3 , respectiv 6 m^3 de benzină pentru a fi transportate la o stație. Să se determine care cisternă este mai bine folosită în raport cu capacitatea sa.

7. Cinci bărbați își lasă la garderobă pălăriile care seamănă între ele însă doamna de la garderobă nu le aranjează în ordinea în care le-a primit. Care este probabilitatea ca fiecare dintre cei cinci să-și primească propria pălărie ?

8. Avem un dulap cu opt sertare încuiate iar cheile nu sunt numerotate ca să știm cărui sertar îi corespunde fiecare cheie. Câte încercări trebuie să facem pentru a deschide toate sertarele?

9. Într-un șifonier se află 18 mănuși: 4 perechi negre, 3 perechi verzi și 2 roșii. Pe întuneric, câte mănuși trebuie să alegi ca să fii sigur că printre acestea se află cel puțin două de aceeași culoare ?

Răspunsuri: 1) 24; 2) borcanul mai scurt; 3) 1,9 m; 4) 6 situații; 5) 300 moduri; 6) prima cisternă;

7) $P = \frac{1}{120}$; 8) 36 încercări; 9) 4 mănuși; (Rezolvările detaliate vor fi puse în numărul următor.)

„Școala va fi școală când omul va fi om și statul va fi stat ”.
Mihai Eminescu

7. Poșta redacției

Dragi cititori, elevi și profesori, a apărut **numărul 13** al revistei de matematică „SCLIPAREA MINTII”, o revistă care promovează studiul matematicii în rândul elevilor noștri, și care, sperăm noi, va aduna tot mai mulți elevi și profesori împreună, din județul Buzău și nu numai, pentru a face din obiectul matematicii o activitate performantă.

Profesorii și elevii care doresc să trimită materiale pentru revistă, constând în articole, **exerciții și probleme cu enunț și rezolvare completă**, materiale pentru „caleidoscop matematic”, sau orice alte sugestii pentru a îmbunătăți calitatea acestei reviste, o pot face trimițând materialele membrilor colectivului de redacție sau pe adresa de e_mail: **ady_stan2005@yahoo.com**, fie materiale tehnoredactate (salvate în Word 2003), fie scrise de mână și scanate. **Materialele primite trebuie să fie originale și să nu mai fi fost trimise sau să mai fie trimise și către alte reviste.** Dreptul de autor al materialelor trimise spre publicare, aparține redacției.

Data finală până când profesorii pot trimite materialele, rezolvările și comenzile pentru **numărul 14** al revistei „SCLIPAREA MINTII” va fi **1 Octombrie 2014**. Vă urăm succes și vă așteptăm.

Rubrica rezolvitorilor de probleme

Școala cu clasele I-VIII, Smârdan, Brădeanu

Clasa V-a: 15p. Anghel Mihaela; 9p. Neagu Alina, Furtună Aurelian, Grigore Denisa, Zoican Bogdan;

Clasa a VI-a: 19p. Șerban Larisa, Drugea Elena, Florea Mădălina, Andrei Florentina, Oprea Elisa.

Clasa a VII-a: 20p. Furtună Elena, Neagu Andra, Stanciu Catrinel, Ilie Adina. **Prof. Stanescu Ion.**

Școala cu clasele I-VIII, “Tristan Tzara” Moinești, Bacău

Clasa a V-a: 18p. Paduraru Catalin, Dobrovat Alina, Munteanu Diana, Ailincăi Iulian, Ciubotariu Costin.

Clasa a VI-a: 45p. Maziliu Alexandra, Gherman Andrada, Faraoneanu Madalina.

Clasa a VII-a: 55p. Munteanu Gheorghe, Lila Ionut. **Prof. Cornelia Gurău;**

Școala cu clasele I-VIII, nr. 2 Cugir, Alba

Clasa a V-a: 25p. Bel Luana;

Clasa a VII-a: 65p. Codrea Maria, Codrea Marian, Muntean Ioan, Molodeț Dragoș, Sideriaș Alexandru;
Prof. Mariana Mitea.

Școala cu clasele I-VIII “Gh. Popescu” Mărgineni –Slobozia, Olt

Clasa a VII-a: 53p. Trașcă Ionuț- Vlăduț, Ene Daniela- Iuliana, Vochin Ioan – David, Moiescu Denis, Costea Nicoleta, Nedelea Adrian Ilie, Mămularu Cristina, Fuior Daniela; **Prof. Iuliana Trașcă.**

Liceul Tehnologic „Costin Nenitescu”, Buzău

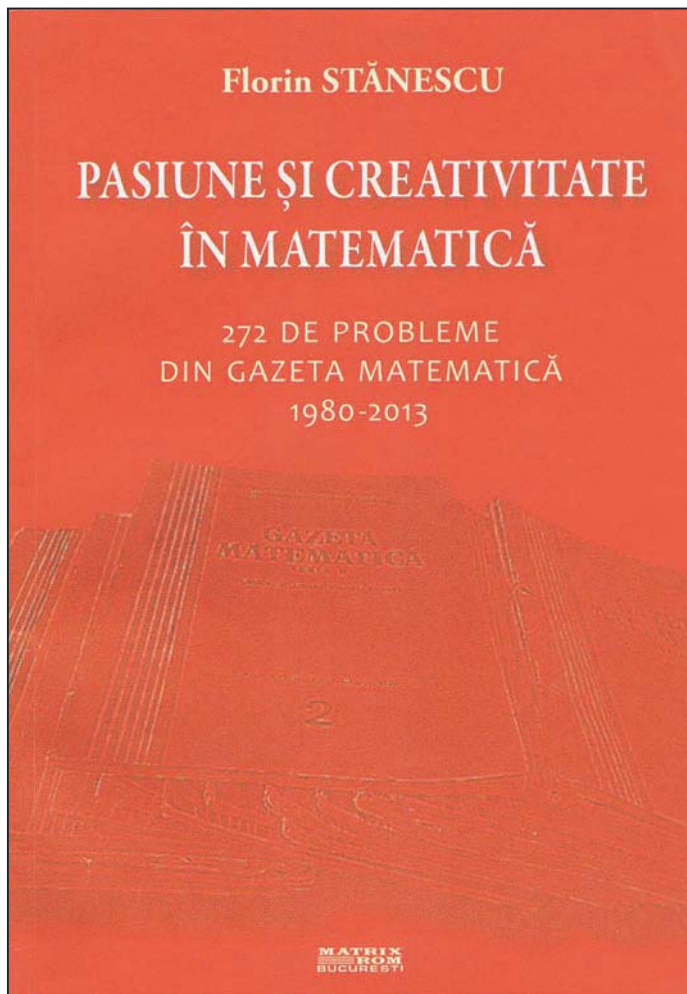
Clasa a X-a: 35p. Stroe Ionuț, Blăjanu Ioana, Dogaru Ana Maria, Croitoru Andrei.

Clasa a XI-a: 59p. Tureac Andrei, Stoian Cristina, Sterpu Denisa, Sandu Cristina, Pirnog Georgiana, Ciopec Corina, 53p. Dobrin Iulian, Dragomir Ionuț, Picu Elena Daniela,; **Prof. Stan Adrian.**

Școala Șerban Cioculescu, Găești, Dâmbovița. Clasa a VII-a: 10p. Maierean Alex, Petre Adriana, Tudor Georgiana, Mihalache Alexandra, Badea Valeria;

Clasa a VIII-a: 15p. Păun Alexandra, Bucur Diana, Serafim Laurențiu; **Prof. Florin Stănescu.**

Apariții editoriale

Cartea "Pasiune și creativitate în matematică" scrisă de bine cunoscutul profesor Florin Stănescu, autor a numeroase probleme și articole în revistele de specialitate, încântă ochii și dezvoltă simțurile gândirii prin realizarea unei sinteze bine structurată a unora dintre cele mai frumoase probleme de matematică personale sau a unor autori celebri, apărute pe o perioadă de 30 de ani în Gazeta Matematică. Autorul oferă soluții ingenioase problemelor apărute aici de nivel gimnazial sau liceal insistând pe nivelul liceal și pe metode care să suscite atenția cititorului.

Apărută la Editura Matrix Rom din București în anul 2013, sub atenta îndrumare a domnului prof. univ. dr. habil. Cristinel Mortici, lucrarea de față este una deosebită, remarcându-se prin claritatea explicațiilor și stilul de lucru detaliat al domnului profesor.

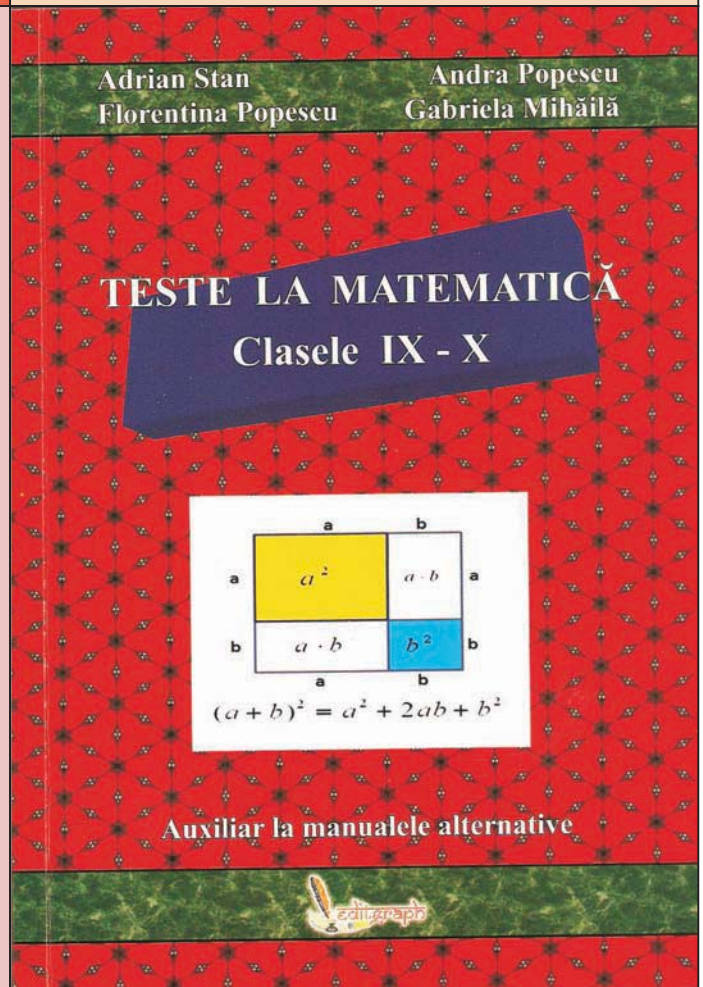
Pentru mai multe informații, domnul profesor vă stă la dispoziție la adresa de e_mail: florin.florinstanescu@yahoo.com

Cartea Teste la matematică scrisă de profesorii Adrian Stan, Andra Popescu, Florentina Popescu și Gabriela Mihăilă, apărută în 2013 în condiții excelente la Editura Editgraph, reunește sub forma unor teste, cunoștințele la matematică din clasele a IX-a și a X-a.

Prima parte a cărții este alcătuită dintr-o sinteză completă de cunoștințe teoretice la care elevii pot face oricând apel atunci când încearcă să rezolve problemele.

Partea a doua conține teste din materia de clasa a IX-a și a X-a de nivel mediu și peste mediu, organizate pe fiecare lecție în parte pentru a fi un sprijin pentru elevi în aprofundarea lecției respective întrucât la sfârșitul cărții există și rezolvarea completă a testelor.

Partea a treia conține un număr de 50 de teste recapitulative pentru bacalaureat-subiectul I, putând fi de folos atât elevilor de clasa a X-a care fac o recapitulare finală cât și elevilor de clasa a XII-a care se pregătesc pentru bacalaureat.

REVISTA SCLIPAREA MINȚII

NR. 13 ANUL VII - 2014

Cuprins

1. Istoria matematicii	
• Istoria calendarului de prof. Adrian Stan	1
2. Articole și note matematice	
• Demonstrarea unor inegalități din Octogon Mathematical Magazine de D.M. Bătinețu-Giurgiu, Neculai Stanciu și Titu Zvonaru	3
• Aplicații de analiză matematică de Florin Stănescu	
• A method for solving equation by Mihály Bencze and Titu Zvonaru	7
• Inegalități ciclice obținute cu funcții convexe de prof. Marius Drăgan, Horațiu Stoian	9
• Probleme de calendar de prof. Ionel Tudor	11
• O metodă de calcul al unor integrale definite de Constantin Rusu	13
• Generalizarea unei probleme date la Olimpiada Balcanica de Matematică pentru juniori, Antalya - Turcia 21 - 26 iunie 2013 de Șerban George-Florin	15
• Comentarii despre câteva probleme din Gazeta Matematică de Nela Ciceu și Roxana Mihaela Stanciu	16
3. Probleme rezolvate	18
4. Probleme propuse	38
5. Quickies	45
6. Caleidoscop matematic	47
7. Poșta redacției	48

